Jurnalul Oficial
al Uniunii Europene

C 17

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 60

18 ianuarie 2017

Cuprins

I *Rezoluții, recomandări și avize*

REZOLUȚII

Comitetul Regiunilor

A 118-a sesiune plenară, 15 și 16 iunie 2016

2017/C 017/01 Rezoluție privind proiectul de buget anual al UE pentru 2017 1

2017/C 017/02 Rezoluția Comitetului European al Regiunilor — Contribuția Comitetului European al Regiunilor la programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2017 4

2017/C 017/03 Rezoluție privind situația centrelor de informare Europe Direct (EDIC) 11

AVIZE

Comitetul Regiunilor

A 118-a sesiune plenară, 15 și 16 iunie 2016

2017/C 017/04 Avizul Comitetului European al Regiunilor – Industria siderurgică: conservarea unor locuri de muncă și a unei creșteri durabile în Europa 13

2017/C 017/05 Avizul Comitetului European al Regiunilor – Revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM) 20

2017/C 017/06 Avizul Comitetului European al Regiunilor — Risipa de alimente 28

2017/C 017/07 Avizul Comitetului European al Regiunilor — Combaterea radicalizării și a extremismului violent: mecanisme de prevenire la nivel local și regional 33

RO

2017/C 017/08 Avizul Comitetului European al Regiunilor – Răspunsul Uniunii Europene la provocarea demografică 40

III *Acte pregătitoare*

COMITETUL REGIUNILOR

A 118-a sesiune plenară, 15 și 16 iunie 2016

2017/C 017/09 Avizul Comitetului European al Regiunilor – Propuneri legislative de modificare a directivelor privind deșeurile 46

2017/C 017/10 Avizul Comitetului European al Regiunilor — Strategia de extindere a UE 2015-2016 60

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL REGIUNILOR

A 118-A SESIUNE PLENARĂ, 15 ȘI 16 IUNIE 2016

Rezoluție privind proiectul de buget anual al UE pentru 2017

(2017/C 017/01)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

— având în vedere avizele sale privind proiectul de buget al UE pentru 2014, 2015 și 2016;

— având în vedere avizul său pe tema „Revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM)";

— întrucât procedura bugetară privind bugetul UE pentru 2017 coincide cu evaluarea/revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM), prevăzută la articolul 2 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a CFM pentru perioada 2014-2020;

1. subliniază rolul important al bugetului UE pentru 2017 în dezvoltarea și îndeplinirea obiectivelor și priorităților Uniunii Europene privind stimularea creșterii economice, promovarea ocupării forței de muncă și crearea de noi locuri de muncă și, totodată, în consolidarea coeziunii reale și a competitivității UE, pentru a aborda noi provocări;

2. subliniază că bugetul anual al UE se confruntă cu o serie de concepții eronate în ce privește structura CFM:

— resursele limitate prevăzute de întregul CFM, în special la rubricile 3 și 4;

— sistemul de resurse proprii, bazat în principal pe contribuțiile naționale, care, la rândul lor, se bazează pe VNB;

— utilizarea pe scară tot mai largă a așa-numitelor „instrumente satelit", care, pe de o parte, cresc flexibilitatea bugetară, dar, pe de altă parte, subminează unitatea bugetului UE, precum și controlul democratic al Parlamentului European;

— dezangajarea creditelor neutilizate, care sunt astfel definitiv pierdute, în loc să fie reportate în exercițiul următor, ca rezervă pentru nevoi neprevăzute;

3. reiterează, pe baza analizei anuale a creșterii pentru 2016 efectuate de Comisia Europeană, necesitatea ca bugetul UE să contribuie la redresarea economică și să compenseze deficitul de investiții din UE, apărut ca urmare a crizei și încă semnificativ, deoarece acesta are efecte nefaste asupra competitivității și pune în pericol coeziunea economică, socială și teritorială;

4. subliniază relevanța fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI), a Fondului european pentru investiții strategice (FEIS), a programelor Orizont 2020, Erasmus+, a programelor de finanțare a IMM-urilor și a celorlalte politici și programe care stimulează dezvoltarea economiei UE; îndeamnă Comisia să crească și mai mult investițiile în cercetare, inovare și infrastructură;

5. observă că autoritățile locale și regionale din statele membre sunt adesea lăsate să se descurce pe cont propriu pentru a face față numărului mare de persoane strămutate și a gestiona politicile de integrare și că fondurile care le sunt oferite de autoritățile de la nivel național/european și/sau coordonarea cu acestea sunt extrem de reduse. Ar trebui să se pună la dispoziția autorităților locale și regionale resurse financiare direct accesibile, pentru a le permite să își îndeplinească obligațiile în ce privește migrația și integrarea și pentru a le asigura accesul rapid la fondurile naționale și europene; propune să se pună la dispoziția statelor membre și a autorităților locale și regionale un ghid practic privind eventualele surse de finanțare;

6. ar trebui să se acorde asistență și autorităților locale și regionale (ALR) din țările de origine și regiunile învecinate, inclusiv din zonele de tranzit, pentru a face față fluxurilor migratorii, întrucât, fără sprijin din partea UE, ALR din țările partenere nu vor fi în măsură să asigure condiții decente de viață și bazele unei dezvoltări economice în țările de origine. În acest sens, o revizuire cu simț de răspundere a CFM ar trebui să prevadă – având în vedere acordurile cu țările terțe pentru un control eficace al frontierelor, reducerea fluxurilor de migrație, cooperarea în materie de returnare și combaterea traficului de ființe umane – un sprijin financiar și operațional consolidat, inclusiv prin intermediul unor surse de finanțare noi și inovatoare;

7. solicită autorității bugetare să ia în considerare necesitatea unor resurse financiare direct accesibile pentru fermierii europeni, afectați de diverse crize (precum volatilitatea prețurilor) de la începutul actualului CFM și până în prezent, și mai ales de criza din sectoarele produselor lactate, cărnii, fructelor și legumelor; subliniază impactul bugetar al măsurilor de urgență adoptate ca răspuns la aceste crize, măsuri care au însumat 500 de milioane EUR în bugetul pentru 2016 și 300 de milioane EUR în 2015; atrage atenția asupra faptului că situația de criză persistă în sectoarele agricole din mai multe state membre;

8. reamintește că, în 2016, Comisia Europeană va revizui toate alocările totale ale statelor membre din cadrul obiectivului „Investiții pentru creștere economică și locuri de muncă" al politicii de coeziune pentru perioada 2017-2020 și va ajusta aceste alocări totale pe baza celor mai recente statistici, subliniind necesitatea de a se pune la dispoziție suficiente resurse bugetare în 2017 pentru a finanța aceste ajustări;

9. invită Comisia Europeană, statele membre și regiunile să utilizeze aceste ajustări ca pe un instrument flexibil de abordare a noilor provocări din cadrul politicii de coeziune, ținând seama de faptul că articolul 7 din Regulamentul privind CFM prevede că aceste ajustări trebuie efectuate luând în considerare situația deosebit de dificilă a statelor membre afectate de criză;

10. observă că, din analizele preliminare, reiese că alocările necesare și implementarea proiectelor finanțate în cadrul programului Orizont 2020 și al Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) au fost efectuate rapid, constatându-se totodată efectele negative ale reducerilor bugetare din cadrul ambelor programe; solicită autorității bugetare să compenseze, în cadrul procedurii bugetare anuale pentru 2017, reducerile bugetare aplicate programului Orizont 2020 și MIE în legătură cu crearea Fondului european pentru investiții strategice (FEIS);

11. reamintește că procedura bugetară anuală nu poate oferi decât soluții temporare la problema lipsei de fonduri și la cea a decalajului tot mai marcat dintre angajamente și plăți și că aceste chestiuni ar trebui abordate în contextul unei revizuiri complete a CFM la jumătatea perioadei;

12. regretă reducerea fondurilor disponibile pentru investițiile în domeniul energiei din cadrul MIE, subliniind că această rubrică prioritară nu ar trebui să sufere ca urmare a transferului unor sume suplimentare către alte rubrici; recomandă să se asigure un mai bun echilibru geografic în punerea în aplicare a MIE în domeniul energiei, astfel încât nu numai regiunile sud-estice ale UE și vecinii săi, ci și alte regiuni să poată beneficia într-un mod mai echilibrat din punct de vedere geografic de pe urma îmbunătățirii interconexiunilor, care joacă un rol vital pentru buna funcționare a pieței interne a energiei pe întreg teritoriul UE;

13. consideră că Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI) reprezintă o prioritate politică esențială, întrucât ea constituie, cu sprijinul fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI), un instrument concret de sprijinire a tinerilor în vederea intrării pe piața forței de muncă; prin urmare, sugerează să se aloce pentru YEI, în bugetul pe 2017, suficiente credite de angajament și de plată din totalul celor 3,2 miliarde EUR prevăzute pentru această linie bugetară pentru perioada 2014-2020;

14. subliniază faptul că, după o serie de întârzieri în etapa inițială, implementarea fondurilor ESI s-a accelerat și solicită, prin urmare, creșterea creditelor de plată în bugetul UE pentru 2017, astfel încât să se evite, pe viitor, problema plăților restante; solicită Comisiei să monitorizeze în mod regulat evoluția angajamentelor restante (RAL) și să instituie un mecanism de alertă timpurie;

15. propune ca Parlamentul European să efectueze o serie de proiecte-pilot în cadrul bugetului 2017 pentru a identifica necesitățile și potențialul de creștere al completării verigilor lipsă din infrastructura de transport din zonele transfrontaliere;

16. subliniază că, în cazul în care vor apărea noi nevoi de plată, neprevăzute, finanțarea lor va trebui să se facă prin noi credite de plată, și nu prin redistribuirea resurselor existente;

17. subliniază că bugetul UE ar trebui să se concentreze pe rezultate și, ca atare, sprijină eforturile Comisiei Europene de a simplifica regulamentul financiar, de a completa mai bine diferitele instrumente de finanțare ale UE și de a asigura condiții de concurență echitabile pentru toate politicile și programele UE cu privire la normele în materie de ajutoare de stat, achiziții publice și cerințe de raportare; subliniază necesitatea ca bugetul UE să fie ghidat, în ceea ce privește guvernanța, de o abordare pe mai multe niveluri, bazată pe realitatea zonei;

18. subliniază necesitatea ca bugetul UE să se conducă după o abordare bazată pe guvernanța pe mai multe niveluri și pe realitatea locală, astfel încât fondurile și politicile UE să obțină rezultate mai bune, care valorifică specificitățile locale și regionale;

19. reamintește că, prin Acordul COP 21 din decembrie 2015, țările donatoare s-au angajat să sprijine țările în curs de dezvoltare cu 100 miliarde USD pe an, dar, înainte de COP 22 de la Marrakesh, trebuie să se convină asupra unei metodologii comune de contabilizare a finanțării combaterii schimbărilor climatice. Solicită Comisiei, în acest context, să prezinte un cadru de reglementare consolidat al UE privind finanțarea combaterii schimbărilor climatice și să îl integreze în proiectul său de buget pentru 2017, având în vedere faptul că UE a convenit, la rândul său, că un procent de cel puțin 20 % din CFM 2014-2020, adică 180 de miliarde EUR, ar trebui cheltuit pe acțiuni legate de schimbările climatice;

20. constată, în cele din urmă, că multe autorități locale și regionale au introdus de curând politici de întocmire a bugetului pe criterii de gen, și solicită Comisiei Europene să ia în considerare impactul de gen în proiectul de buget pentru 2017;

21. încredințează președintelui mandatul de a transmite prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Consiliului și președintelui Consiliului European.

Bruxelles, 15 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor — Contribuția Comitetului European al Regiunilor la programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2017

(2017/C 017/02)

Prezentat de grupurile politice PSE, PPE, ALDE, AE ȘI CRE.

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

— având în vedere Rezoluția sa din 4 iunie 2015 privind prioritățile pentru 2015-2020, Rezoluția sa din 4 decembrie 2015 referitoare la programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2016 și Protocolul de cooperare cu Comisia Europeană din februarie 2012;

— având în vedere principiile subsidiarității și proporționalității, consideră că este important ca lucrările Comisiei să exprime în continuare angajamentul față de respectarea acestor principii, prin aplicarea unei abordări politice integrate și pe mai multe niveluri, și așteaptă cu interes o implicare din ce în ce mai mare a autorităților locale și regionale în procesul decizional european;

Locurile de muncă, creșterea, investițiile și politica de coeziune

1. în contextul revizuirii la jumătatea perioadei a Strategiei Europa 2020 și al punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite (ODD), solicită Comisiei să prezinte, în timp util, o nouă strategie pe termen lung pentru dezvoltarea durabilă a Uniunii Europene (Strategia de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene) în perspectiva anului 2030;

2. scoate în evidență rolul autorităților locale și regionale în abordarea obstacolelor din calea investițiilor, astfel cum s-a subliniat în rapoartele de țară pe 2016 și în recomandările specifice fiecărei țări, și subliniază că toate nivelurile de guvernare ar trebui să lucreze în parteneriat pentru a identifica și aborda aceste obstacole în țările lor;

3. îndeamnă Comisia și BEI să ia măsuri suplimentare în vederea asigurării complementarităților și adiționalității dintre Fondul european pentru investiții strategice (FEIS) și fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și alte programe finanțate de UE; își reiterează apelul pentru implicarea CoR în punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea planului de investiții, în special în ceea ce privește promovarea platformelor de investiții și analiza impactului real al FEIS cu privire la soluționarea deficitului de investiții la nivel regional și local;

4. subliniază că este necesar să se precizeze de către Comisia Europeană – în cooperare cu Banca Europeană de Investiții – care este rolul băncilor regionale de promovare și al altor instituții financiare în sistemul de platforme de investiții în curs de creare, ca instrument pentru realizarea planului de investiții pentru Europa ([1]);

5. subliniază că simplificarea este necesară pentru a stimula impactul și o mai bună utilizare a programelor finanțate din fondurile ESI și sugerează adoptarea rapidă a unei serii de măsuri de simplificare pentru perioada de programare actuală; propune, în același timp, intensificarea lucrărilor privind revizuirea fundamentală a sistemului de punere în aplicare a politicii de coeziune pentru următoarea perioadă de programare, prin intensificarea activității Grupului la nivel înalt privind simplificarea, începând cu un amplu dialog pe mai multe niveluri, în special cu autoritățile locale și regionale;

6. sugerează să fie stabilite categorii mai ample de cheltuieli din fondurile ESI care să fie exceptate de la normele privind ajutoarele de stat;

7. salută „Analiza transfrontalieră” menită să înlăture obstacolele juridice și administrative din calea cooperării transfrontaliere și încurajează Comisia să prezinte măsuri concrete în 2017 pentru a elimina aceste obstacole, ținând cont, de asemenea, de propunerea Președinției luxemburgheze a UE pentru o „Convenție europeană transfrontalieră pe tema dispozițiilor specifice din regiunile de frontieră”; invită Comisia să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a Directivei 2011/24/UE privind asistența medicală transfrontalieră, cu scopul de a aborda eventualele deficiențe ale acesteia;

([1]) ECON-VI/007.

8. regretă faptul că revizuirea la jumătatea perioadei a mai multor programe și inițiative ale UE, care urmează să fie finalizate în al treilea trimestru al anului 2017, nu a fost aliniată la evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM) actual; prin urmare, îndeamnă Comisia să încheie exercițiul de revizuire până la 1 iulie 2017 și să formuleze o propunere cuprinzătoare pentru următorul cadru financiar multianual, care urmează să fie prezentată până la 1 ianuarie 2018; își exprimă speranța, în acest context, că orice întârzieri în revizuirea acestor programe nu vor duce la o adoptare mai târzie a propunerilor legislative pentru viitorul CFM;

9. scoate în evidență importanța punerii în aplicare a Agendei urbane a UE, convenită de șefii de stat și de guvern, în parteneriat cu autoritățile locale și regionale. subliniază că este important să se garanteze că Agenda urbană a UE este în concordanță cu Agenda UE privind o mai bună reglementare; solicită ca Agenda urbană a UE să fie inclusă în programul anual de lucru pe 2017 al Comisiei și sugerează pregătirea unei Cărți albe privind punerea în aplicare a Agendei urbane a UE, care să fie inclusă în programul anual de lucru pentru 2017;

10. solicită Comisiei să includă elaborarea unei viziuni teritoriale pentru 2050 în programul său de lucru pentru anul 2017. subliniază că este nevoie de o nouă viziune teritorială, dat fiind că acordul privind Schema de dezvoltare a spațiului comunitar din 1999 trebuie actualizat, astfel cum s-a subliniat în concluziile reuniunii ministeriale din 27 noiembrie 2015 privind coeziunea teritorială și politica urbană;

11. invită Comisia să își concentreze eforturile asupra eliminării blocajelor în domeniul transporturilor și asigurării unor legături transfrontaliere adecvate, în special prin abordarea problemei lipsei legăturilor de transport transfrontalier la nivel local și regional. De finanțare adecvată trebuie să beneficieze în special micile infrastructuri cu relevanță transfrontalieră; Comitetul așteaptă prezentarea de către Comisia Europeană a unei propuneri concrete însoțite de un calendar privind introducerea unor sisteme de planificare a călătoriilor multimodale transfrontaliere și a unor sisteme interoperabile de eliberare de bilete de călătorie integrate;

12. invită din nou Comisia Europeană să publice o Carte verde pe tema „Mobilitatea în regiunile defavorizate din punct de vedere geografic și demografic";

13. încurajează Comisia să relanseze dezbaterea pe tema „Dincolo de PIB" și să examineze necesitatea și fezabilitatea elaborării unor indicatori complementari pentru performanța economică, bunăstare și dezvoltarea durabilă;

14. recomandă Comisiei Europene să elaboreze o „garanție pentru un set minim de calificări și competențe", recunoscută în toate statele membre (fără a aduce atingere responsabilității statelor membre față de conținutul învățământului și de organizarea sistemului educațional, în conformitate cu articolul 165 din TFUE), și se așteaptă ca mecanismele privind recunoașterea învățării non-formale și informale să fie operaționale până în 2018; subliniază necesitatea corelării competențelor cu nevoile pieței forței de muncă, ținând seama, în programul anual de lucru al Comisiei pentru 2017, de necesitățile de formare ale tinerilor șomeri;

15. invită Comisia să elaboreze o strategie europeană privind schimbările demografice, să includă în Strategia Europa 2020, cu ocazia evaluării la jumătatea perioadei a acesteia, o inițiativă emblematică în domeniul demografiei și să inițieze din timp un dialog cu CoR pe tema viitoarei definiții a regiunilor care suferă de un handicap demografic grav și permanent;

16. speră că Comisia va prezenta la începutul anului 2017 o propunere legislativă privind pilonul european al drepturilor sociale, pentru a remedia asimetria dintre libertățile economice și drepturile sociale;

17. solicită Comisiei să prezinte un cadru juridic care să cuprindă un ansamblu de definiții comune aplicabile diferitelor forme pe care le îmbracă economia socială în Europa, de exemplu cooperative, fundații, societăți mutuale și asociații, pentru a permite întreprinderilor din sectorul economiei sociale să opereze pe un temei juridic sigur și, ca atare, să profite de avantajele pe care le oferă piața internă și libertatea de circulație;

18. îndeamnă Comisia să propună o nouă strategie pentru egalitatea de gen și drepturile femeilor pentru 2016-2020 și să prezinte o propunere legislativă pentru revizuirea Directivei 92/85/CEE a Consiliului privind concediul de maternitate;

19. solicită Comisiei să prezinte, cu implicarea CoR și a statelor membre, un al doilea raport cu privire la Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap și să evalueze posibilitatea de a dezvolta această strategie în continuare;

20. invită Comisia să abordeze fenomenul societăților de tip „cutie poștală”;

21. intenționează să contribuie la Anul european al patrimoniului cultural 2018 prin difuzarea cunoștințelor despre patrimoniul cultural în rândul unui public mai larg de la nivel local;

22. subliniază necesitatea unei noi strategii europene pentru turism și semnalează faptul că Comitetul Regiunilor a început deja elaborarea unui aviz în acest sens, pe tema „Turismul ca motor pentru cooperarea regională în întreaga UE”, și va prezenta Comisiei Europene propuneri cu privire la această strategie europeană reînnoită;

23. invită Comisia să țină seama în mod mai sistematic de dimensiunea rurală în toate domeniile de politică ale UE și să elaboreze o carte albă privind zonele rurale, care să servească drept punct de plecare pentru o politică de dezvoltare rurală de după 2020;

24. invită Comisia să promoveze în continuare creșterea albastră prin intermediul unui nou plan cuprinzător pentru dezvoltarea economiei albastre în Europa, în special pe baza unei strategii europene comune privind cartografierea zonelor de coastă și colectarea de date privind mediul marin, pentru a contribui la dezvoltarea economiei albastre printr-o mai bună disponibilitate a datelor, evitând, în același timp, fragmentarea și făcând uz de sinergii transfrontaliere. Pledează, de asemenea, pentru instituirea unei comunități de cunoaștere și inovare pentru economia albastră;

25. solicită Comisiei să optimizeze includerea în politicile și fondurile sale a principiului investițiilor rezistente în caz de dezastre. Solicită Comisiei ca, după consultarea cu autoritățile locale, regionale și naționale și cu părțile interesate și în colaborare cu acestea, să elaboreze orientări cu privire la semnificația pentru Europa a Cadrului de la Sendai pentru reducerea riscului de dezastre și la cele mai bune căi de a îl pune în aplicare;

Dezvoltarea durabilă

26. invită Comisia să pună în aplicare pe deplin planul de acțiune privind economia circulară și să evalueze necesitatea de a prezenta în 2017 propunerile necesare în acest sens, inclusiv o strategie ambițioasă privind materialele plastice într-o economie circulară, un act legislativ de stabilire a cerințelor minime de calitate pentru apa reutilizată, precum și noi inițiative privind deșeurile din construcții și demolări;

27. solicită Comisiei să efectueze evaluări ale impactului teritorial cu privire la toate obiectivele existente în materie de mediu.

28. îndeamnă Comisia să revizuiască obiectivele UE privind clima și mijloacele necesare pentru punerea lor în aplicare, în conformitate cu obiectivele globale adoptate la Paris în cadrul COP 21; reamintește Comisiei recomandarea sa inițială privind o reducere cu 50 % a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2030 comparativ cu nivelul emisiilor din 1990. Este de părere că orice noi obiective ar trebui să facă obiectul unei evaluări a impactului teritorial și să nu restrângă dreptul statelor membre de a își stabili propriul mix energetic;

29. invită Comisia să pună în aplicare preambulul 15 din Acordul global privind clima, referitor la recunoașterea importanței unei abordări de guvernanță pe mai multe niveluri, care include nu numai orașele, ci și regiunile;

30. solicită să fie asociat la Forumul UE privind infrastructura energetică, pentru a reprezenta vocea autorităților locale și regionale în procesul de elaborare a politicilor privind investițiile în infrastructura energetică, în special în domeniul producerii descentralizate de energie, inclusiv micro-producția și distribuția;

31. solicită să fie implicat încă din primele etape ale procesului de elaborare a politicilor în procesul de revizuire a directivelor UE privind eficiența energetică, promovarea energiei din surse regenerabile și organizarea pieței de energie electrică;

32. invită Comisia să propună inițiative mai specifice în domeniul producției combinate de energie termică și electrică și a rețelelor de termoficare și de răcire, în vederea reducerii în continuare a emisiilor de CO_2 și a creșterii securității energetice;

33. consideră că Comisia ar trebui să își fixeze obiective mai ambițioase privind politica în domeniul energiei regenerabile, continuând să sprijine, adapteze și disemineze modelul Convenției primarilor în interiorul și în afara UE, contribuind astfel la transformarea guvernanței urbane, combaterea schimbărilor climatice și implicarea cetățenilor într-un mod mai coerent și durabil;

34. solicită punerea integrală în aplicare a celui de al 7-lea program de acțiune pentru mediu 2014-2020 al Uniunii Europene și îndeamnă Comisia să prezinte o propunere de directivă UE care să stabilească dispozițiile de asigurare a conformității pentru acquis-ul UE în domeniul mediului ([2]);

35. solicită punerea integrală în aplicare a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020, motiv pentru care îndeamnă Comisia să prezinte în 2017 inițiativa îndelung așteptată pe tema „Nicio pierdere netă de biodiversitate și servicii ecosistemice"; își reiterează, de asemenea, solicitarea adresată Comisiei, de a nu revizui directivele privind natura, ci de a prezenta în viitorul apropiat o comunicare care să cuprindă acțiuni concrete pentru o mai bună punere în aplicare ([3]);

36. invită Comisia să prezinte o comunicare privind alimentele durabile, care să definească un cadru politic coerent la nivelul UE pentru asigurarea viabilității pe termen lung a agriculturii, a producției de alimente și a lanțului de aprovizionare, abordând și aspectele comerciale, și reamintește Comisiei Europene solicitarea sa anterioară referitoare la stabilirea unor obiective mai specifice, pentru a reduce deșeurile alimentare cu 30 % până în 2025 ([4]). Reiterează, de asemenea, apelul pentru introducerea unei noi sigle și identificarea unui simbol și a unei identități comune pentru produsele locale;

37. invită Comisia să publice o nouă strategie în domeniul alcoolului 2016-2025, bazată pe cele mai recente dovezi, ținând cont de schimbările societale și sprijinind programele care au fost deja întreprinse la nivel național, regional și local;

Piața internă și concurența

38. Sprijină solicitarea Parlamentului European privind integrarea pilonului pieței unice în semestrul european prin intermediul unui sistem de monitorizare și evaluare periodică;

39. salută viitorul pachet de simplificare a TVA pentru IMM-uri și demararea inițiativei privind întreprinderile nou-înființate, considerându-le măsuri concrete de reducere a sarcinilor administrative și de reglementare; subliniază necesitatea de a simplifica în continuare în mod semnificativ cadrul de reglementare, în special în ceea ce privește accesul IMM-urilor la achizițiile publice și participarea acestora la proiectele finanțate de fondurile ESI;

40. salută atenția pe care Comisia o acordă economiei colaborative, dar își reiterează convingerea că orice inițiativă de reglementare de tip constrângător ar trebui să aibă o abordare sectorială și să țină seama de amploarea inițiativei respective la stabilirea orientărilor de reglementare;

41. consideră că Comisia trebuie să răspundă mai bine provocărilor financiare semnificative cu care se confruntă serviciile de interes general (SIG) și, prin urmare, invită Comisia să evalueze impactul teritorial al legislației UE privind furnizarea de SIG, cu un accent deosebit pe normele privind ajutoarele de stat și achizițiile publice, utilizând orice marjă existentă de simplificare, inclusiv simplificarea instrumentelor financiare ale UE; se așteaptă, în acest context, să fie consultat în mod corespunzător cu privire la revizuirea din 2017 a „Pachetului Almunia" privitor la finanțarea serviciilor de interes economic general;

42. propune ca evaluarea în curs a Directivei privind căile de atac în domeniul achizițiilor publice, efectuată de Comisie, să fie urmată de o revizuire a directivei, care să abordeze deficiențele văzute din perspectiva autorităților locale și regionale;

Uniunea economică și monetară (UEM) și semestrul european

43. își reiterează apelul către Comisie și Parlamentul European de a adopta un cod de conduită care să asigure implicarea structurată a autorităților locale și regionale în semestrul european și se angajează să intre într-un dialog cu Comisia pe această temă;

44. solicită din nou Comisiei să evalueze impactul normelor noului SEC 2010 asupra capacității autorităților locale și regionale de a face investiții;

([2]) COR-2015-05660.
([3]) COR-2015-02624.
([4]) Rezoluția CoR privind alimentele durabile.

45. solicită Comisiei să implice CoR în pregătirea Cărții albe privind reforma UEM, în care să fie abordate competitivitatea și dimensiunea socială a UEM;

Piața unică digitală, cercetarea și inovarea

46. consideră că una dintre principalele provocări pentru piața unică digitală constă în crearea unei economii sustenabile a datelor, inclusiv în sectorul industrial [„industria 4.0”]; recomandă crearea condițiilor necesare care să permită conectarea la internet în bandă largă în toate regiunile, precum și colaborarea cu Comisia și Banca Europeană de Investiții, pentru a beneficia de finanțare și programe de sprijin pentru infrastructurile TIC; invită Comisia să prezinte periodic rapoarte cu privire la progresele realizate în eliminarea decalajului digital, în special la nivel regional și local, ca o contribuție la punerea în aplicare a pieței unice digitale;

47. invită Comisia să prezinte propuneri care să vizeze o mai bună utilizare a programelor de cercetare finanțate de UE, prin dezvoltarea în continuare a sinergiilor dintre programul Orizont 2020, fondurile ESI și FEIS și prin consolidarea legăturilor cu strategiile de specializare inteligentă la nivel regional; sugerează să se acorde o atenție specială impactului finanțării Orizont 2020 asupra creșterii economice și, cu ocazia evaluării intermediare, să se abordeze „decalajul în materie de inovare”;

48. propune o strânsă implicare a CoR în procesul de revizuire a strategiei privind bioeconomia în 2017;

49. subliniază faptul că punerea în aplicare a noilor instrumente ale UE, cum ar fi Consiliul european pentru inovare, precum și inițiativele privind datele deschise și inovarea deschisă trebuie să țină seama de dimensiunea regională și să contribuie la reducerea decalajului în materie de inovare;

Politica comercială a UE

50. solicită Comisiei ca fiecare inițiativă importantă în domeniul politicii comerciale să fie însoțită de evaluări ale impactului teritorial și ca noile acorduri comerciale să nu introducă noi restricții aplicabile autorităților locale și regionale în ceea ce privește furnizarea de servicii de interes general;

51. solicită Comisiei să efectueze în mod sistematic evaluări ex-post în scopul măsurării impactului pozitiv și negativ economic, de mediu, social și teritorial al acordurilor comerciale;

52. pentru a aborda problemele cele mai importante în materie de transparență a elaborării politicilor comerciale la nivelul statelor membre ale UE, invită Comisia să prezinte orientări cu privire la modul în care să fie formulate obiectivele politicii comerciale înainte de începerea negocierilor, adică în momentul în care cele 28 de state membre stabilesc un mandat;

Justiția, drepturile fundamentale și migrația

53. referitor la justiție, invită Comisia să încurajeze diferite tipuri de stimulente care să ajute statele membre să îmbunătățească condițiile de detenție ale persoanelor reținute și să încurajeze elaborarea de proceduri de mediere penală, care să vizeze o justiție reparatorie, valorificarea unor alternative la detenție și parcursuri de formare care să favorizeze ieșirea dintr-un context social caracterizat de ilegalitate și criminalitate;

54. salută dorința Comisiei Europene de a aborda provocările generate de influxul fără precedent de solicitanți de azil, refugiați și migranți economici în Europa și consideră că propunerile privind reformarea sistemului Dublin reprezintă un pas important în această direcție; așteaptă, însă, ca în 2017 să urmeze propuneri mai concrete în vederea construirii unei politici cuprinzătoare a UE în domeniul azilului și migrației, bazată pe respectarea drepturilor fundamentale și a obligațiilor internaționale și pe principiul solidarității;

55. invită Comisia ca în cooperare cu statele membre să continue efortul de a ajunge la un consens cu privire la o listă europeană comună a țărilor de origine sigure și să colaboreze cu țările de origine și de tranzit considerate sigure pentru punerea în aplicare a unor politici de returnare eficace și rapide, cu respectarea deplină a drepturilor omului și a obligațiilor internaționale;

56. invită Comisia să propună instituirea de mecanisme pentru a permite solicitanților de azil să solicite o viză umanitară din afara UE, ceea ce ar permite intrarea legală în UE;

57. recunoaște contribuția importantă a migrației la creșterea economiei europene și solicită ca semestrul european să aibă în vedere această dimensiune în mod corespunzător, în special în ceea ce privește cheltuielile în materie de integrare a migranților;

58. consideră că salvgardarea spațiului Schengen este mai importantă ca niciodată și solicită Comisiei să depună toate eforturile, împreună cu statele membre, pentru a reda sistemului stabilitatea necesară; reamintește că suspendarea acordului Schengen privind libera circulație fără frontiere interne are consecințe semnificative în ce privește controalele fizice și riscă să creeze efecte economice substanțiale, fără să rezolve problema presiunii migratorii;

59. îndeamnă Comisia să acorde mai multe fonduri pentru autoritățile locale și regionale, astfel încât acestea să-și îndeplinească în mod mai eficace rolul lor important în sprijinirea și integrarea solicitanților de azil, a refugiaților și a migranților;

60. consideră că o mai bună alocare a fondurilor structurale și de investiții europene la nivel local și regional reprezintă o condiție necesară pentru sprijinirea politicilor de integrare. În acest sens, solicită alocarea unor resurse suplimentare, precum și o mai bună distribuire și o eficiență sporită în utilizarea acestor resurse pentru abordarea problemei solicitanților de azil, a refugiaților și a migrației în următorii ani;

61. invită Comisia: 1. să sprijine autoritățile locale și regionale în dezvoltarea unor strategii locale, regionale și naționale de prevenire a radicalizării; 2. să continue colectarea și diseminarea de bune practici în ceea ce privește prevenirea radicalizării, prin publicarea unui manual; și 3. să sprijine procesul de cooperare între orașe în combaterea radicalizării;

62. își exprimă preocuparea față de dificultățile pe care le presupune supravegherea minorilor neînsoțiți și de riscul ca aceștia să cadă pradă traficului de persoane și exploatării; îndeamnă la punerea în aplicare a unor programe de incluziune și formare, în special pentru minorii prezenți în teritoriu, și la utilizarea unor practici de primire care să implice comunitățile de origine ale minorilor respectivi care sunt deja implantate în țările-gazdă, asigurând minorilor posibilitatea de a trăi într-o familie sau într-un cadru de tip familial;

Stabilitatea și cooperarea în afara Uniunii Europene

63. subliniază faptul că este necesar ca, în procesul de punere în aplicare a PEV revizuite, să se acorde prioritate inițiativelor care sprijină procesele de descentralizare, înfrățirea instituțională și consolidarea capacităților la nivel subnațional; solicită Comisiei să relanseze instrumentul pentru administrația locală (LAF) și să îl extindă la toate țările vecine și reiterează propunerea privind includerea metodologiei, conceptelor și instrumentelor politicii europene de coeziune în punerea în aplicare a PEV revizuite;

64. îndeamnă Comisia să examineze în detaliu procesele de descentralizare, precum și situația autonomiei locale în țările implicate în procesul de aderare, în cadrul rapoartelor sale anuale privind progresele înregistrate în procesul de extindere;

65. insistă asupra necesității ca autoritățile locale și regionale să aducă o contribuție adecvată la cooperarea pentru dezvoltare în vederea obținerii de rezultate durabile, inclusiv în ceea ce privește acțiunile ulterioare Conferinței Organizației Națiunilor Unite privind locuințele și dezvoltarea urbană durabilă (Habitat III);

66. invită Comisia să acorde o atenție deosebită protecției refugiaților în regiunile lor de origine ca element important pentru a face față numărului tot mai mare de persoane care au nevoie de protecție internațională. Salută, în acest context, propunerea Comisiei Europene privind un nou cadru de parteneriat cu țările terțe care găzduiesc un număr mare de refugiați; aceste țări ar trebui să dezvolte capacități de primire sustenabile și să ofere perspective pe termen lung, mai aproape de casă, pentru milioane de persoane care fug de război și persecuție. În acest sens, recunoaște necesitatea unui plan de investiții externe prin mobilizarea investițiilor în țări terțe, și solicită autorităților locale și regionale să se implice pe deplin în acest proces. Autoritățile locale și regionale ar trebui să fie încurajate să-i ajute pe omologii lor din afara UE prin furnizarea de asistență tehnică, pledând pentru o abordare mai structurală în ce privește protecția refugiaților;

Cetățenia, guvernanța și o mai bună legiferare

67. își reiterează apelul la simplificarea și îmbunătățirea cadrului juridic pentru inițiativa cetățenească europeană – unicul instrument care permite participarea directă la nivelul UE;

68. atrage atenția Comisiei asupra succeselor obținute în organizarea de activități de comunicare descentralizată pe teme legate de UE, în strânsă cooperare cu mass-media locală și regională, cu societatea civilă și instituțiile UE, și îndeamnă Comisia Europeană să-și intensifice eforturile în acest domeniu cu mult timp înainte de alegerile europene din 2019;

69. solicită Comisiei să elaboreze o definiție standard la nivelul UE a suprareglementării, pentru a oferi astfel securitate juridică în implementarea și punerea în aplicare a legislației UE și a reduce birocrația excesivă;

70. solicită creșterea transparenței, cooperării și eficienței în rândul instituțiilor UE în urma adoptării noului Acord interinstituțional privind o mai bună legiferare, precum și includerea CoR în toate etapele procesului legislativ, pentru valorificarea deplină a potențialului său în cadrul ciclului legislativ și al consultărilor;

71. subliniază buna cooperare cu Comisia cu privire la proiectul-pilot de evaluare a impactului teritorial (EIT), efectuat în 2015 și 2016; pe baza acestui exemplu de bună cooperare, CoR invită Comisia să pună în aplicare EIT ca practică standard în evaluarea impactului legislației cu potențial efect teritorial asimetric și în cadrul mai larg al agendei privind o mai bună reglementare;

72. se așteaptă la o cooperare tot mai strânsă cu Comisia Europeană și Parlamentul European în ceea ce privește monitorizarea subsidiarității, precum și în contextul conferinței din 2017 dedicate principiului subsidiarității;

73. încredințează președintelui mandatul de a transmite prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Consiliului și președintelui Consiliului European.

Bruxelles, 15 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Rezoluție privind situația centrelor de informare Europe Direct (EDIC)

(2017/C 017/03)

Prezentată de grupurile politice ale PSE, PPE, ALDE, AE și CRE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

— având în vedere rezoluția sa din 16 februarie 2012 privind centrele de informare Europe Direct (EDIC) (CoR 84/2012),

— având în vedere avizul său „Reapropierea Europei de cetățenii săi – necesitatea intensificării și îmbunătățirii comunicării la nivel local", din 3 decembrie 2014 (CoR-2014-04460),

1. observă că UE se confruntă cu probleme politice și economice majore. Perpetuarea deficitului democratic și nemulțumirea tot mai mare a cetățenilor în raport cu UE dovedesc nevoia unor eforturi susținute ale tuturor actorilor din cadrul politicii europene pentru a intensifica implicarea cetățenilor UE în proiectul european și necesitatea ca politicile europene să-și consolideze legitimitatea;

2. subliniază că autoritățile locale și regionale se află într-o poziție ideală pentru a îmbunătăți relațiile dintre cetățeni și actorii politicii europene și pentru a-i informa pe liderii europeni despre nevoile directe ale cetățenilor. De aceea, ar trebui să se acorde mai multă importanță unui proces descentralizat de comunicare europeană;

3. se angajează să intensifice cooperarea cu EDIC în contextul strategiei sale de comunicare pentru 2015-2020;

4. reamintește că rețeaua centrelor Europe Direct, cu cele 518 centre de informare existente în prezent în statele membre, joacă un rol-cheie în strategia europeană de comunicare descentralizată. Este vorba de unul dintre cele mai importante instrumente prin care Comisia Europeană îi informează pe cetățeni la nivel local și regional cu privire la importanța concretă pe care o dețin diverse subiecte politice europene pentru viața lor cotidiană;

5. salută procesul în curs de evaluare a cadrului Comisiei Europene pentru conținutul și aspectele tehnice ale EDIC, în vederea pregătirii perioadei de finanțare 2018-2023 și a stabilirii noilor condiții-cadru de funcționare a EDIC;

6. consideră că sunt fundamentale atât activitatea EDIC de întreținere a contactelor cu instituțiile europene și cu alte rețele de informare ale Comisiei Europene, cât și rolul lor de releu în raport cu instanțele și necesitățile regiunilor, cu instituțiile locale și cu actorii societății civile;

7. observă că, în contextul actualei situații de criză, activitatea EDIC a devenit tot mai importantă și mai solicitantă. Având în vedere numeroasele provocări cu care se confruntă UE, obiectivul ar fi să se facă uz de întregul potențial al EDIC și să se consolideze în continuare rolul acestora în procesele de comunicare privind problematica europeană; Trebuie asigurată o repartizare geografică echilibrată și nu ar trebui redus numărul actual de centre din cadrul fiecărei administrații locale și regionale în parte;

8. consideră că activitatea EDIC poate fi garantată în viitor numai printr-o aprofundare a colaborării, deja strânse, cu UE și prin finanțarea din partea acesteia;

9. propune ca resursele financiare alocate EDIC pentru următoarea perioadă de finanțare să fie sporite substanțial, în limitele cadrului financiar multianual existent. În special suma forfetară alocată ofertei de informații de bază pentru fiecare EDIC ar trebui dublată, iar sumele forfetare standard pentru finanțarea diverselor module ar trebui suplimentate, asigurând totodată toate eforturile din partea EDIC în vederea ameliorării eficienței lor și a utilizării resurselor care le stau la dispoziție în cel mai bun mod posibil. În sfârșit, punerea unor resurse financiare în plus la dispoziția modulelor-pilot va permite un răspuns la situațiile de criză. În acest fel, ar putea fi absorbită o creștere a costurilor, ca de exemplu cele pentru salarii și chirii;

10. având în vedere cerințele mai ample cărora trebuie să le răspundă EDIC, se așteaptă la o îmbunătățire a finanțării; sumele prin care acestea sunt sprijinite ar trebui să crească în mod semnificativ;

11. insistă asupra faptului că, având în vedere caracterul nelucrativ al activităților EDIC, acestea trebuie să fie scutite de TVA în continuare;

12. subliniază că ar trebui eliminată drastic sarcina administrativă;

13. confirmă faptul că, în principiu, măsurile Comisiei Europene privind activitatea de comunicare europeană descentralizată își ating grupurile-țintă. Cu toate acestea, prioritățile Comisiei Europene nu se corelează decât parțial cu nevoile cetățenilor în ce privește politicile europene. Cu cât un subiect este mai abstract, cu atât el va fi privit de cetățeni drept o temă politică mai puțin relevantă. De aceea, ar trebui să se acorde o atenție deosebită abordării de teme politice europene care au un impact direct în viața de zi cu zi a cetățeanului;

14. consideră că ar trebui strânse relațiile dintre EDIC și rețelele de asociații de la nivel local și regional, pentru a identifica în diverse domenii teme de interes pentru cetățeni și, astfel, a putea corela furnizarea informațiilor la nivel european cu solicitările, stabilind un canal de comunicare în ambele sensuri;

15. observă că sistemul alcătuit din module este considerat în general a fi pozitiv. Este însă nevoie de o serie de modificări, ca de exemplu flexibilizarea diferitelor module;

16. face apel la Comisia Europeană să ofere EDIC posibilitatea de a ajusta măsurile planificate, atât în funcție de preferințele de comunicare ale Comisiei, cât și de nevoile locale. Dacă vor ca proiectul european să aibă un viitor, actorii din politica europeană trebuie să comunice cu cetățenii de așa manieră încât cei din urmă să privească din nou Europa ca fiind un cămin comun, o comunitate a valorilor și a păcii, o forță motrice pentru progres social și cultural și pentru justiție. Mulțumită ofertei de informare interesante pentru cetățeni, EDIC pot crea o legătură între cele două părți și pot promova Europa în mod pozitiv în rândul cetățenilor;

17. propune ca lansarea noii perioade de finanțare 2018-2023 să fie însoțită de o campanie de informare care să scoată în evidență valoarea adăugată a centrelor de informare Europe Direct, activitatea lor de zi cu zi și acțiunile lor europene de la nivel local și regional. Acestea ar completa informațiile obișnuite despre reuniunile la nivel înalt, care nu le oferă deloc cetățenilor o imagine cuprinzătoare a proiectului european;

18. sugerează ca sistemul modular să poată fi deschis priorităților și formatelor regionale, precum și grupurilor care nu au fost încă identificate drept ținte, și propune în special o utilizare flexibilă a modulelor disponibile. Obiectivul este adaptarea, pe cât posibil, a comunicării la nevoile locale. Noua procedură de ofertare ar trebui să permită prezentarea unor proiecte la scară regională, pentru a adapta pe cât posibil comunicarea la cerințele locale. În acest fel, s-ar îmbunătăți parteneriatul dintre diferitele entități care contribuie la asigurarea, pe întregul teritoriu, a unor servicii publice adecvate, a unor strategii de comunicare mai bine gândite și în pas cu timpul și a unor relații mai structurate cu părțile interesate și cu alte rețele europene. Ar fi util să se aibă în vedere posibilitatea de a se utiliza, în parte, forme de parteneriat care să implice colaborarea dintre sectorul public și cel privat, idee încurajată chiar de Comisia Europeană în programarea fondurilor europene în perioada 2014-2020. Pentru astfel de proiecte ar trebui să se garanteze o finanțare corespunzătoare, pe baza populației vizate și a numărului de ghișee deschise publicului.

19. solicită introducerea unei opțiuni de finanțare a cooperării dintre diversele centre de informare, atât pentru a înlesni schimbul de bune practici între centre din diverse domenii, cât și pentru a crea sinergii, mai ales atunci când aceste centre se adresează unor grupuri-țintă cu trăsături și nevoi similare;

20. subliniază, în concluzie, că rolul EDIC este esențial pentru autoritățile locale și regionale, care cunosc cel mai bine părțile interesate de la nivel local și regional și subiectele care îi interesează pe cetățeni. Ele sunt în mod special calificate să identifice tipurile de informații și metodele care ar contribui la apropierea de cetățeni și la mobilizarea acestora. Rolul lor în comunicarea europeană este, prin urmare, vital, și ar trebui consolidat în mai mare măsură, mai ales printr-o colaborare mai strânsă cu instituțiile europene;

21. sprijină apelul adresat Comisiei de Parlamentul European, prin care se solicită furnizarea unei îndrumări adecvate și cuprinzătoare organizatorilor de inițiative ale cetățenilor europeni ([1]);

22. propune Comisiei Europene să consolideze cooperarea dintre diversele rețele europene, pentru a îmbunătăți informarea cetățenilor și comunicarea cu aceștia, oferindu-le o gamă largă de răspunsuri la solicitări.

Bruxelles, 16 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

([1]) A se vedea Rezoluția Parlamentului European din 28 octombrie 2015 referitoare la inițiativa cetățenească europeană [2014/2257 (INI)]

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 118-A SESIUNE PLENARĂ, 15 ȘI 16 IUNIE 2016

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Industria siderurgică: conservarea unor locuri de muncă și a unei creșteri durabile în Europa

(2017/C 017/04)

Raportor:	doamna Isolde RIES (DE-PSE), prim-vicepreședinte al Parlamentului landului Saarland
Document de referință:	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Industria siderurgică: Conservarea unor locuri de muncă și a unei creșteri durabile în Europa [COM(2016) 155 final]

OBSERVAȚII GENERALE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Importanța și condițiile-cadru ale industriei siderurgice din Uniunea Europeană

1. subliniază faptul că sectorul siderurgic al UE a jucat și joacă un rol central în procesul de integrare europeană și este o piatră de temelie pentru prosperitate, valoare adăugată, investiții și locuri de muncă în Europa. El reprezintă un sector strategic esențial al UE, având 330 000 de angajați și 500 de locuri de producție în 23 de state membre. În 2014, acest sector economic a avut o producție de aproximativ 169 de milioane de tone de oțel, ceea ce reprezintă 10 % din producția la nivel mondial și a înregistrat o cifră de afaceri de 166 miliarde EUR, respectiv 1,3 % din PIB-ul UE;

2. subliniază că, în ciuda scăderii producției și a numărului de locuri de muncă în ultimele decenii, industria siderurgică rămâne un factor-cheie pentru reindustrializarea Europei. Obiectivul declarat în Comunicarea Comisiei din 22 ianuarie 2014 intitulată „Pentru o renaștere industrială europeană”, de a mări contribuția industriei la PIB la 20 % până în 2020, este realizabil numai cu o industrie siderurgică competitivă;

3. atrage atenția asupra interdependenței economice puternice dintre industria siderurgică și sectoarele din amonte și din aval. Împreună cu sectoarele furnizoare, precum mineritul, sectorul energetic, rețelele de transport și furnizorii de servicii, și alături de sectoarele beneficiare, precum industria metalurgică, industria constructoare de mașini, sectorul de inginerie mecanică și al construcțiilor, industria siderurgică generează rețele largi de lanțuri valorice și clustere;

4. subliniază cu tărie că evoluția viitoare a industriei siderurgice va avea un efect direct și indirect asupra dezvoltării regionale și locale și că o industrie siderurgică competitivă și durabilă reprezintă o condiție pentru redresare economică și creștere în numeroase regiuni europene; observă că sectorul siderurgic este și o sursă importantă de locuri de muncă indirecte, întrucât are un rol important pentru multe alte sectoare ale industriei;

5. atrage atenția asupra faptului că industria siderurgică europeană este parte integrantă a piețelor internaționale de materii prime, achiziții și desfacere, și depinde, astfel, de condițiile de concurență loială;

6. subliniază faptul că întreprinderile din industria siderurgică sunt per se mari consumatoare de energie și că cheltuielile cu energia reprezintă cca 40 % din cheltuielile de funcționare. Din acest motiv, pentru acest sector industrial este esențială aprovizionarea la prețuri scăzute și sigură cu energie;

7. pune în evidență contribuția industriei siderurgice la dezvoltarea tranziției energetice și la atenuarea schimbărilor climatice. Produsele din oțel inovatoare sunt esențiale, de exemplu pentru construirea turbinelor eoliene, centralelor de înaltă eficiență și a vehiculelor electrice. Deși fabricarea oțelului este o sursă majoră de CO_2, aceste produse inovatoare economisesc de șase ori mai mult CO_2 decât generează fabricarea lor;

8. amintește că industria siderurgică este de o importanță strategică pentru crearea infrastructurilor feroviare pe continentul european, ca, de altfel, și contribuția sa la crearea rețelelor de transport feroviar local, ce reprezintă o alternativă demnă de luat în seamă pentru descongestionarea transportului rutier, mai ales din perspectiva îmbunătățirii calității vieții și a mediului în zonele metropolitane;

9. pune accentul pe faptul că întreprinderile europene producătoare de oțel trebuie să aibă procese de producție cât se poate de eficiente din punctul de vedere al costurilor și al utilizării resurselor; ele trebuie să țină pasul cu stadiul actual al tehnologiei prin investiții permanente. Competitivitatea pe termen lung depinde, de asemenea, de capacitatea acestora de a dezvolta tehnologii revoluționare în domenii cum ar fi, de exemplu, eficiența energetică. La fel de important este însă ca, la luarea deciziilor, UE și statele sale membre să aibă în vedere în permanență impactul asupra competitivității sectorului siderurgic pe plan național și internațional și impactul economic pe termen lung;

10. constată că, pentru a-și asigura supraviețuirea, industria siderurgică trebuie să demonstreze în continuare că este pregătită să facă față provocărilor viitoare prin inovare și măsuri ecologice. Printre acestea se numără, de exemplu, contribuția activă la protejarea mediului și a climei, dar și respectarea consecventă a standardelor tehnice în domeniul mediului și al schimbărilor climatice prin reinvestiții;

11. pune în evidență standardele sociale înalte din industria siderurgică europeană și eforturile sale pentru protejarea climei și mediului;

12. notează faptul că reciclarea oțelului contribuie la economisirea de materii prime, energie și emisii de gaze cu efect de seră și la consolidarea economiei circulare. Trebuie subliniat în special că oțelul este 100 % reciclabil. Reutilizarea și reciclarea oțelului trebuie dezvoltate în continuare, având în vedere obiectivul de a crea o economie circulară competitivă și durabilă și faptul că bilanțul comerțului cu deșeuri metalice al UE este pozitiv. Dezvoltarea de noi tipuri de oțel, feroaliaje, tehnici de turnare și de producție, oferă un potențial imens pentru piață;

13. subliniază că industria siderurgică europeană – cu ajutorul tehnologiilor celor mai moderne și al specialiștilor cu înaltă calificare –, are rezultate excelente, acordând importanță majoră cercetării și dezvoltării de produse orientate spre consumator. Dezvoltarea de produse inovatoare și de înaltă calitate contribuie la protejarea și consolidarea competitivității întreprinderilor;

14. reiterează faptul că industria siderurgică modernă depinde în mare măsură de dezvoltarea continuă a forței de muncă cu un nivel înalt de calificare, capabilă să găsească soluții orientate spre viitor; arată că Noua agendă pentru competențe va pleda pentru investiții continue în oameni, inclusiv în politici de recalificare și perfecționare. Aceste investiții vor fi benefice pentru o gamă largă de sectoare economice, inclusiv sectorul siderurgic;

15. sprijină eforturile sectorului siderurgic european de a asigura o mai mare egalitate de șanse pentru toți lucrătorii. Astfel, de exemplu, proporția femeilor în acest sector a crescut în ultimii 10 ani, situându-se în prezent între 6 % și 25 %, în funcție de poziția ierarhică ocupată și de statul membru al UE. De asemenea, în ultimii doi ani, întreprinderile siderurgice din mai multe state membre au lansat o serie de inițiative pentru a atrage femeile în sectorul siderurgic;

16. ia act de faptul că industria siderurgică din UE ocupă un loc de frunte în materie de sănătate și siguranță și oferă cele mai înalte standarde din lume în ce privește igiena industrială la locul de muncă. Schimbul de bune practici în materie de sănătate și siguranță la locul de muncă este discutat în detaliu la nivelul UE. În plus, industria siderurgică se angajează în mod intensiv în dialogul social la nivelul UE;

17. accentuează faptul că competențele și tehnologiile digitale trebuie incluse într-o mai mare măsură în educație și formarea profesională, de exemplu în ucenicii; subliniază că digitalizarea proceselor de producție presupune ca angajații să aibă o calificare superioară, având în vedere complexitatea sporită a sarcinilor ce le revin ([1]);

([1]) CDR 1319/2014 – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Cadrul de calitate al UE pentru anticiparea schimbărilor și restructurare

18. subliniază că digitalizarea proceselor de producție prin complexitatea mai mare a sarcinilor înseamnă că lucrătorii trebuie să aibă capacitate de abstractizare și competențe de soluționare a problemelor. În plus, angajații trebuie să-și organizeze munca și să aibă un nivel ridicat de competențe pentru acțiuni autonome și interdisciplinare, precum și în domeniul comunicării;

19. arată că supracapacitatea la nivel mondial, perioadele cu prețuri scăzute, prețurile ridicate la energie, taxele și impozitele pentru furnizorii de energie, viitoarea reformă a sistemului UE de comercializare a emisiilor, dar și practicile de dumping care denaturează concurența ale producătorilor de oțel din afara UE, sunt poveri enorme pentru industria siderurgică din Europa. Producția de oțel brut și cotele de piață la nivel mondial din sectorul siderurgic european sunt în scădere, ceea ce determină procese de adaptare la nivel antreprenorial și al ocupării forței de muncă;

20. constată cu îngrijorare efectele sociale și economice devastatoare asupra comunităților locale și regionale în urma închiderii întreprinderilor sau scăderii producției în industria metalurgică și siderurgică și evocă măsurile de sprijin necesare pentru ca aceste comunități să se regenereze și să se dezvolte;

21. consideră că o strategie europeană privind viitorul industriei siderurgice este oportună și utilă. În acest sens, este esențial ca autoritățile locale și regionale să participe la procesele decizionale și să se aibă în vedere circumstanțele locale și specializările întreprinderilor;

22. sprijină o politică industrială a UE bazată pe competitivitatea industriei siderurgice și pe condiții concurențiale, cu ajutorul cărora, uzinele siderurgice existente și locurile de muncă pot fi menținute și dezvoltate în viitor;

23. împărtășește punctul de vedere al Comisiei prezentat în Perspectiva energetică 2050, conform căruia reducerea emisiilor de CO_2 în sectorul energetic și scenariul cu o proporție semnificativă de energie din surse regenerabile ar putea fi mai puțin costisitoare pe termen lung decât continuarea politicii actuale; de asemenea, costurile pentru energia nucleară și energia din combustibili fosili, foarte probabil, vor crește cu timpul, pe când costurile legate de sursele regenerabile de energie pot scădea. În acest context, recunoaște eforturile statelor membre de a asigura o compensare adecvată pentru sarcinile financiare excesive, generate de dezvoltarea surselor de energie regenerabile, care revin industriei siderurgice aflate în concurență pe plan internațional; solicită însă nivelului european să se asigure că mecanismele naționale de compensare, în special în domeniul ajutoarelor de stat, nu conduc la denaturarea concurenței pe piața internă a UE;

24. subliniază necesitatea de a ajuta comunitățile care depind în mare măsură de industria siderurgică să-și extindă baza economică, înainte de a lua măsuri de restructurare. Diversificarea structurii economice locale ar trebuie să vizeze în special sinergiile între industria durabilă și servicii și ar putea fi promovată și prin stimulente fiscale;

Reforma schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii

25. salută intențiile Consiliului European formulate în Concluziile sale din 23 și 24 octombrie 2014 privind realizarea unui echilibru între obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, pe de o parte, și asigurarea competitivității industriei europene, pe de altă parte;

26. subliniază, totuși, că decizia Consiliului European de a mări factorul de reducere anual pentru nivelul maxim al emisiilor permis pentru industrie, de la 1,74 % în a 3-a perioadă de comercializare 2013-2020 la 2,20 % în a 4-a perioadă de comercializare 2021-2030, în ciuda continuării alocării cu titlu gratuit de certificate de emisii pe baza unui indicator de referință, va putea duce la un deficit semnificativ de certificate și, prin urmare, la sarcini suplimentare suportate de sectorul siderurgic, pe care concurenții din țările în care nu se aplică un sistem de comercializare a emisiilor nu trebuie să le suporte;

27. consideră că este esențială stabilirea unui sistem de comercializare a cotelor de emisie la nivel mondial, pentru a garanta competitivitatea întreprinderilor europene și a evita relocarea emisiilor de dioxid de carbon prin prevenirea creșterii în continuare a numărului de certificate care urmează să fie scoase la licitație. Alte garanții ar putea lua forma unor mecanisme de compensare pentru costurile indirecte (cum ar fi cele cu energia electrică) sau a unor indici de referință bazați pe date exacte și actualizate;

28. în acest context, constată că criteriul de referință pentru fontă brută pentru alocarea certificatelor în industria siderurgică în a 3-a perioadă de comercializare 2013-2020 se află cu aproximativ 10 % sub nivelul fezabil din punct de vedere fizic și tehnic. Pe lângă aceasta, indicele de referință pentru sinterizare nu este adecvat, deoarece include instalațiile de peleți; alocarea trebuie să se bazeze pe situația reală, luând considerare pe deplin emisiile provenite din producția de energie electrică din gaze de proces și să fie adaptată corespunzător la progresul tehnic. În același timp, trebuie promovată o alocare dinamică a certificatelor în cursul procesului de producție;

29. salută faptul că Comisia a prezentat propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea rentabilizării reducerii emisiilor de dioxid de carbon și a sporirii investițiilor în acest domeniu, în timp util înainte de începutul celei de-a 4-a perioade de comercializare a sistemului de comercializare a certificatelor de emisii;

30. își exprimă speranța că se vor clarifica într-o etapă timpurie, pentru toate părțile interesate, condițiile-cadru viitoare ale sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii;

31. în același timp, consideră că este necesară o discuție aprofundată cu toate părțile interesate cu privire la reformarea sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii;

32. cu toate acestea, constată cu îngrijorare că propunerea de directivă a Comisiei nu răspunde în mod satisfăcător la solicitarea formulată de Consiliul European de a asigura competitivitatea industriei, deoarece tocmai industriei siderurgice europene îi revin costuri substanțiale care îi periclitează existența;

33. solicită, prin urmare, ca în etapele următoare ale procesului legislativ să se revizuiască propunerea de directivă în mod semnificativ și să se aibă în vedere – menținând eficacitatea sistemului UE de comercializare a emisiilor și distribuirea echitabilă a sarcinilor între toate sectoarele economice – în special, următoarele criterii:

— degrevarea de principiu a instalațiilor celor mai eficiente;

— continuarea asigurării unor stimulente pentru dezvoltarea tehnologică și reducerea impactului asupra mediului prin criterii de referință realiste și realizabile din punct de vedere tehnic și economic pe baza a 10 % din cele mai eficiente instalații;

— luarea pe deplin în considerare a emisiilor provenite din producția de energie electrică din gaze de proces la stabilirea indicelor de referință;

— nicio reducere forfetară a indicelor de referință și renunțarea la factorul de corecție;

— nicio reducere a compensațiilor pentru prețul energiei electrice pentru sectoarele mari consumatoare de energie și posibilitatea de compensare a tuturor costurilor indirecte, având în vedere totodată cel puțin indici de referință la nivel european cu scopul de a se evita denaturarea concurenței în cadrul pieței unice europene;

— includerea precursorilor proveniți din industria energointensivă în normele privind evitarea relocării în străinătate; și

— ajustarea alocărilor la nivelurile de producție în schimbare;

34. consideră că este esențială compensarea integrală a costurilor repercutate asupra prețului energiei electrice ale emisiilor de gaze cu efect de seră, pentru a contracara o eventuală delocalizare a emisiilor de CO_2. Întrucât se pare că, până în prezent, această compensare se realizează sub diferite forme în statele membre, denaturarea concurenței nu poate fi exclusă. Prin urmare, Comisia Europeană ar trebui să examineze în ce măsură compensarea trebuie armonizată sau asigurată la nivelul UE în viitor;

35. salută explicit faptul că, în cadrul Conferinței de la Paris privind schimbările climatice, pentru prima dată, comunitatea internațională și-a luat angajamentul obligatoriu, în temeiul dreptului internațional, să limiteze încălzirea globală sub 2 grade Celsius, și că intenționează să depună eforturi susținute pentru a menține creșterea temperaturii globale la 1,5 grade Celsius. Ideea de bază de a atinge un bilanț neutru al emisiilor cu efect de seră la nivel mondial în cea de-a doua jumătate a acestui secol, trebuie să fie mai concretă având în vedere efectul acesteia asupra dezvoltării sectorului producător. Opțiunea de a crea și a conveni asupra unui mecanism de piață pentru comercializarea rentabilă a certificatelor de emisii în cadrul mecanismelor la nivel mondial oferă șansa de a reduce sau de a evita în viitor denaturarea concurenței din motive generate de combaterea schimbărilor climatice;

Comerțul exterior al UE

36. nutrește convingerea că lipsa condițiilor de concurență echitabile, practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor și politica comercială disproporționată a statelor din afara UE reprezintă amenințări grave pentru industria siderurgică europeană;

37. consideră, prin urmare, că politica de comerț exterior a UE, inclusiv în ceea ce privește instrumentele de protecție comercială, este un mijloc esențial pentru asigurarea competitivității internaționale a industriei siderurgice europene și sprijină apelul Parlamentului în vederea unei reforme generale a instrumentelor de protecție comercială ale Uniunii, pentru a elimina așa-numitele „elemente OMC+" din sistemul UE și a garanta, în special, condiții de concurență echitabile industriei UE în raport cu China ([2]);

38. constată cu îngrijorare că, în prezent, industria siderurgică mondială înregistrează o supracapacitate de 452 de milioane de tone și că tocmai supracapacitatea industriei siderurgice chineze duce în mod constant la importuri în UE la prețuri de dumping, care, în lipsa unor contramăsuri comerciale eficace ale UE, amenință indirect și direct existența industriei siderurgice europene în ansamblu și numeroase locuri de muncă;

39. solicită crearea unui mecanism care să poată opera în țări terțe, cu scopul de a verifica modul în care sunt exploatate instalațiile de tratare a materiilor prime secundare (deșeuri metalice) în țările de destinație, astfel încât să se evite exporturile către țări terțe care nu tratează deșeurile în mod ecologic;

40. solicită instituțiilor UE să autorizeze Comisia să utilizeze o metodologie fără caracter standard în cazul anchetelor antidumping și antisubvenții privind importurile din China, în conformitate cu secțiunea 15 din Protocolul de aderare a Chinei la OMC, atât timp cât China nu îndeplinește cele cinci criterii ale UE pentru a se califica drept economie de piață. subliniază cu deosebită îngrijorare că o eventuală acordare a statutului de economie de piață pentru Republica Populară Chineză în decembrie 2016 ar face imposibilă luarea unor măsuri antidumping eficiente din cauza modificării metodologiei de calcul a marjei de dumping. Subliniază, în același timp, că nu există nicio solicitare ca membrii OMC să acorde Chinei în mod automat statutul de economie de piață în 2016;

41. reamintește, în acest context, de faptul că, în prezent, China îndeplinește doar unul din cele cinci criterii ale UE de recunoaștere a statutului de economie de piață. Printre criteriile tehnice se numără deciziile întreprinderilor ca răspuns la semnalele pieței, contabilitatea întreprinderilor în conformitate cu standardele internaționale de contabilitate, lipsa unor distorsiuni semnificative a costurilor de producție și a situației financiare a întreprinderilor ca urmare a aplicării fostului sistem de economie planificată, legislația privind falimentul și proprietatea, care garantează siguranța juridică și stabilitatea guvernanței corporative, precum și operațiuni de schimb valutar efectuate la cursul de schimb al pieței;

42. invită, prin urmare, Comisia ca pentru studiul privind impactul economic și social al acordării statutului de economie de piață Chinei să aștepte avizul actorilor economici în cauză și să se coordoneze îndeaproape cu alți membri importanți ai OMC, precum SUA, înainte de a lua o decizie privind statutul de economie de piață;

43. solicită, în cazul în care Chinei i se acordă statutul de economie de piață, crearea de instrumente eficace și echivalente de protecție a unui comerț echitabil. În acest context, ar trebui luată în considerare o soluție prin care, în viitor, țările fără statut de economie de piață să nu fie menționate în mod explicit în Regulamentul UE antidumping de bază, ci să existe o regulă generală aplicabilă țărilor fără statut de economie de piață. Metoda țării analoage ar putea fi înlocuită cu o altă metodă, însă sarcina probei privind existența unei economii de piață rămâne, ca până acum, la țara fără statut de economie de piață;

44. solicită, în cazul în care Chinei i se acordă statutul de economie de piață, crearea de instrumente eficace și echivalente de protecție a unui comerț echitabil;

45. salută faptul că, în februarie 2016, Comisia a instituit taxe antidumping provizorii pe importurile de produse din oțel laminate la rece, din Rusia și China;

([2]) A se vedea Rezoluția Parlamentului European din 12 mai 2016 referitoare la statutul de economie de piață al Chinei [2016/2667 (RSP)].

46. regretă, cu toate acestea, faptul că, în cazul produselor siderurgice chineze, Comisia a aplicat „regula taxei celei mai mici" și a impus astfel taxe antidumping provizorii mai scăzute decât marjele de dumping constatate;

47. consideră că aplicarea acestei reguli nu conferă o protecție suficientă pentru competitivitatea industriei siderurgice europene;

48. reamintește că normele OMC nu impun o astfel de regulă și nici alte regiuni, cum ar fi SUA, nu o pun în aplicare;

49. consideră că este important ca în contextul reformei instrumentelor de protecție comercială să se renunțe la „regula taxei celei mai mici", mai ales în cazurile în care există supracapacități;

50. salută faptul că Comisia Europeană a anunțat, în planul de acțiune stabilit la 28 aprilie 2016, că va (re)introduce un sistem de supraveghere prealabilă pentru importurile de produse siderurgice în UE, care va impune existența unei licențe de import în acest sens, va servi la anticiparea evoluțiilor pieței pe termen scurt și va ajuta Comisia să abordeze în mod corespunzător importurile neloiale, cu posibilitatea de a acționa în justiție atunci când tendințele importurilor amenință să prejudicieze producătorii din Uniune;

51. salută eforturile Comisiei reflectate în măsurile de protecție comercială deja în vigoare în UE privind produsele siderurgice, de a contribui la punerea în aplicare a normelor de concurență internațională loială și la garantarea competitivității industriei siderurgice europene;

52. consideră totuși că procedurile antidumping din UE, în comparație cu practica din alte state membre ale OMC, durează prea mult, ceea ce este în detrimentul protecției competitivității industriei siderurgice europene;

53. solicită, prin urmare, ca în cadrul reformei instrumentelor de protecție comercială ale UE să se aibă în vedere și accelerarea procedurilor antidumping din UE;

54. încurajează efortul Comisiei de a aborda problema unor condiții de concurență echitabile la nivel mondial pe calea dialogului și a negocierilor la nivel internațional;

55. așteaptă din partea Consiliului să includă capitole privind energia și materiile prime în fiecare nou mandat al acordurilor de liber schimb (ALS);

56. solicită Comisiei să includă Comitetul Regiunilor, în calitatea sa de reprezentant instituțional al autorităților locale și regionale europene, în Grupul la nivel înalt pentru industriile mari consumatoare de energie, creat în mai 2015, pentru a se asigura că părțile interesate reprezentate deja țin seama de interesele și potențialul existente la nivel regional și local;

Măsuri de sprijin pentru asigurarea competitivității sectorului siderurgic din UE

57. reiterează faptul că programele de finanțare relevante ale UE pentru investiții în echipamente noi, în cercetare și dezvoltare și în competențe și formare, pot aduce contribuții esențiale la asigurarea competitivității, conformității cu standardele de mediu și de protecție a climei și a drepturilor lucrătorilor în sectorul siderurgic;

58. își îndreaptă atenția asupra obiectivelor Fondului de Cercetare pentru Cărbune și Oțel, ale fondurilor structurale și de investiții europene (ESI), precum și ale Fondului european pentru investiții strategice (FEIS), prin care pot fi finanțate proiecte de cercetare și inovare în sectorul siderurgic, inclusiv printr-o eventuală sinergie și coordonare a acțiunii acestora. Cu toate acestea, subliniază potențialul relativ limitat al FEIS pentru sectorul siderurgic, deoarece condițiile de piață nu pot garanta o rentabilitate adecvată a investiției în contextul prețurilor scăzute la oțel din prezent. Cooperarea dintre autoritățile locale și regionale concentrată pe priorități din sectorul siderurgic poate aduce contribuții valoroase, având în vedere regimul strict de ajutoare de stat în acest sector în UE;

59. arată importanța investițiilor publice și la nivel european provenite din resursele programului Orizont 2020 când este vorba de încurajarea inovării în industria siderurgică și de îmbunătățire a performanței energetice și de mediu a acestui sector;

60. speră ca, având în vedere caracteristicile sectorului siderurgic, care necesită atât acțiuni de cercetare, cât și acțiuni structurale, în evaluarea proiectelor de cercetare din cadrul programului Orizont 2020 să se acorde un punctaj mai mare celor care prevăd un parteneriat european, incluzând și resurse din fondurile structurale, pentru a asigura o mai bună integrare între diferitele programe europene;

61. accentuează obiectivul calificării și menținerii nivelurilor de ocupare a forței de muncă în contextul unei industrii siderurgice europene mai competitive, apreciind, în cazurile de restructurare industrială, importanța Fondului european de ajustare la globalizare (FEG) în acordarea de sprijin social în caz de concedieri în industria siderurgică, întrucât, în situația în care sunt concediați peste 500 de lucrători de la o singură întreprindere (inclusiv furnizori și întreprinderi în aval) sau într-una sau mai multe regiuni învecinate ori atunci când numeroși lucrători din același sector își pierd locul de muncă, aceste fonduri pot acoperi până la 60 % din costurile unor proiecte care urmăresc să acorde sprijin lucrătorilor concediați pentru a-și găsi un nou loc de muncă sau pentru a-și înființa propria întreprindere. Totuși, își exprimă îndoiala că bugetul anual de maximum 150 de milioane EUR pentru perioada 2014-2020 va face față provocărilor;

62. subliniază faptul că transferul de experiență și de cunoștințe către noi generații de lucrători din industria siderurgică a UE joacă deja un rol major și că ar trebui consolidate competențele și know-how-ul lucrătorilor prin intermediul unor măsuri de formare și de specializare specifice;

63. recunoaște necesitatea de a institui sisteme de economie circulară eficiente din punctul de vedere al resurselor în toate locurile de producție din industria siderurgică și de a le dezvolta în continuare, pentru a îmbunătăți competitivitatea instalațiilor prin utilizarea sporită a produselor secundare și a oțelului reciclat, inclusiv în conformitate cu prevederile referitoare la „simbioza industrială” din Planul de acțiune al Comisiei pentru economia circulară, și pentru a întrebuința în mai multe moduri deșeurile rezultate din prelucrarea oțelului.

Bruxelles, 15 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM)

(2017/C 017/05)

Raportor: domnul Luc VAN DEN BRANDE (BE-PPE)

președintele Consiliului de administrație al Biroului de legătură Flandra-Europa (VLEVA)

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Revizuirea CFM: observații generale

1. este de părere că cadrul financiar multianual (CFM) este, în primul rând, un instrument de politică pentru identificarea și urmărirea obiectivelor strategice europene și că, întrucât CFM oferă finanțare pentru funcționarea Uniunii Europene, dezbaterea privind revizuirea acestuia este în principal de natură politică, nu tehnică;

2. subliniază importanța CFM din perspectiva garantării faptului că cheltuielile UE pe termen lung sunt previzibile și se efectuează în conformitate cu politicile comune stabilite de comun acord. Aceste principii generale sunt esențiale pentru autoritățile locale și regionale (ALR) și alți beneficiari ai fondurilor UE;

3. ia act de faptul că CFM este de o importanță deosebită pentru autoritățile regionale și locale (ALR), deoarece joacă un rol vital în punerea în aplicare a obiectivelor politicii europene; prin urmare, subliniază că autoritățile locale și regionale sunt implicate – în mod direct și/sau indirect – în gestionarea sau cheltuirea a 75 % din bugetul UE;

4. regretă faptul că actualele plafoane ale CFM sunt pentru prima oară inferioare celor anterioare, obligând Uniunea Europeană să-și asume mai multe responsabilități cu mai puține resurse financiare; își reiterează îngrijorarea, afirmată deja în avizele sale anterioare, cu privire la plafoanele CFM ([1]);

5. își reiterează convingerea că eficacitatea politicii europene depinde de aplicarea corectă a principiului guvernanței pe mai multe niveluri, considerat a fi unul din principiile generale aplicate fondurilor structurale ([2]) și afirmă că fiecare nivel de guvernanță, în conformitate cu competențele sale, cooperează într-un mod eficient pentru atingerea obiectivelor politice; avertizează, în acest sens, cu privire la reducerea gestionării partajate a programelor și la tentativele de centralizare a fondurilor la nivel european; subliniază că o abordare locală este, de asemenea, esențială pentru eficiența politicilor UE, care implică diferite niveluri de guvernare, sectoare și antrenarea părților interesate într-un proces colaborativ pentru abordarea problemelor, deoarece acestea dispun de experiență într-un anumit spațiu geografic;

6. observă că UE se confruntă cu o scădere continuă a nivelurilor de investiții, ceea ce duce la un decalaj investițional în UE care, conform estimărilor Comisiei, ajunge la circa 370 de miliarde EUR sub nivelul istoric; sprijină eforturile Comisiei de a contribui la soluționarea acestui decalaj și printr-o conlucrare mai strânsă cu sectorul privat și cu scopul de a mobiliza capital privat, și anume prin intermediul Planului de investiții pentru Europa și al Fondului european pentru investiții strategice (FEIS);

7. salută intenția Comisiei de a prezenta în toamna anului 2016 o propunere legislativă privind consolidarea FEIS pentru perioada de după 2018, care ar trebui, în special, să dezvolte sinergii între fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și Fondul european pentru investiții strategice (FEIS). În acest context, invită Comisia să stabilească criterii clare pentru a identifica adiționalitatea proiectelor FEIS și pentru a aborda dezechilibrele geografice ale proiectelor FEIS, lipsa proiectelor transfrontaliere și deficitul de investiții în infrastructură durabilă de bandă largă, eficiență energetică și transporturi. Subliniază, de asemenea, că revizuirea CFM în sensul majorării liniilor bugetare care oferă baza financiară pentru consolidarea FEIS (FEIS 2.0) este o condiție esențială;

([1]) CDR275-2013_00_00_TRA_AC (23-24).

([2]) Propunere modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, care fac obiectul cadrului strategic comun, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului [SEC(2011) 1141 final] [SEC(2011) 1142 final].

8. consideră că trebuie să se examineze dacă este posibilă creșterea investițiilor printr-o ajustare a clauzei privind investițiile care să permită statelor membre să se îndepărteze, în anumite condiții, de la obiectivul pe termen mediu sau de la programul de ajustare bugetară convenit în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere (PSC). Printre investițiile eligibile se numără cheltuielile efectuate la nivel național pentru proiectele cofinanțate de UE în cadrul politicii structurale și de coeziune, inclusiv inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri" (*Youth Employment Initiative – YEI*), și al FEIS.

9. salută eforturile regiunilor și autorităților locale europene de a încuraja creșterea investițiilor private și a le asocia cu investițiile publice pentru a genera locuri de muncă și creștere economică;

10. subliniază că actualul CFM și-a atins deja limitele, epuizând plafoanele în anumite domenii și utilizând toate instrumentele de flexibilitate posibile în prezent;

11. subliniază necesitatea unei revizuiri complete la jumătatea perioadei a CFM. Este extrem de necesară o reală revizuire la jumătatea perioadei atât a plafoanelor CFM, cât și a dispozițiilor specifice ale Regulamentul privind CFM. Aceasta trebuie să ia în considerare rezultatele analizei și să pună la dispoziția UE un cadru bugetar viabil, adaptat priorităților politice și provocărilor sale;

12. subliniază că, în cazul în care sunt identificate noi priorități, instituțiile vor trebui să își asume responsabilitatea de a asigura finanțarea noilor sarcini, fie prin identificarea clară a domeniilor de politică care nu mai sunt priorități ale Uniunii, fie punându-se de acord asupra unei revizuiri în sensul majorării plafoanelor CFM;

13. reamintește instituțiilor că resursele limitate nu ar trebui să ducă la o reducere a priorităților comune ale UE;

14. invită instituțiile să încheie revizuirea CFM cât mai curând posibil, pentru a acorda timp suficient de pregătire a propunerilor Comisiei pentru CFM post-2020, care urmează să fie prezentat până la 1 ianuarie 2018;

Revizuirea CFM: recomandări specifice

15. avertizează că, deși înțelege nevoile urgente, utilizarea unor mecanisme de finanțare și fonduri fiduciare nu poate fi un pretext ca inițiativele Uniunii să rămână (parțial) în afara bugetului UE – și astfel să scape de sub controlul democratic al Parlamentului European – și să fie gestionate de statele membre;

Priorități și provocări politice pentru a doua jumătate a CFM

16. subliniază că, în a doua jumătate a CFM, ar trebui să se acorde atenție următoarelor priorități și provocări politice care au un impact direct sau indirect asupra bunăstării cetățenilor europeni:

— promovarea locurilor de muncă, a creșterii economice și a competitivității: FEIS a fost instituit fără o revizuire a plafoanelor CFM, prin redistribuirea programelor existente (reducerile din cadrul Orizont 2020 cu 2,2 miliarde EUR și din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei cu 2,8 miliarde EUR); o revizuire a CFM ar trebui să compenseze reducerile legate de FEIS aplicate acestor programe;

— realizarea unei mai mari sinergii între programele UE de promovare a investițiilor publice și private în regiuni și orașe, în special în ceea ce privește obiectivul UE în materie de coeziune teritorială. Comitetul își reiterează solicitarea privind adoptarea unei viziuni teritoriale globale asupra zonelor urbane și rurale ca spații funcționale complementare;

— soluționarea șomajului, în special a șomajului în rândul tinerilor: prin urmare, trebuie continuată inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri" (*Youth Employment Initiative – YEI*), cel puțin până în 2020, punându-se în mod special accentul pe reintegrarea tinerilor pe piața forței de muncă;

— integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă;

— abordarea cauzelor destabilizării și ale crizelor externe;

— abordarea crizei migrației și a refugiaților: resursele disponibile în rubrica 3 a actualului CFM sunt insuficiente pentru a rezolva această problemă în anii următori. Ar trebui majorat plafonul CFM, pentru a se putea asigura primirea și integrarea migranților, sarcini asumate în principal de către autoritățile locale și regionale; noul CFM oferă o ocazie de a consolida resursele alocate pentru punerea în aplicare a priorităților Agendei europene privind migrația;

— asigurarea securității interne și combaterea terorismului: ca urmare, ar putea fi luată în considerare o creștere a plafoanelor CFM pentru rubrica 3;

— stimularea protecției sociale, coroborată cu obiectivul de a pune în aplicare dimensiunea socială a UEM. Protecția socială este o condiție necesară pentru asigurarea păcii sociale și a creșterii economice în statele membre;

— abordarea problemelor demografice, în special printr-o mai bună urmărire a cheltuielilor legate de aspectele demografice, în principal în cadrul fondurilor ESI și al FEIS;

— abordarea diferitelor crize cu care s-au confruntat agricultorii europeni de la începutul actualului CFM;

Compensarea reducerilor bugetare legate de FEIS

17. ia act de faptul că Orizont 2020 și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) sunt simptomatice pentru disfuncționalitățile bugetare: există o diferență uriașă între obiective și bugetele disponibile pentru întreaga perioadă de programare 2014-2020, în ciuda reducerilor bugetare efectuate în favoarea Fondului european pentru investiții strategice (FEIS) nou instituit;

18. constată, pe de altă parte, că proiectele finanțate prin programul Orizont 2020 și Mecanismul pentru interconectarea Europei au o valoare adăugată europeană semnificativă;

19. consideră că este prea devreme pentru a evalua dacă crearea FEIS a antrenat posibile pierderi de fonduri generale pentru proiectele europene de cercetare și de infrastructură;

20. reiterează necesitatea consolidării programului Orizont 2020 și a MIE în cadrul procedurii bugetare anuale, pentru a compensa, pe cât posibil, reducerile convenite în cursul negocierilor privind FEIS și pentru a le permite să își îndeplinească obiectivele convenite cu ceva mai mult de doi ani în urmă;

Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”

21. salută măsurile luate în 2014 și 2015 de Comisia Europeană și autoritatea bugetară în ceea ce privește întregul pachet financiar al inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”, deoarece aceasta a transmis un mesaj clar tinerilor din regiunile cele mai afectate cu privire la importanța crucială a întregii inițiative;

22. solicită continuarea inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”, după o evaluare completă a performanțelor sale și ajustările ulterioare pentru depășirea obstacolelor ce apar la punerea sa în aplicare, precum și furnizarea de noi credite de angajament începând din 2017;

23. solicită instituțiilor să își îndeplinească angajamentele luate în cadrul negocierilor privind bugetul UE pentru 2016 și solicită Comisiei Europene să tragă învățăminte din rezultatele evaluării inițiativei și, după caz, să facă propuneri pentru continuarea acesteia până în 2020;

24. în prelungirea inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri”, Comitetul solicită Comisiei ca, în cadrul revizuirii CFM, să adopte o inițiativă specială pentru a stimula integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă;

Flexibilitate

25. este în favoarea flexibilității în ceea ce privește CFM și bugetele anuale, pentru a oferi răspunsuri la evenimente neprevăzute sau la noi provocări, dar lansează un avertisment cu privire la așteptările excesive în acest domeniu. Mai multă flexibilitate nu reprezintă o soluție la insuficiența resurselor financiare pentru realizarea obiectivelor europene;

26. solicită Comisiei Europene să evalueze toate prevederile în materie de flexibilitate ale Regulamentului privind CFM, în vederea eliminării constrângerilor care ar putea împiedica utilizarea lor integrală și îmbunătățirea funcționării lor;

27. atrage încă o dată atenția Comisiei Europene și autorității bugetare că există mai multe opțiuni, cu niveluri diferite de complexitate și de fezabilitate, și că acestea trebuie discutate fără părtinire sau suspiciuni;

28. afirmă că, la evaluarea posibilităților de a asigura un nivel mai ridicat de flexibilitate și predictibilitate, trebuie respectat principiul bunei-credințe și al stabilității condițiilor-cadru pentru statele membre și actorii economici, trebuind totodată luate în considerare realocările efectuate anterior din diferite categorii;

29. este de părere că posibilitățile evocate mai sus ar putea include:

— o mai mare flexibilitate în ceea ce privește realocarea resurselor, într-o primă fază între instrumente și linii bugetare;

— simplificarea utilizării instrumentului de flexibilitate în conformitate cu punctul 12 din Acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013, deoarece utilizarea sa este împiedicată de procedurile decizionale;

— o procedură simplificată pentru adaptarea și creșterea plafonului de cheltuieli, pentru a face față unor circumstanțe imprevizibile sau unei schimbări a priorităților politice;

— revizuirea în sensul majorării a plafoanelor CFM, atât în ceea ce privește creditele de plată, cât și creditele de angajament, astfel încât acestea să reflecte prioritățile politice și bugetare ale Uniunii;

— creșterea marjei pentru situații neprevăzute, ca soluție de ultimă instanță, de la nivelul actual de 0,03 % din VNB la o rată mai ridicată;

30. atrage atenția Consiliului asupra faptului că creditele de plată pentru instrumente speciale (instrumentul de flexibilitate, Fondul de solidaritate al UE, Fondul european de ajustare la globalizare și rezerva pentru ajutoare de urgență) ar trebui calculate deasupra plafoanelor CFM, ca în cazul creditelor de angajament;

31. subliniază că pachetele privind politica de coeziune nu sunt adecvate pentru a face față crizei actuale în mod substanțial, cu suficientă flexibilitate, trei dintre motive fiind: planificarea acestora pe termen lung, concentrarea lor pe investițiile structurale și concentrarea tematică; invită Comisia Europeană să prezinte soluții pentru rezolvarea acestei probleme, în afara pachetelor bugetare ale politicii de coeziune;

32. deși pachetele financiare naționale prealocate, inclusiv cele prevăzute în politica de coeziune, nu pot fi reduse prin revizuire la jumătatea perioadei, invită Comisia Europeană să prezinte, în propunerea sa, un algoritm exact privind modul în care vor fi ajustate pachetele privind politica de coeziune în acest an, în conformitate cu articolul 7 din Regulamentul CFM, și în ce mod acest lucru va afecta mecanismele de flexibilitate ([3]);

Plăți restante

33. constată că, dacă temerile sale se adeveresc, CFM 2014-2020 va antrena un nou deficit în bugetul european ([4]); din cauza lipsei creditelor de plată, Comisia nu va fi în măsură să își îndeplinească obligațiile. Această tendință este extrem de îngrijorătoare ([5]);

34. subliniază că plățile restante au efecte negative asupra regiunilor și diverselor părți interesate ca beneficiari ai bugetului UE, antrenând riscuri precum pierderea unor investiții, reducerea unor activități, anularea unor proiecte, a unor împrumuturi pe termen scurt, precum și întârzierea punerii în aplicare a programelor operaționale; dat fiind gradul scăzut de sustenabilitate financiară, scade și interesul potențialilor beneficiari de a face uz de aceste ajutoare;

35. avertizează cu privire la actualele plăți restante și previziunile prea optimiste ale Comisiei Europene referitoare la scăderea acestora la sfârșitul anului 2016;

([3]) În conformitate cu articolul 90 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, Comisia revizuiește eligibilitatea statelor membre pentru a primi susținere din Fondul de coeziune pe baza cifrelor referitoare la VNB-ul Uniunii pentru perioada 2012-2014 pentru UE-27 și pachetele financiare naționale sunt ulterior recalculate, efectul net total al ajustărilor respective depășind 4 miliarde EUR (astfel cum este prevăzut în Regulamentul privind CFM).

([4]) Actualul CFM a început cu „o datorie" din cadrul anterior de 23,4 miliarde EUR, iar, la sfârșitul lui 2014, aceasta a atins un nivel fără precedent de 24,7 miliarde EUR pentru programele de coeziune din perioada 2007-2013.

([5]) CDR275-2013_00_00_TRA_AC.

36. reamintește că unul dintre elementele care contribuie la această scădere este rata de absorbție a programelor din cadrul politicii de coeziune în perioada de programare 2007-2013. Rata de absorbție până în prezent este de aproximativ 88,9 % (cererile finale de plată nu sunt incluse) și nu va ajunge la 100 % după ce vor fi achitate toate cererile finale de plată. Ca urmare, o parte importantă a programelor politicii de coeziune vor face obiectul unei dezangajări, ceea ce va avea efecte negative asupra coeziunii economice, sociale și teritoriale a UE;

37. își exprimă temerea cu privire la probabilitatea ca unele aspecte să contribuie la acumularea de noi plăți restante în a doua jumătate a CFM și, prin urmare, să pună în pericol sau să întârzie plățile către toate părțile interesate. Printre aceste aspecte se numără: faptul că plafonul actual de plată va fi redus în continuare începând din 2018, din cauza compensării efectuate ca urmare a mobilizării în 2014 a marjei pentru situații neprevăzute; faptul că o parte din creditele de plată din 2014 și 2015 sunt folosite pentru a achita plățile restante din trecut; faptul că, în cadrul angajamentelor suplimentare pentru migrație, a fost prevăzută alimentarea anticipată de 2 miliarde EUR în plăți din fondurile ESI către Grecia în 2015 și 2016, fără o majorare a creditelor de plată și fără consolidarea plăților;

38. își exprimă îngrijorarea cu privire la adoptarea întârziată a programelor operaționale conexe fondurilor ESI și la riscul acumulării de noi facturi neplătite în a doua jumătate, și în special la sfârșitul CFM; invită, prin urmare, Comisia Europeană să prezinte un calendar al plăților pentru politica de coeziune până la sfârșitul perioadei de programare 2014-2020, în vederea asigurării de resurse suficiente pentru executarea plăților către statele membre;

39. solicită să se renunțe la returnarea surplusului către bugetele naționale ale statelor membre, acestea urmând să fie scăzute din contribuția statelor membre la bugetul UE pentru anul următor;

Un buget axat pe rezultate și guvernanța economică

40. constată că, la momentul negocierii actualului CFM, instituțiile nu au reușit să evalueze în mod corespunzător posibilele consecințe ale crizelor neprevăzute și că acestea ar fi trebuit să introducă mai multă flexibilitate în CFM. Unul dintre răspunsurile posibile la această problemă, pe lângă o mai mare flexibilitate, ar putea fi un buget stabilit pe bază de rezultate dovedite;

41. salută inițiativa Comisiei Europene de a prezenta „un buget axat pe rezultate" (BFOR), care vizează modul în care este cheltuit bugetul, domeniile în care este cheltuit, modul în care aceste cheltuieli sunt evaluate și modul în care sunt comunicate rezultatele, și în vederea stabilirii unor criterii de premiere a statelor membre și a regiunilor care obțin cele mai bune rezultate în materie de gestionare a resurselor;

42. solicită îmbunătățirea raportării financiare de către Comisia Europeană. Aceasta înseamnă, în principal, raportări actualizate la intervale regulate și într-o formă standardizată ale principalelor cifre pentru toate instrumentele/rubricile CFM;

43. susține că cheltuielile UE ar trebui să fie mai strâns legate de provocările politicii economice a statelor membre și de coordonarea politicii economice a UE; solicită Comisiei Europene să asigure o legătură mai eficientă între resursele UE și coordonarea politicilor economice în UE, pentru a alinia mai bine investițiile la cerințele politicii economice, fiscale și de ocupare a forței de muncă. Această abordare ar trebui analizată în mod corespunzător în prealabil și din perspectiva realizărilor sale în cadrul politicii de coeziune, pentru ca regiunile și cetățenii să nu sufere ca urmare a politicilor macroeconomice ale statelor membre și să nu aibă de suportat consecințele măsurilor de la nivel național;

Valoarea adăugată europeană

44. subliniază că conceptul de valoare adăugată europeană trebuie încă discutat, luând în considerare nevoile și interesele specifice ale regiunilor și autorităților locale europene;

45. sugerează că trebuie elaborate standarde de evaluare comune, care să fie utilizate pentru măsurarea valorii adăugate europene a operațiunilor cofinanțate de la bugetul UE, pe baza rezultatelor. Subsidiaritatea ar trebui să reprezinte un criteriu clar pentru a evalua o astfel de valoare adăugată, întrucât există investiții UE care, având în vedere amploarea lor, sunt mai bine efectuate prin intermediul unor programe la nivelul UE, în timp ce altele ar fi mai eficace dacă ar fi gestionate la nivel local sau regional. Aceste standarde, pe lângă faptul că ar permite compararea adiționalității diferitelor programe europene, ar putea servi drept bază sau justificare pentru viitoare intervenții, alocarea de resurse financiare între programe și politici mai bine orientate; recomandă Comisiei Europene să consulte Comitetul Regiunilor cu privire la acest concept;

46. atrage atenția asupra faptului că, cu ocazia negocierilor privind următorul CFM, vom asista la relansarea nesfârșitelor diferende dintre statele membre și Comisia Europeană privind gestionarea partajată sau directă a programelor. Deși statele membre pledează, în principal, pentru prealocările naționale, deoarece acestea sunt mai ușor de gestionat, va trebui să se țină seama de nevoile și competențele de la nivel local și regional, în conformitate cu principiul subsidiarității. Pe de altă parte, numai aplicarea strictă a principiului adiționalității va duce la realizarea valorii adăugate europene; conchide că programele bazate pe gestiune partajată s-au dovedit a fi abordarea corectă pentru a combina aceste forțe;

47. sugerează că nivelul ratelor de cofinanțare națională ar trebui să se bazeze nu numai pe capacitatea de finanțare a statelor membre, ci și pe nivelul de dezvoltare economică al fiecărei regiuni și pe contribuția financiară a UE la realizarea obiectivelor generale ale Uniunii sau a valorii sale adăugate la nivel european: rate de cofinanțare mai mari ale UE pentru prioritățile europene și rate mai mici de cofinanțare UE pentru prioritățile existente în principal la nivel național;

48. solicită punerea în valoare a strategiilor macroregionale și a cooperării teritoriale europene, ca instrument de lucru comun al unor teritorii funcționale, independent de granițele administrative, și pentru a veni în întâmpinarea exigențelor concrete ale cetățenilor și întreprinderilor europene;

CFM post-2020

Durata următorului CFM

49. observă, în conformitate cu avizele CoR privind CFM 2014-2020, adoptate în 2011 ([6]) și 2012 ([7]), și privind bugetul UE pentru 2014 ([8]), o preferință marcată pentru o perioadă bugetară prelungită de zece ani, cu o revizuire substanțială obligatorie la jumătatea perioadei, după primii cinci ani;

50. este de părere că această opțiune s-ar potrivi cel mai bine cu programarea multianuală, întrucât, pe de o parte, oferă mai multă stabilitate și previzibilitate, în special în cazul programelor bazate pe gestiune partajată din domeniul politicii de coeziune și din cel al dezvoltării rurale, iar pe de altă parte, ar exista flexibilitate suficientă în cazul unei revizuiri intermediare;

51. observă că formula preferată a unui CFM de 5 + 5 ani s-ar încadra perfect în perioada mandatelor Parlamentului European, Comisiei Europene și Comitetului European al Regiunilor, ceea ce ar duce la creșterea legitimității democratice și a responsabilității CFM ulterioare;

Resurse proprii

52. consideră că reforma resurselor proprii este esențială pentru o gestiune democratică și responsabilă a fondurilor europene și regretă faptul că nu s-a înregistrat niciun progres semnificativ în acest domeniu;

53. solicită introducerea de noi resurse proprii în cadrul următorului CFM, în mare măsură contribuțiile bazate pe VNB ale statelor membre la bugetul UE nemaifiind astfel necesare. Acest lucru trebuie regândit în cadrul revizuirii CFM, cu scopul de a pregăti terenul pentru acordul politic privind noi inițiative în materie de resurse proprii, în timp util, pentru ca acestea să fie aplicabile în viitorul CFM;

54. subliniază importanța Grupului la nivel înalt privind resursele proprii și solicită o implicare corespunzătoare din partea parlamentelor naționale și a autorităților locale și regionale în viitoarele dezbateri privind noile resurse proprii ale UE;

Unitatea bugetului

55. solicită ca actualele instrumente speciale – cum ar fi Fondul european de dezvoltare, rezerva pentru ajutoare de urgență, Fondul european de ajustare la globalizare, Fondul de solidaritate al Uniunii Europene și instrumentul de flexibilitate – să fie încorporate în CFM pentru a garanta legitimitatea democratică și răspunderea în ceea ce privește bugetul UE;

56. atrage atenția că UE ar trebui să se concentreze pe nevoile reale și nu pe plafonul de 1 % din VNB, care este unul dintre principalele motive pentru care statele membre creează instrumente-satelit în afara bugetului UE și care scapă de sub controlul democratic al Parlamentului European, pentru a face față unor provocări care sunt greu de gestionat cu o finanțare insuficientă;

([6]) CdR 283/2011 fin.
([7]) CDR1777-2012_00_00_TRA_AC.
([8]) A se vedea nota de subsol 5.

Instrumentele financiare

57. solicită, înainte de prezentarea de către Comisia Europeană a propunerii sale privind următorul CFM, o analiză aprofundată a utilizării instrumentelor financiare din actualul CFM. Deși rolul unic pe care îl joacă în mobilizarea investițiilor private și generarea de creștere și locuri de muncă nu poate fi negat, există mai multe domenii în care utilizarea acestora nu este la fel de eficientă ca urmare a lipsei de oportunități de piață;

58. subliniază necesitatea găsirii unui echilibru just între subvențiile tradiționale și instrumentele financiare inovatoare. Aceasta înseamnă utilizarea într-o mai mare măsură a instrumentelor financiare care se dovedesc utile în practică și prezentarea de soluții alternative în caz contrar. În general, utilizarea instrumentelor financiare ar trebui să rămână facultativă pentru statele membre, în special în cazul programelor din cadrul politicii de coeziune. O combinație de subvenții, rate mai mici de cofinanțare UE pentru prioritățile existente în principal la nivel național și rate mai mari de cofinanțare UE pentru prioritățile europene și regionale, o utilizare mai judicioasă a unor instrumente financiare eficiente și concentrarea pe valoarea adăugată europeană par să fie împreună soluții pentru ca bugetul UE să devină eficient, generând mai multe rezultate cu mai puține resurse;

Simplificarea procedurilor

59. consideră că provocarea esențială pentru Uniunea Europeană în prezent nu este lipsa de idei sau soluții, ci lentoarea și rigiditatea procesului decizional. Simplificarea procedurilor și o mai mare flexibilitate trebuie, așadar, să fie primele aspecte de abordat în momentul lansării negocierilor privind viitorul CFM;

60. salută consultarea publică referitoare la revizuirea Regulamentului financiar aplicabil bugetului general al Uniunii și este dispus să coopereze la elaborarea de propuneri de simplificare a procedurilor bazate pe problemele identificate în acest domeniu;

Observații specifice

61. subliniază necesitatea de a include măsuri complementare la PIB în cadrul noii generații de fonduri structurale și de investiții europene în următoarea perioadă financiară multianuală, astfel cum s-a subliniat în recentul aviz al CoR pe tema „Indicatori pentru dezvoltarea teritorială – dincolo de PIB”;

62. consideră că, în următorul CFM, ar trebui să se acorde o atenție mai mare dezvoltării rurale și locale, cu stabilirea unor măsuri specifice pentru zonele slab populate, deoarece investițiile în programele locale și rurale mențin în viață structura economică și socială și creează un efect multiplicator dovedit, regiunilor respective trebuind să li se atribuie un rol fundamental în gestionarea acestor investiții. Deși dovezile arată că randamentul investițiilor poate fi mai ridicat în regiunile periferice decât în cele centrale, reamintește că criteriile de eficiență economică nu sunt suficiente în sine pentru a lua decizii cu privire la alocarea finanțării și că sunt necesare criterii sociale și politice. Totodată, programele de cooperare teritorială europeană ar trebui mai bine puse în valoare și integrate în ansamblul politicilor de coeziune, recunoscând valoarea lor adăugată în ceea ce privește construirea unei identități europene comune;

63. dorește să atragă atenția asupra importanței programului LIFE și a unei finanțări adecvate a acestuia în noul CFM. Programul LIFE reprezintă un instrument important, ce contribuie la finanțarea și încurajarea politicilor și proiectelor în materie de mediu și climă de la nivel local și regional cu valoare adăugată europeană. Proiectele LIFE s-au dovedit a avea o funcție importantă de catalizator pentru mobilizarea altor fonduri ale UE;

64. trebuie acordată mai multă atenție consecințelor schimbărilor demografice în Uniunea Europeană. În acest sens, Comitetul solicită Comisiei să valorifice CFM post-2020, pentru a face față provocărilor demografice, luând în considerare situația demografică de la nivel regional și local și evoluția acesteia în elaborarea de noi instrumente și în procesul de luare a deciziilor politice;

65. reamintește, în această privință, că, în bugetul UE, există nu mai puțin de 20 de instrumente diferite ale UE pentru a finanța dezvoltarea locală. Dispozițiile privind dezvoltarea locală integrată și cadrul strategic comun din actualele reglementări privind fondurile ESI sunt în mod clar insuficiente pentru evitarea suprapunerilor și pentru asigurarea unei finanțări cu adevărat integrate între cele cinci fonduri ESI. Prin urmare, ar trebui să se aibă în vedere:

— un instrument de finanțare al UE mai simplu și mai consolidat, care să vizeze în mod specific dezvoltarea locală și teritorială;

— o responsabilizare mai profundă a comunităților locale pentru a-și dezvolta propriile abordări la nivel local;

— reducerea nivelurilor de gestionare a fondurilor pe verticală, precum și a compartimentării orizontale existente la nivelul Comisiei și al ministerelor;

— trecerea la o raportare cu privire la performanță bazată pe rezultate și la un regim de audit mai puțin împovărător;

Bruxelles, 15 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Risipa de alimente

(2017/C 017/06)

Raportor: domnul Ossi MARTIKAINEN (FI-ALDE)

membru al Consiliului Local Lapinlahti

PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Introducere: trecerea în revistă a situației globale și terminologie

1. consideră că risipa de alimente și deșeurile rezultatele din producția, prelucrarea, distribuția și consumul de produse alimentare constituie o problemă gravă la nivel mondial, care afectează în mod semnificativ realizarea obiectivelor de dezvoltare, sociale și de mediu. Această problemă poate fi abordată numai prin cooperare amplă și hotărâtă, asociind diferite niveluri de guvernare și arii de decizie. Societatea civilă și întreprinderile trebuie să fie pe deplin implicate în măsurile care se iau;

2. consideră că situația actuală este nesustenabilă ([1]), deoarece:

— o treime din produsele destinate consumului uman se risipește în diversele faze ale procesului de producție (ca materii prime, produse semifinite sau produse finite);

— în fiecare an, o cotă de 28 % din totalul terenurilor arabile (1,4 miliarde de hectare) produce alimente care sunt aruncate la gunoi;

— impactul asupra climei al produselor neutilizate generate în diverse etape ale procesului se ridică la 3,6 Gt echivalent CO_2 (fără a lua în calcul emisiile rezultate din schimbarea destinației terenului);

— modelele de producție și de consum risipitoare atrag după sine o pierdere substanțială din resursele mondiale de apă, reprezintă o amenințare la adresa biodiversității prin existența în sine a terenurilor arabile curățate inutil sau neproductive, duc la sărăcirea solului și irosesc alte resurse naturale epuizabile;

— volumul mare de alimente risipite de-a lungul lanțului de producție sau în etapa de produs finit devalorizează agricultura și producția alimentară și denaturează distribuția între toți participanții la lanțul de creare a valorii economice a produselor (inclusiv consumatori), conducând la rezultate inechitabile; pierderile financiare anuale cauzate de risipa alimentară sunt estimate la 1 000 de miliarde USD, pierderile de mediu, la 700 de miliarde USD și costul social, la 900 de miliarde USD;

3. a elaborat prezentul aviz din proprie inițiativă pentru a susține și a încuraja întreaga comunitate internațională, precum și Organizația Națiunilor Unite și agențiile sale specializate să-și continue eforturile de a îmbunătăți situația actuală, și anume să realizeze obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) 2 și 12 (foamete zero și consumul și producția responsabile), care vizează reducerea la jumătate până în 2030 a deșeurilor alimentare ([2]);

4. consideră că și inițiativele Comisiei Europene privind utilizarea eficientă a resurselor și economia circulară oferă o bună ocazie de a dezvolta proiecte și legislație menite să îmbunătățească sustenabilitatea producției și consumului de produse alimentare;

([1]) Cifrele folosite pentru a reprezenta situația se bazează pe raportul Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), intitulat *Food wastage footprint – Impacts on natural resources* (Amprenta risipei de alimente – impactul asupra resurselor naturale) (2013).

([2]) Realizarea ODD 12.3 (până în 2030, înjumătățirea risipei de alimente pe cap de locuitor la nivelul comerțului cu amănuntul și la nivelul consumatorilor, precum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de distribuție, inclusiv pierderile după recoltare) și ODD 12.5 (până în 2030, reducerea substanțială a generării de deșeuri prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare) presupune ca diferitele niveluri de guvernare să elaboreze în comun programe și măsuri în acest sens. ODD 2 (eradicarea foametei, garantarea siguranței alimentare și a unei hrane de calitate și promovarea agriculturii durabile) poate fi abordat de către toate autoritățile locale și regionale la nivel local și internațional.

5. solicită Comisiei Europene să ia măsuri pentru a elabora definiții și o terminologie standard la nivel european în acest domeniu și o îndeamnă să participe și să modeleze dialogul internațional, asigurându-se totodată că observațiile și recomandările internaționale sunt integrate în acțiunea UE. Acest lucru ar facilita atât identificarea problemelor și posibilitatea de a face comparații, cât și luarea în considerare a acestora în legislația UE și în cooperarea cu partenerii săi comerciali și de dezvoltare ([3]). UE este, printre altele, o piață internă și are o politică agricolă comună; prin urmare sunt necesare concepte și proceduri comune și indicatori comparabili. Aceasta ar putea fi baza stabilirii unor criterii comparabile la nivel regional și interregional pentru reducerea și prevenirea generării de deșeuri alimentare.

Politicile Uniunii Europene

Comitetul European al Regiunilor consideră că politicile Uniunii Europene și politicile comune cu statele membre oferă un potențial considerabil pentru a aborda problema risipei de alimente:

6. propunerea privind revizuirea *Directivei privind deșeurile* (Directiva 2008/98/CE) semnalează o tentativă de a reduce generarea de deșeuri, inclusiv de deșeuri alimentare;

7. în ceea ce privește *politica agricolă comună*, ar trebui făcute mai multe eforturi pentru a se garanta că atât producția de alimente eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, cât și măsurile de protecție a naturii și mediului sunt considerate domenii de activitate de sine stătătoare. „Agricultura pentru subvenție" și restricționarea activității de producție sunt practici care duc la un randament scăzut și la nerecoltarea culturilor, ceea ce implică deșeuri atât din perspectiva rezultatului final, cât și a întregii activități de producție;

8. atât pe piața internă, cât și în comerțul internațional, *comerțul și politica de protecție a consumatorilor* ar trebui să promoveze practicile contractuale și procesele care conduc la reducerea deșeurilor. De exemplu, dimensiunile ambalajelor adoptate de sectorul comerțului cu amănuntul și standardele aplicabile formei și dimensiunii produselor alimentare duc la o risipă semnificativă de alimente comestibile; favorizarea vânzării produselor în vrac, cu utilizarea unor recipiente de transport reciclabile, prin reducerea costurilor pentru consumator, poate contribui la educarea în direcția achiziționării cantităților necesare, și nu a unor porții preambalate, adesea supradimensionate, care atrag pentru că sunt mai ieftine;

9. practicile și etichetarea care privesc expirarea alimentelor, concepute pentru a promova *protecția consumatorilor și sănătatea publică*, nu sunt adecvate scopului în cazul tuturor produselor alimentare, astfel încât alimente comestibile ajung să fie aruncate la gunoi în mod nejustificat. Comisia are un rol important în a stabili dacă este sau nu posibil să se elaboreze orientări privind o mai bună utilizare a resurselor, de exemplu cu privire la donarea produselor alimentare în beneficiul unor organizații caritative și bănci de alimente și utilizarea ca furaje a celor care au depășit data-limită de consum, sub rezerva respectării cerințelor în materie de siguranță alimentară. Educarea părților interesate, a producătorilor, a comercianților cu amănuntul și a consumatorilor este necesară pentru ca sensul datei expirării înscrise pe etichetă să fie mai bine înțeles; este necesar, de exemplu, să fie clarificată în mai mare măsură semnificația înscrisului „a se consuma de preferință înainte de", care nu înseamnă că alimentele sunt toxice după data prevăzută;

10. prin *politica sa de dezvoltare*, Uniunea Europeană trebuie să își unească forțele cu alți donatori importanți pentru a asigura acorduri de cooperare comercială și economică pe plan regional și a investi în procese care conectează mai bine producția cu consumatorii, în infrastructură și tehnologie și, mai presus de toate, în dezvoltarea durabilă a resurselor naturale și a agriculturii. Programele de comerț echitabil, nu în ultimul rând cele finanțate de autoritățile locale și regionale, pot fi un instrument important în acest sens. Este important mai ales să se amelioreze funcționarea piețelor locale și accesul produselor locale la aceste piețe, în special prin internalizarea costurilor externe (de exemplu, transportul produselor alimentare);

([3]) Definițiile și metodele de calcul diferite pot conduce la concluzii diferite. Pentru FAO, *food loss* (pierderea de alimente) se referă la reducerea cantității sau calității alimentelor, reflectată în valoare nutritivă, valoare economică sau siguranță alimentară a ansamblului alimentelor produse pentru consumul uman, dar neconsumate de oameni, în timp ce *food waste* (risipa de alimente) face parte din pierderea de alimente și se referă la aruncarea sau utilizarea alternativă (nealimentară) a unor alimente sigure și nutritive destinate consumului uman, pe tot parcursul lanțurilor de aprovizionare cu alimente (FAO, 2014) http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/save-food/PDF/FLW_Definition_and_Scope_2014.pdf FUSIONS (2014) definește deșeurile alimentare (sau „food spill" – resturi alimentare), ca fiind orice aliment sau parte necomestibilă a unui aliment care este îndepărtată fără a fi utilizată din lanțul de aprovizionare cu produse alimentare.

11. măsurile prin care se oferă asistență persoanelor celor mai defavorizate ar trebui să includă o componentă de ajutor alimentar și să îmbunătățească legătura organizațiilor de ajutorare cu producătorii, comercianții cu amănuntul și întreprinderile de catering de la nivelul local, prevăzând și vânzarea directă la preț „simbolic" a produselor alimentare care se apropie de data expirării, pe căi care să garanteze demnitatea și viața privată a persoanelor care primesc sau achiziționează alimente pe această cale. Colaborarea cu sectorul terțiar ar trebui să se orienteze asupra proximității dintre rețeaua locală și donațiile sau livrările la domiciliu în interiorul fiecărei localități sau rețele de localități, evitând pe cât posibil depozitarea și distribuția pe scară largă a bunurilor donate, prin rețele teritoriale extinse. Cantitatea de alimente transformate în deșeuri se va reduce prin diversificarea produselor alimentare și includerea de produse locale și sezoniere în aceste programe ([4]);

12. normele privind *achizițiile publice* ar putea conține clauze care să aibă ca scop reducerea și prevenirea risipei de alimente.

Propunere de măsuri practice din perspectiva autorităților locale și regionale

Comitetul European al Regiunilor

13. reamintește Comisiei Europene de solicitarea sa mai veche privind stabilirea unor obiective mai precise pentru reducerea risipei de alimente cu 30 % până în 2025 ([5]) și invită Comisia să dezvolte metode uniforme de măsurare pentru evaluarea obiectivelor de reducere a risipei de alimente;

14. salută angajamentul Comisiei Europene de a sprijini realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă prin măsuri corespunzătoare, implicarea părților interesate, un schimb de inovații utile și de succes și o analiză comparativă relevantă ([6]);

15. îndeamnă Comisia să ia în considerare posibilitatea de a stabili valori-țintă individuale de reducere pentru fiecare etapă din lanțul producției de alimente: producție, prelucrare, vânzare și distribuție, servicii de catering, gospodării și tratarea deșeurilor alimentare. Aceste valori-țintă ar putea constitui un obiectiv comun cuprinzător, în cadrul căruia să se elaboreze programe și obiective specifice pentru fiecare țară, pe baza caracteristicilor fiecăreia, în fiecare dintre etapele menționate, așa cum s-a întâmplat, de exemplu, cu politica privind schimbările climatice. Pentru a se ține seama pe deplin de contextul tehnic, economic și de mediu, toate nivelurile guvernamentale ar trebui să coopereze pentru a elabora programele și planurile specifice țării respective;

16. recomandă Comisiei Europene să instituie o platformă europeană care să reunească diferitele niveluri guvernamentale și părțile interesate relevante cu scopul de a preveni și a reduce risipa de alimente și a îmbunătăți modul în care sunt gestionate deșeurile. Își exprimă interesul de a se implica în activități legate de analiza comparativă a măsurilor practice și în promovarea bunelor practici;

17. invită Comisia Europeană să promoveze și să încurajeze încheierea unor convenții între sectorul vânzării cu amănuntul și asociațiile de caritate din statele membre ale UE (după modelul inițiativei Franței, care a adoptat recent o lege prin care se evită aruncarea la gunoi de către marile magazine a alimentelor de bună calitate al căror termen de valabilitate se apropie de sfârșit, precum și distrugerea alimentelor nevândute încă adecvate consumului). Sunt necesare, de asemenea, ghiduri privind donațiile de alimente, astfel încât să se clarifice regimul de răspundere pentru întreprinderile din acest sector și societățile de caritate și să se încurajeze întreprinderile să integreze mecanisme de redistribuire în lanțul lor de aprovizionare. De asemenea, ar trebui instituite proceduri similare în alte domenii ale sectorului alimentar, cum ar fi serviciile de catering și serviciile turistice. Considerațiile privind siguranța și sănătatea publică ar trebui să fie evaluate în fiecare domeniu de aplicare, pe baza unor criterii adaptate domeniului respectiv;

18. invită autoritățile locale și regionale să creeze, pentru produsele alimentare retrase sau eliminate din lanțurile de distribuție primară, lanțuri eficiente de distribuție secundară (după modelul magazinelor alimentare sociale), care să garanteze accesul persoanelor defavorizate la alimente încă adecvate consumului; recomandă acordarea de sprijin financiar organizațiilor caritative și băncilor de alimente pentru a-și mări capacitatea de funcționare;

19. de asemenea, atrage atenția asupra capturilor piscicole aruncate în mare, care reprezintă una dintre cele mai importante surse de risipă de alimente; invită Comisia Europeană să aibă în vedere un plan cuprinzător (recomandări/orientări) pentru prelucrarea și comercializarea produselor din pește care provin din capturi accidentale. Un astfel de plan ar putea include recomandări privind modul de utilizare a capturilor nedorite adecvate consumului uman;

([4]) CoR își reiterează poziția cu privire la conținutul Regulamentului FEAD.
([5]) Rezoluția CoR privind alimentele durabile.
([6]) COM(2015) 614 final.

20. îndeamnă autoritățile locale și regionale care oferă servicii de catering să elaboreze propriile programe de prevenire a risipei alimentare și de utilizare eficientă a deșeurilor alimentare generate. Comitetul solicită ca întreprinderile care furnizează servicii de catering pentru autorități să fie obligate să introducă aceleași măsuri ([7]);

21. Subliniază importanța promovării schimbului de bune practici la scară largă. Acestea ar trebui în primul rând să promoveze programe care să dezvolte consumul local al produselor comercializate de producătorii locali prin lanțurile de comercializare scurte, precum și prin donații. Utilizarea metodei bunelor practici le poate permite administrațiilor locale, datorită experienței dobândite, să ia măsuri adecvate, oferindu-le informații suficiente pentru a opera un astfel de program de dezvoltare, precum și încurajându-le pe cele care nu au făcut niciun pas în această direcție;

22. recomandă ca, în măsura posibilului, produsele locale și regionale și cele sezoniere să fie utilizate ca materii prime pentru serviciile de catering (inclusiv cateringul public, unitățile de turism și pensiunile, restaurantele și alte unități implicate în activități similare) și pledează în favoarea susținerii alimentelor din producția locală, pentru a scurta lanțul de producție și consum, ceea ce ar reduce numărul etapelor de prelucrare și, prin urmare, cantitatea de deșeuri generate pe parcurs;

23. recomandă punerea în aplicare a unor coduri de bună practică în întreprinderile din sectorul alimentar, hotelier sau al restaurantelor, care să urmărească utilizarea optimă a produselor, astfel încât produsele alimentare excedentare să fie destinate unor acțiuni sociale, urmând a fi distribuite prin rețele eficiente și cu toate garanțiile posibile, astfel încât să poată fi utilizate de instituțiile sociale și de familiile dezavantajate;

24. încurajează autoritățile locale care furnizează servicii de învățământ școlar de nivel elementar și alte servicii de învățământ să includă problema risipei de alimente și a reducerii acesteia în programa școlară, de exemplu prin zile tematice, vizite de studiu și informarea elevilor în legătură cu modul în care sunt gestionate alimentele în propria lor instituție, precum și, printre altele, prin implicarea elevilor și a altor clienți ai serviciilor de catering în dezvoltarea acestor servicii. Este important ca un număr cât mai mare de elevi și studenți să obțină în timpul studiilor o imagine de ansamblu a modului în care producția și consumul alimentelor afectează economia, mediul și obiceiurile de consum durabile din punct de vedere social și etic;

De asemenea, trebuie desfășurate campanii de informare și de pregătire privind consumul responsabil care să se adreseze tuturor consumatorilor, nu doar elevilor, și care să se concentreze mai ales asupra achiziției de produse în funcție de nevoile reale, precum și asupra conservării lor;

25. pledează, de asemenea, pentru includerea prevenirii și reducerii risipei de alimente în programele de învățare pe tot parcursul vieții, în care pot fi dezvoltate metode de învățare și abordări axate pe diferite grupe de vârstă și etape de viață;

26. invită administrațiile și autoritățile locale să organizeze campanii în cooperare cu organizațiile societății civile pentru sensibilizarea publicului cu privire la importanța planificării consumului alimentar pentru gospodării;

27. subliniază rolul important și angajamentul organizațiilor și actorilor societății civile din diversele teritorii, care se ocupă de colectarea și redistribuirea alimentelor rezultate din risipa alimentară. Consideră că este necesar, din perspectiva subsidiarității, să existe o cooperare mai strânsă între autoritățile locale și regionale și organizațiile sociale însărcinate cu colectarea și redistribuirea alimentelor rezultate din risipa alimentară;

28. recomandă ca autoritățile locale și regionale responsabile de gestionarea deșeurilor să dezvolte sisteme de sortare și reciclare, să indice mai clar proporțiile risipei alimentare și să asigure acces universal la datele colectate, astfel încât să contribuie la creșterea nivelului de reciclare a deșeurilor alimentare, de exemplu prin transformare în biogaz și compost. Acest lucru ar putea avea, de asemenea, un efect pozitiv asupra economiei, ocupării forței de muncă și inovării la nivel local;

([7]) De exemplu, CESE și CoR au propriile lor norme de eco-management și cooperează practic pentru a recicla excedentul de alimente cu ajutorul organizațiilor locale.

29. îi încurajează pe toți membrii CoR ca, în propriile lor circumscripții locale sau regionale, să promoveze obiectivele prezentului aviz și să pună în aplicare propriile programe de prevenire și reducere a risipei de alimente. Aceasta este una dintre cele mai eficiente metode pe care autoritățile locale și regionale le pot aplica direct și cu efecte concrete și rapide pentru a realiza o dezvoltare durabilă din punct de vedere ecologic și economic.

Bruxelles, 15 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Combaterea radicalizării și a extremismului violent: mecanisme de prevenire la nivel local și regional

(2017/C 017/07)

Raportor: domnul Bart SOMERS (ALDE-BE) primarul orașului Mechelen, președintele fracțiunii Open VLD în Parlamentul Flamand

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

INTRODUCERE

1. salută proiectul de rezoluție a Parlamentului European privind prevenirea radicalizării violente și a recrutării de cetățeni ai Uniunii în organizații teroriste, precum și avizele Comisiei pentru afaceri externe și ale Comisiei pentru cultură și educație;

2. subliniază faptul că lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării violente și a recrutării de către organizații teroriste a unor cetățeni europeni continuă să fie o sarcină care cade, în principal, în sfera de competențe a statelor membre, însă cooperarea la nivel local, european și internațional este, de asemenea, esențială pentru o abordare eficientă; este indignat de recentele atacuri teroriste întreprinse de indivizi radicalizați și lipsiți de scrupule și exprimă cele mai adânci sentimente de compasiune față de victime și de prietenii și familiile acestora; subliniază că aceste evenimente dovedesc încă o dată nevoia urgentă de cooperare europeană și internațională pentru a combate radicalizarea violentă și terorismul internațional; este convins că se impune un schimb mult mai cuprinzător de informații și o cooperare mult mai strânsă, nu numai între serviciile de asigurare a securității și organele de aplicare a legii de la toate nivelurile, ci și între actorii sociali, societatea civilă și diversele niveluri de guvernanță, pentru a se apăra valorile unor societăți deschise, bazate pe respect și favorabile incluziunii și diversității și pentru a se preîntâmpina violența;

3. subliniază că nu poate fi permis sau tolerat niciun model de societate paralelă aflat în contradicție cu aceste valori;

4. încurajează autoritățile europene și naționale să facă schimb de informații cât mai mult posibil cu autoritățile locale, fără a pune în pericol securitatea;

5. consideră că este necesar să se soluționeze fenomenul radicalizării violente, întrucât acesta constituie o amenințare pentru cetățenii Europei, precum și pentru valorile ei universale, bazate pe patrimoniul cultural și umanist;

6. în acest sens, subliniază că coabitarea necesită eforturi educaționale pentru a garanta că democrația, statul de drept și principiul demnității persoanei sunt împărtășite de membrii comunităților din UE;

7. solicită Comisiei, statelor membre, autorităților locale și regionale, precum și societății civile și mai ales comunității științifice, să își intensifice eforturile și, mai ales, cooperarea transnațională/transsectorială, pentru a investiga cauzele profunde ale radicalizării violente, calea, factorii și influențele care duc la apariția acestui fenomen, astfel încât să se ajungă la dezvoltarea unor instrumente prin care statele membre și UE să poată desfășura o politică bazată pe realitățile de pe teren;

8. atrage atenția asupra faptului că radicalizarea violentă este un fenomen internațional și că pot fi trase învățăminte din experiențele acumulate în multe alte părți ale lumii. Salută, în acest sens, crearea unor rețele multidisciplinare, cum ar fi rețeaua „Orașe puternice”, și extinderea celor existente, care au ca scop conectarea și mai puternică a primăriilor urbane și a altor autorități locale la nivel internațional, pentru a acorda mai multă atenție abordărilor de la nivel local vizând prevenirea extremismului violent. Subliniază necesitatea dezvoltării unei rețele a UE care să contribuie la o colaborare mai strânsă a autorităților locale și regionale din UE pe tema combaterii radicalizării, a extremismului violent și a terorismului; încurajează, ca și până acum, Rețeaua pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare și Rețeaua de comunicații strategice să continue să elaboreze măsuri preventive eficace, în special îmbunătățind detectarea timpurie a semnelor radicalizării la nivel local, combătând retorica radicală prin strategii de comunicare și prin dezvoltarea unor programe solide de reabilitare;

9. ia act de faptul că Europa dispune deja de numeroase instrumente de combatere a radicalizării violente a cetățenilor europeni și că UE și statele sale membre trebuie să le utilizeze pe deplin și să depună eforturi de îmbunătățire a acestora, pentru a face față provocărilor cu care se confruntă în prezent;

10. subliniază importanța unor acțiuni care vizează cauzele, prin care să fie combătute radicalizarea și recrutarea teroriștilor, promovând prevenirea, în special prin monitorizarea internetului și prin dialog cu comunitățile religioase și liderii acestora, precum și prin reuniuni, ateliere și campanii generale de sensibilizare și sporire a gradului de conștientizare al societății civile în ansamblu;

11. în acest sens, subliniază rolul important al Rețelei UE pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN) și al Centrului de excelență nou înființate și salută, de asemenea, progresele realizate de Președinția neerlandeză a Consiliului Uniunii Europene;

12. subliniază că RAN ar trebui să depună un efort suplimentar pentru a ajunge și în orașele și comunitățile mai mici, dând posibilitatea entităților mici să se bucure de un acces egal la aceasta;

Definiția conceptului de radicalizare

13. invită Comisia să depună eforturi pentru a ajunge rapid la un acord cu privire la o definiție a radicalizării violente care să fie comună pentru întreaga UE și să servească drept punct de plecare pentru o abordare mai coordonată de către diversele țări, cu contribuția autorităților locale și regionale, și ținând seama, de asemenea, de faptul că experiența fiecărui stat membru este profund influențată de elemente politice, culturale și juridice cu caracter unic;

14. în absența unei definiții unanim acceptate a „radicalizării violente", consideră că termenul „radicalizare" desemnează fenomenul prin care anumite persoane consideră violența drept legitimă și/sau o utilizează pentru a își atinge obiectivele politice, obiective care încalcă ordinea juridică democratică și drepturile fundamentale pe care se întemeiază aceasta;

15. consideră că radicalizarea violentă reprezintă o luptă ideologică în cadrul căreia persoanele și grupările radicalizate care au îmbrățișat aceste idei doresc să anihileze prin violență modelul european, care se bazează pe drepturile omului, libertatea de expresie, libertatea de religie sau de convingere, statul de drept, egalitatea între bărbați și femei și nediscriminare, în favoarea propriilor puncte de vedere, care sunt incompatibile cu aceste valori;

16. subliniază faptul că radicalizarea violentă este un fenomen dinamic și complex, care se bazează pe o serie de factori globali, sociologici, politici și geopolitici, dar și individuali, și care nu poate fi înțeles făcând abstracție de aceștia; observă totodată că o tendință recentă îngrijorătoare pare a fi aceea că pe lângă faptul cei care s-au radicalizat în diferite convingeri încearcă să împingă mai multe persoane către violență, anumite grupuri caută în mod intenționat să recruteze indivizi cu un trecut infracțional, care au experiență în a face uz de violență, în scopuri de radicalizare;

17. avertizează asupra faptului că recrutarea în sânul radicalismului violent are loc tot mai frecvent în spatele ușilor închise, în cadrul comunităților/forumurilor virtuale, în care proliferează mesaje persuasive ce incită la idei violente, locuri unde acestea ajung la multe persoane vulnerabile față de astfel de mesaje;

18. subliniază faptul că radicalizarea violentă nu corespunde unui profil unic, putând fi observată la bărbați, femei și, în special, tineri europeni din diverse medii sociale, având adesea ca element comun sentimentul lor de a fi excluși din societate, din pricina trăirii unor conflicte de identitate sau a unor experiențe de nedreptate, discriminare sau excluziune socială, resimțite ca atare sau trăite cu adevărat;

19. atrage atenția asupra faptului că adesea este vorba despre cetățeni europeni, născuți și educați în Europa, dar care optează pentru o ideologie radicalizată violentă;

20. atrage atenția asupra faptului că terorismul și radicalizarea violentă induc numeroase reprezentări stereotipe ale religiilor, care sunt folosite pentru a justifica radicalizarea de cealaltă parte, inclusiv cea legată de mișcările neonaziste și neofasciste, cu pulsiunile aferente de discurs de incitare la ură și la infracțiuni inspirate din ură, rasism, xenofobie și alte forme de intoleranță față de alte păreri, credințe sau religii;

21. consideră că, în pofida faptului că principala preocupare în materie de securitate raportată de statele membre este, pe bună dreptate, fenomenul integriștilor care se deplasează către zonele de conflict și înapoi, radicalizarea violentă nu se limitează la o anumită convingere religioasă sau ideologică, ci poate să apară în cadrul oricărei credințe sau ideologii sau în interpretarea denaturată a oricărei credințe și că, prin urmare, lupta împotriva ei nu trebuie să se limiteze la radicalizarea integristă de tip islamist;

22. subliniază că voința politică la toate nivelurile de guvernanță constituie un instrument esențial pentru soluționarea radicalizării violente; acest lucru implică și necesitatea de a învăța atât din experiențele ratate, cât și din experiențele reușite din trecut și de a da întâietate deschiderii spre cooperarea cu toate forțele societale care pot fi de ajutor, în raport cu marcarea unor puncte politice;

RECOMANDĂRI POLITICE

Drepturile omului și diversitatea ca punct de pornire

23. consideră că drepturile omului sunt esențiale pentru politica UE de combatere a terorismului și de prevenire a radicalizării violente;

24. solicită să se garanteze faptul că toate măsurile adoptate de statele membre și de UE pentru a preveni și contracara radicalizarea violentă sunt luate cu respectarea deplină a drepturilor și libertăților fundamentale, în special dreptul la viață privată și la protecția datelor, prezumția de nevinovăție, dreptul la un proces echitabil și corect, precum și libertatea de exprimare, de conștiință și de asociere;

25. subliniază că un rol fundamental în prevenirea și combaterea radicalizării violente revine unei societăți care respectă pe deplin drepturile omului pentru toate grupele de populație și care acționează în conformitate cu standardele internaționale și regionale, printre altele prin combaterea discriminării, rasismului și a altor forme de intoleranță;

26. consideră că valorile democratice ale Uniunii Europene reprezintă un instrument de garantare a libertății cetățenilor europeni;

27. subliniază că este important să se elimine toate elementele care pot constitui un teren propice pentru radicalizarea violentă, începând cu rasismul și discriminarea. Deși nu există o legătură directă între rasism, discriminare și radicalizarea violentă și deși rasismul și discriminarea nu pot justifica radicalizarea violentă, este evident că nu se poate garanta o societate în care fiecare persoană participă în mod activ decât în cadrul unei politici consecvente a egalității de șanse și a nediscriminării;

28. îndeamnă Comisia să stimuleze statele membre și autoritățile locale și regionale ale acestora să pună în aplicare politici mai active și mai intervenționiste de combatere a discriminării, în special în învățământ, pe piața muncii și a locuințelor, valorificând inclusiv politicile deja întreprinse de regiunile care au pus în aplicare măsuri de integrare, cum ar fi „primirea deconcentrată". Într-adevăr, pentru limitarea răspândirii radicalismului este necesar să se dea prioritate unei integrări sociale și culturale efective, care să se bazeze pe dialogul constructiv dintre diversele grupuri și pe educație. În acest sens, toți actorii societății civile cu activități ce vizează această finalitate trebuie să primească sprijin și apreciere, pentru a putea să acționeze cât mai eficient;

29. accentuează importanța instituirii, atât la nivelul de conducere – european, național și regional –, cât și la nivelul grupurilor de cetățeni, organizate la nivel național și european, a unor coduri, seturi de acțiuni sau modele de bune practici intercomunitare, interetnice, interreligioase, interpolitice etc. care să permită o mai bună cunoaștere reciprocă a persoanelor care pot fi antrenate într-un conflict sau expuse radicalizării violente. Concepute inițial în mod teoretic, acestea vor putea fi puse în practică cu sprijinul autorităților regionale, naționale și europene;

30. invită Comisia să sprijine statele membre și autoritățile locale și regionale să recupereze rămânerile în urmă în materie de diversitate pe piața forței de muncă în general;

31. îndeamnă statele membre UE și autoritățile lor locale și regionale să își unească forțele cu instituțiile UE pentru a promova modelul european ca pe un model al diversității, dat fiind că aceasta reprezintă o parte integrantă a structurii sale sociale și o valoroasă resursă culturală. Drepturile fundamentale ale Uniunii Europene, care garantează această diversitate, cum ar fi libertatea de exprimare, statul de drept și separația dintre religie și stat, nu trebuie în niciun caz puse sub semnul întrebării, nici de către ideologiile totalitare ale unor grupări radicale, dar nici în contextul măsurilor ce urmează a fi luate pentru combaterea radicalizării violente;

32. pledează în favoarea unor inițiative ale UE, elaborate în strânsă cooperare cu statele membre și cu autoritățile locale și regionale, spre a găsi soluții pentru cartierele și regiunile în care sunt larg răspândite diverse forme de criminalitate organizată. Este necesar ca aceste zone specifice să fie identificate în parteneriat și, pe baza unor criterii calitative și cantitative, să fie abordate în mod prioritar și să facă obiectul unui sprijin suplimentar; circuitele ilegale în care se pot spăla bani și a căror existență subminează statul de drept trebuie combătute în mod eficient de forțele de poliție și de justiție. Astfel se previne apariția unor cartiere în care nu există stat de drept, unde nu se aplică normele și legile în vigoare și unde, prin urmare, nu mai este vizibil fundamentul democratic în realitatea socială și viața cotidiană a cetățenilor. Acest vacuum oferă rețelelor extremiste posibilitatea de a obține resurse financiare prin desfășurarea unor activități ilegale, de a recruta noi aderenți și de a submina legitimitatea statului de drept democratic;

33. solicită statelor membre și Comisiei să asigure îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) și a țintelor acestora, în special ale Obiectivelor 1, 4, 8, 11 și 16. Îndeplinirea acestor obiective, în favoarea cărora toate statele membre ale UE și-au exprimat angajamentul, ar putea elimina principalele cauze ale radicalizării și extremismului în Europa și în lume. Trebuie reamintit faptul că ODD sunt, de asemenea, aplicabile teritoriului comunitar și că dezvoltarea umană a tuturor cetățenilor lumii are la bază demnitatea, incluziunea, reziliența și durabilitatea. Această cale către dezvoltarea umană durabilă nu constituie doar o măsură preventivă împotriva radicalizării și a extremismului, ci reprezintă modalitatea de a asigura respectarea drepturilor omului pentru toți locuitorii acestei planete ale cărei resurse sunt limitate;

34. subliniază că este important să se evite apariția unor cartiere defavorizate, în care diversitatea este absentă și în care predomină o singură comunitate etnico-culturală. Comisia Europeană ar trebui să sprijine statele membre și autoritățile locale și regionale în efortul de promovare a coeziunii sociale și a incluziunii, care oferă o pârghie pentru prevenirea radicalizării violente, și să le încurajeze să pună la dispoziție mijloacele necesare în acest scop;

35. invită Comisia Europeană să pună la dispoziție mijloacele financiare care să le permită autorităților locale să identifice și să interconecteze cetățenii și rețelele capabile de a formula un contradiscurs;

36. consideră că este important să se formuleze discursuri de contracarare a radicalizării în interiorul comunității musulmane și să fie mobilizați acei musulmani care resping încercările extremiștilor de a deturna religia lor; invită primarii să colaboreze cu comunitățile musulmane locale pentru a formula astfel de discursuri;

37. solicită ca refugiații și migranții nou-sosiți să dispună de șanse reale de a porni la drum în societatea noastră, oferindu-li-se în fiecare stat membru, regiune și localitate consultanță pentru cursuri de integrare civică concepute pe măsură – în cadrul cărora s-ar putea depune mai multe eforturi cu privire la chestiuni precum egalitatea dintre bărbați și femei, separația dintre stat și religie, importanța democrației și a toleranței, dispozițiile legale care se aplică fiecărui locuitor, normele de comportament aplicabile în locurile publice și consecințele acestora asupra unei societăți, în exemple practice – și, totodată, să se acorde învățării limbii statului importanța esențială care i se cuvine, inclusiv ca vector de valori, cunoștințe și identități asumate;

38. face apel la Comisie să se ocupe serios de problema șomajului discriminatoriu și a abandonului școlar în anumite grupuri etnice, în colaborare cu autoritățile locale și regionale care sunt deosebit de afectate de aceste probleme, întrucât aceste probleme și lipsa aferentă de perspective pentru tineri pot constitui un mediu deosebit de propice pentru radicalizarea violentă;

39. încurajează statele membre și autoritățile locale și regionale să dezvolte o abordare în care instrumentele de politică socială (precum ocuparea forței de muncă, educația și formarea, integrarea și combaterea discriminării), ajutorul umanitar și alte domenii de politică să fie combinate cu măsuri specifice destinate prevenirii și combaterii radicalizării violente;

Rolul autorităților locale și regionale

40. subliniază că este esențial ca toate părțile interesate la nivel european, național, regional și local să fie conștiente de responsabilitățile lor în ceea ce privește prevenirea și combaterea radicalizării violente;

41. ia act de rolul crucial pe care îl joacă autoritățile locale și regionale în prevenirea și combaterea radicalizării violente, întrucât sunt primele care se confruntă cu această problemă, fiind și cel mai grav afectate în acest sens; în același timp, ele dețin competențele necesare pentru a coopera cu alți actori care joacă un rol important în abordarea acestui fenomen;

42. Subliniază importanța alocării de fonduri europene cu accent pe orașele și regiunile Europei, precum și impulsionarea autorităților locale și regionale pentru accesarea acestora, în vederea realizării unor proiecte sau programe de prevenire a radicalismului violent, precum și de campanii care au ca scop identificarea problemelor care stau la baza apariției conflictelor și conștientizarea populației;

43. este conștient de faptul că s-ar putea să existe diferențe mari între statele membre în ceea ce privește nivelul de implicare în combaterea riscului de radicalizare violentă și în prevenirea recrutării de către organizații teroriste și înțelege că unele state au adoptat deja strategii eficace, în timp ce altele se află mult în urmă;

44. este de acord cu necesitatea de a se intensifica schimbul de informații și cooperarea operațională, de a se progresa în domeniul combaterii traficului ilicit de arme de foc și de a se descuraja finanțarea terorismului. Ia act totodată de importanța asigurării unor instrumente eficiente pentru a controla „rețeaua de adâncime” (*deep web, darknet*), care reprezintă adesea un instrument pentru difuzarea mesajelor radicale, și a consolida controalele la frontierele externe, pe baza indicatorilor de risc;

45. invită Comisia să sprijine statele membre în coordonarea strategiilor lor, prin schimbul de informații și experiență acumulate de autoritățile de la nivel local și regional, prin utilizarea în comun a bunelor practici și a cunoștințelor de specialitate, prin evaluarea măsurilor luate și prin cooperarea în vederea adoptării unor noi inițiative de combatere a radicalizării violente;

46. face apel la Comisie să insiste asupra rolului fundamental pe care îl joacă autoritățile locale în prevenirea radicalizării violente și a extremismului violent și să le sprijine în această funcție de pivot, acordând prioritate dezvoltării unui cadru european de acțiune în vederea combaterii radicalizării violente la nivel local, regional și național și oferind astfel statelor membre recomandări pentru dezvoltarea (în continuare) a politicilor în acest domeniu;

47. solicită Comisiei să mizeze în continuare pe colectarea și diseminarea celor mai bune practici printr-un manual de orientări – care sunt, de exemplu, deja disponibile prin intermediul Centrului de excelență RAN, astfel încât administrațiile locale care dispun adesea de o capacitate limitată să beneficieze de sprijin în elaborarea propriilor abordări locale;

48. consideră că este necesar ca Comisia să sprijine autoritățile locale și regionale în elaborarea strategiilor naționale și locale de combatere a radicalizării violente, de exemplu prin punerea la dispoziția comunităților interesate a unor experți din partea Centrului de excelență RAN; subliniază importanța schimbului de experiență, cum ar fi bunele practici și învățămintele desprinse, între autoritățile locale și regionale;

49. este de părere că o politică integrată pentru abordarea radicalizării violente constă din trei niveluri: prevenire (preîntâmpinarea radicalizării violente, de exemplu prin eliminarea contextelor propice), intervenție (consiliere specializată pentru persoanele vulnerabile la pericolul radicalizării violente) și reprimare (un răspuns coerent al justiției la fenomenul radicalizării violente);

50. consideră că este important ca administrațiile naționale, regionale și locale să investească în măsuri de prevenire și de intervenție specifice pentru combaterea radicalizării violente, mai curând decât să aplice exclusiv o politică reactivă, de reprimare; la fel de importantă este finanțarea unor programe de cercetare, pentru înțelegerea originilor radicalizării și a modului în care poate fi combătută aceasta;

51. consideră că organizațiilor societății civile și părților interesate de la nivel local le revine un rol important în dezvoltarea unor proiecte de prevenire și combatere a radicalizării violente, adaptate la propria comunitate sau organizație, și subliniază necesitatea de a se adopta o abordare bazată pe consultare și participare, cu participarea întregii game de parteneri și sectoare, întrucât radicalizarea violentă este o problemă multidisciplinară, care necesită soluții multidisciplinare; prin urmare, încurajează o cooperare strânsă a tuturor părților interesate din societatea civilă, la toate nivelurile de politică, și consolidarea cooperării dintre părțile care acționează în acest domeniu, cum ar fi asociațiile și ONG-urile;

52. subliniază necesitatea unui dialog intercultural între comunități, liderii acestora și experți pentru a se ajunge, în primul rând, la o mai bună înțelegere și, astfel, la progrese în ce privește prevenirea radicalizării violente;

53. consideră că organizațiilor societății civile și părților interesate de la nivel local le revine un rol important în dezvoltarea unor proiecte de prevenire și combatere a radicalizării violente, adaptate la propria comunitate sau organizație;

54. consideră, în acest context, că este absolut necesar ca persoanele care lucrează în mod nemijlocit cu cei expuși radicalizării și lucrătorii de pe teren să beneficieze de formare specifică, pentru ca să poată detecta schimbările îngrijorătoare de comportament și să fie în măsură să adopte un comportament adecvat în asistența acordată tinerilor expuși la riscul de radicalizare violentă;

55. consideră că sunt indispensabile și formările specifice pentru politicieni și factorii de decizie care activează la diverse niveluri de concepere a politicilor, astfel încât aceștia să fie sensibilizați cu privire la importanța unei abordări preventive eficace, precum și la nevoia unei comunicări incluzive cu privire la această problematică;

56. invită Comisia să susțină statele membre în realizarea unor campanii de informare care să sensibilizeze tinerii și adulții tineri cu privire la problematica radicalizării violente și în cadrul cărora să fie stimulată gândirea critică;

57. consideră că este necesar ca fiecare stat membru să instituie structurile necesare pentru identificarea cazurilor de radicalizare, care să se ocupe de comunicarea strategică și elaborarea de discursuri de contracarare a acestui fenomen adaptate realităților și grupurilor de populație din țara respectivă, să ofere asistență și îndrumare individuală persoanelor care prezintă risc de radicalizare și să ofere un punct de contact pentru semnalarea posibilelor cazuri de radicalizare și sfaturi în privința modului de a reacționa în astfel de situații pentru familii, prieteni, profesori și alte persoane de contact. Astfel de structuri ar trebui să fie înființate printr-o colaborare strânsă între nivelurile european, național, regional și local;

58. consideră că este esențial ca programele de îndrumare individuală să fie adaptate în suficientă măsură cadrului și mediului în care locuiește persoana ce urmează a fi îndrumată; de aceea, este esențial ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în procesul de elaborare a acestor programe, alături de organizațiile sociale care se ocupă de această problemă pe teren; în acest context, consideră că instituțiile sportive, culturale și de învățământ oferă un cadru care facilitează procesul de integrare;

59. observă că astfel de asociații și organizații lipsite de amprenta guvernamentală pot obține rezultate foarte bune în reintegrarea în societate a cetățenilor în curs de radicalizare;

60. consideră că ar trebui promovate programele de învățământ care încurajează gândirea critică, deschiderea intelectuală, precum și cunoștințele și principiile pe care se întemeiază democrația și statul de drept;

61. consideră că ar trebui să existe măsuri de însoțire și pentru persoanele care au executat o condamnare și au fost eliberate din închisoare, în vederea reintegrării lor în societate; de asemenea, trebuie elaborată o strategie eficace în închisori pentru identificarea și combaterea radicalizării;

62. subliniază că experții în materie de prevenire și combatere a radicalizării și de tratament al deținuților radicalizați trebuie să acționeze în conformitate cu standardele naționale de securitate din fiecare țară. În acest context, subliniază necesitatea urgentă de a obține un spațiu de intervenție integrată și coordonată, în care măsurile de prevenție, politicile de combatere a terorismului și personalul care lucrează în închisori să acționeze în mod coerent, în conformitate cu niște principii definite de standarde și modele de securitate clare;

63. îndeamnă Comisia să analizeze în ce măsură aceste programe de formare pot fi validate ca mijloc de combatere a radicalizării violente, pentru a se asigura că atenția nu este îndreptată exclusiv către detectarea persoanelor radicalizate, ci și către reintegrarea acestora în societate;

64. subliniază importanța de a combina programele individuale de deradicalizare cu măsuri precum parteneriatele cu reprezentanți ai comunității ori investițiile în proiecte sociale sau la nivel de cartier, pentru a reduce marginalizarea economică sau geografică, sau cu inițiative de îndrumare ce îi vizează pe tinerii izolați și excluși, care au tendințe de radicalizare violentă;

65. subliniază importanța sprijinului familial în lupta împotriva radicalizării violente. Unii experți sugerează că adesea se pune prea mult accent pe lucrul cu persoanele individuale în loc să se lucreze cu familiile. Familiile pot ajuta la preîntâmpinarea radicalizării și la integrarea persoanelor în curs de radicalizare, inclusiv a celor întoarse din zone de conflict, pentru a își reface conexiunea cu societatea; îndeamnă prin urmare statele membre și autoritățile lor locale și regionale să recunoască importanța acestui sprijin și nevoia de a asista familiile aflate în această situație prin elaborarea de programe adecvate;

66. subliniază faptul că studiile recente arată că numărul femeilor radicalizate și recrutate de către organizații teroriste este în creștere și consideră că UE și statele membre ar trebui să ia în considerare dimensiunea de gen, cel puțin într-o anumită măsură, în eforturile lor de dezvoltare a unor strategii de prevenire a radicalizării violente; invită Comisia și statele membre, în colaborare cu autoritățile locale și regionale, să desfășoare o politică mai proactivă în ce privește egalitatea de șanse între femei și bărbați, având în vedere rolul de temelie pe care îl joacă aceasta în modelul european de societate; solicită în acest context și acțiuni ferme de prevenire și reprimare a intimidării și a violenței sexuale;

67. solicită Comisiei să acorde sprijin programelor generale menite să încurajeze femeile tinere în lupta lor pentru mai multă egalitate;

68. consideră că este esențial ca fiecare stat membru, în colaborare cu autoritățile locale și regionale, să instituie un sistem de alertă pentru obținerea de asistență și sprijin, astfel încât familia sau cei din jurul persoanei în cauză să poată beneficia de sprijin sau să poată raporta rapid și fără dificultăți cazurile în care se constată o schimbare bruscă de comportament, care poate fi un indiciu al radicalizării violente incipiente, sau cazurile în care persoana în cauză pleacă să se alăture unei organizații teroriste;

69. observă, în acest sens, că liniile telefonice de urgență s-au dovedit a fi utile, dar că trebuie făcută o distincție între punctele de raportare a radicalizării violente (liniile telefonice pentru denunț) și sprijinul acordat prietenilor și rudelor în vederea gestionării unor situații destabilizatoare (linii de asistență telefonică);

70. solicită Comisiei să analizeze dacă este posibilă crearea unui astfel de sistem în toate statele membre ale UE;

71. ia act, nu în ultimul rând, de faptul că aceste măsuri nu pot fi puse în aplicare decât prin intermediul unor programe pe termen lung de investiții sociale și îndeamnă insistent atât Comisia, cât și statele membre și autoritățile locale și regionale să se înscrie în această perspectivă în efortul de elaborare a unei politici de prevenire și de combatere a radicalizării violente, solicitând, de asemenea, Comisiei ca, la elaborarea măsurilor respective de combatere a radicalizării violente, să acorde atenția cuvenită efectelor pe care acestea le vor avea pe termen lung asupra viitorului unei societății europene favorabile interculturalității și incluziunii.

Bruxelles, 16 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Răspunsul Uniunii Europene la provocarea demografică

(2017/C 017/08)

Raportor: domnul Juan Vicente HERRERA CAMPO (ES-PPE), președintele guvernului local al Comunității autonome Castilia și Leon

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

Provocările demografice cu care se confruntă UE

1. subliniază faptul că schimbările demografice reprezintă una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă Uniunea Europeană. Printre elementele acestora se numără îmbătrânirea populației, scăderea numărului de tineri și o rată scăzută a natalității. Ca o consecință, creșterea demografică depinde în mare măsură de fluxurile migratorii, foarte diferite de la o zonă la alta în UE. Dezechilibrele determină diverse provocări atât în zonele care pierd populație, cât și în marile zone urbane receptoare;

2. este însă de părere că aportul fenomenului migratoriu nu reprezintă altceva decât o soluție pe termen scurt, insuficientă pentru a rezolva problema scăderii natalității; în prezent, fluxurile de migrație aduc forță de muncă suplimentară, majorând procentul populației adulte de pe teritoriile UE, însă nu rezolvă problema natalității și a îmbătrânirii populației, în ansamblu;

3. semnalează că, din anul 2000, creșterea populației în Europa a fost foarte modestă, în comparație cu cei 50 de ani anteriori, și anume de aproximativ 0,5 % anual. În 2014, douăsprezece state membre au înregistrat pierderi de populație, în vreme ce în șaisprezece s-a înregistrat o creștere. Există diferențe majore între estul și vestul Europei și, de asemenea, deși într-o mai mică măsură, între nord și sud. Chiar și în cadrul aceluiași stat membru sunt frecvente disparitățile regionale. În special, se observă o tendință globală de creștere mai mare în zonele urbane decât în cele rurale în majoritatea țărilor europene. Zonele rurale îndepărtate se confruntă cu provocări demografice pe întregul continent. Criza economică recentă a accentuat polarizarea tendințelor atât la nivel european, cât și la nivel național, precum și provocările legate de pierderea de populație la nivel regional;

4. subliniază necesitatea de a ține cont de proiecțiile pentru 2060 din Raportul privind îmbătrânirea populației, din 2015. Date fiind dinamica fertilității, speranța de viață și fenomenul migratoriu, ne putem aștepta la schimbări majore în structura de vârstă a populației UE. Raportul persoane active/persoane dependente va trece de la 4 la 1 la aproximativ 2 la 1. Populația din Europa anului 2060 va fi nu doar mai îmbătrânită, ci și, de asemenea, distribuită foarte eterogen. Estimările prezintă mari diferențe între statele membre și în interiorul lor, cu o scădere a populației în aproximativ jumătate dintre acestea și o creștere în cealaltă jumătate;

5. atrage atenția asupra uriașului impact economic, social, bugetar și de mediu, atât la nivel național, cât și la nivel regional și local, al schimbărilor demografice. Acest lucru afectează viabilitatea sistemelor de pensii și de sănătate. Afectează evoluția statului social, în principal din cauza presiunilor asupra sistemelor de sănătate și de servicii sociale pentru îngrijirea persoanelor în vârstă și a persoanelor dependente. Are consecințe asupra dezvoltării diferitelor regiuni ale UE și asupra menținerii ecosistemelor tradiționale și a infrastructurilor. Comitetul atrage atenția asupra riscului depopulării anumitor zone din UE. Zonele îndepărtate, de exemplu, se confruntă cu provocări geografice și demografice specifice din cauza mobilității limitate. Și, deși unele zone sau regiuni, în funcție de caracteristicile lor, vor fi afectate de aceste modificări mai târziu sau într-o măsură mai mică, este incontestabil faptul că efectele vor fi resimțite în întreaga UE;

6. subliniază că trebuie să se acorde atenție acestor factori în contextul schimbărilor demografice globale. În acest sens, salută cu entuziasm activitatea desfășurată de OCDE în ceea ce privește colectarea unor date comparative referitoare la populație la nivel local și regional, ceea ce contribuie la înțelegerea contextului provocărilor demografice dincolo de dimensiunea europeană a acestora. Instrumente valabile pentru înțelegerea provocărilor demografice și pentru colectarea de date privind schimbările demografice ar putea fi hărțile demografice la nivelul UE, ceea ce înseamnă utilizarea unor instrumente digitale în vederea colectării datelor și a cartografierii indicatorilor demografici prin GIS (*Geographic Information System*);

Răspunsul regiunilor și orașelor la provocările demografice

7. ia act de diferitele moduri în care regiunile și orașele europene reacționează la provocările demografice:

— prin măsuri de promovare a activității de producție și a ocupării forței de muncă, elemente indispensabile pentru a face față atât creșterii, cât și scăderii populației;

— prin politici de sprijin pentru familii și măsuri de conciliere a vieții de familie cu viața profesională, care pot contribui la atingerea unor rate de natalitate mai mari;

— prin politici menite să mențină instituții de învățământ în regiunile rurale izolate;

— prin acțiuni menite să faciliteze emanciparea și stabilizarea în teritoriu a tinerilor, adaptând oferta de competențe la necesitățile de pe piața forței de muncă;

— prin lansarea de inițiative privind întoarcerea emigranților și recuperarea talentelor;

— prin garantarea egalității de șanse între femei și bărbați și îmbunătățirea integrării imigranților;

— prin adaptarea serviciilor medicale și sociale la o populație în curs de îmbătrânire, cu accent pe aspecte cum ar fi sprijinirea vieții independente, îmbunătățirea prevenției sau coordonarea între dispozitive, în condițiile scăderii resurselor și creșterii cererii;

— prin transformarea orașelor în locuri în care este mai plăcut de trăit, în special pentru persoanele în vârstă și dependente;

— prin adaptarea politicilor de transport și prin măsuri specifice suplimentare de asigurare a mobilității și de creștere a interconectivității în și între toate regiunile, adoptând abordări inovatoare, cum ar fi cea a „transportului la cerere";

8. încurajează regiunile și orașele europene să continue să abordeze aceste probleme și, de asemenea, să valorifice oportunitățile legate de schimbările demografice, cum ar fi cele pe care așa-numita „economie a vârstei a treia" le prezintă pentru întreprinderile și entitățile care concep și oferă produse și servicii inovatoare pentru populația de vârsta a treia, mai ales că această oportunitate este folosită tocmai în zonele în care schimbările demografice au impactul cel mai semnificativ. Provocările reprezintă, de asemenea, o ocazie pentru creșterea investițiilor în capitalul uman și pentru o mai bună utilizare a resurselor locale, pentru crearea unor servicii publice mai eficiente și mai eficace, precum și pentru stabilirea unor noi modalități de îmbunătățire a calității vieții tuturor cetățenilor. Obiectivul este de a îmbunătăți calitatea vieții și bunăstarea, concepută tridimensional, ca bunăstare fizică, psihică și socială. Oportunitățile legate de schimbările demografice sunt totodată oportunități de ocupare a forței de muncă în sfera serviciilor pentru persoanele în vârstă (servicii legate de starea fizică, de domeniul digital, de stilurile de viață sănătoase etc.);

9. subliniază că este important ca adaptarea structurii serviciilor, necesară în regiunile cu o populație în scădere, să fie efectuată astfel încât persoanele care rămân în aceste regiuni, care sunt deseori persoane în vârstă, să aibă acces la servicii în conformitate cu drepturile lor fundamentale. Acest lucru înseamnă dezvoltarea unor forme de furnizare a serviciilor prin cooperare și inițiative pe verticală, între diferite niveluri, asigurând astfel resursele necesare nivelului local și regional pentru a se adapta la schimbările demografice;

10. se angajează să continue să sprijine Convenția europeană privind schimbările demografice, lansată de platforma AGE Europa în strânsă colaborare cu OMS-Europa pe baza proiectului AFE-Innovnet, platforma autorităților locale și regionale menită să promoveze crearea unor medii adaptate persoanelor în vârstă în domenii precum sănătatea, serviciile sociale, locuințele, tehnologiile informației și comunicațiilor sau planificarea urbană și mobilitatea;

11. subliniază importanța faptului că orașele și regiunile europene sunt actori privilegiați ai punerii în practică a politicilor europene care urmăresc soluționarea provocării demografice, în special prin crearea unor inițiative care pun în valoare diversitatea și promovează interculturalitatea. De asemenea, trebuie să se modifice formatul strategiilor regionale și locale, astfel încât acestea să sprijine crearea de legături între centrele de cercetare și dezvoltare, întreprinderi și organismele publice, promovarea incubatoarelor de afaceri și a turismului rural etc., în vederea creării de locuri de muncă pentru creșterea atractivității orașelor și regiunilor respective în rândul populației în vârstă de muncă;

12. evidențiază importanța cooperării în plan orizontal cu privire la schimbările demografice. Programele de cooperare teritorială au fost uneori orientate către acest obiectiv, în special ca răspuns la îmbătrânirea populației, scăderea populației în zonele rurale sau, într-o măsură mult mai mică, la aspecte legate de ratele natalității în raport cu schimbările demografice. CoR salută cadrele pentru reflecție și schimb de bune practici în acest domeniu, cum ar fi rețeaua europeană a regiunilor cu provocări demografice (DCRN), care a pus la dispoziție spații adecvate pentru a genera inițiative comune și un răspuns comun;

13. consideră că schimbările demografice cu care se confruntă Europa sunt de o asemenea magnitudine încât nu pot fi abordate fără solide inițiative de cooperare verticală, care să consolideze inițiativele lansate la nivel local și regional prin intervenții concepute la nivel național și supranațional;

Răspunsul actual al UE la provocările demografice

14. ia act de faptul că răspunsul actual al UE la provocările demografice este parțial și insuficient dezvoltat. Acesta este parțial având în vedere că se concentrează aproape exclusiv asupra îmbătrânirii populației, fără a acorda o atenție suficientă altor aspecte, cum ar fi rata scăzută de natalitate sau pierderea de populație din motive socioeconomice, ori legate de transport, mobilitate și migrație. Și este insuficient dezvoltat deoarece multe politici care ar putea contribui la abordarea provocărilor demografice nu dispun de abordări specifice;

15. subliniază că politicile de inovare și cercetare au promovat cele mai multe inițiative pentru a gestiona provocările demografice, aproape întotdeauna concentrate asupra temei îmbătrânirii. Strategia Europa 2020, prin inițiativa sa emblematică „O Uniune a inovării", a promovat un Parteneriat european pentru inovare (*European Innovation Partnership*) specific în materie de îmbătrânire activă și în condiții bune de sănătate. Programul Orizont 2020 include, în cel de al treilea pilon, schimbările demografice ca provocare societală. Inițiativa de programare comună *More Years Better Lives* („Ani mai mulți, o viață mai bună"), CCI (Comunitatea de cunoaștere și inovare) în domeniul inovării pentru îmbătrânirea activă și în condiții bune de sănătate, programul *Ambient Assisted Living* („Asistență pentru autonomie la domiciliu") sunt alte astfel de exemple;

16. subliniază faptul că politica agricolă comună (PAC) contribuie la abordarea provocărilor demografice în cel de al doilea pilon, care se ocupă de dezvoltarea rurală. În perioada de programare 2014-2020, se pune accentul pe stimularea „dezvoltării serviciilor și a infrastructurii care conduc la incluziune socială și inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale". Îmbătrânirea populației reprezintă o sursă de îngrijorare majoră în zonele rurale; de aceea, PAC promovează reînnoirea generațiilor și ocuparea forței de muncă feminine;

17. subliniază faptul că participarea politicii de coeziune la combaterea provocărilor demografice ar trebui să fie mai puternică, în conformitate cu mandatul explicit de la articolul 174 din TFUE. Acest articol prevede că „o atenție deosebită se acordă zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială, precum și regiunilor afectate de un handicap natural și demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase". De asemenea, articolul 175 din TFUE stipulează că obiectivele prevăzute la articolul anterior trebuie avute în vedere la formularea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor Uniunii, că realizarea acestora trebuie susținută prin fondurile structurale, BEI și alte instrumente financiare și că și alte acțiuni specifice sunt posibile. Cu toate acestea, până în prezent, aceste dispoziții nu au fost aplicate suficient și nu s-au adoptat măsuri pozitive de acțiune pe măsura handicapurilor demografice;

18. regretă faptul că numeroase politici europene care ar putea contribui la abordarea provocărilor demografice nu conțin măsuri specifice pentru zonele afectate de acestea. Este cazul politicii din următoarele domenii: transporturi, societatea informațională, ocuparea forței de muncă și politica socială, mediul înconjurător și clima etc.;

19. regretă faptul că nu se acordă o atenție sporită provocărilor demografice în contextul semestrului european, care, în prezent, ia în considerare doar efectele îmbătrânirii populației asupra sustenabilității bugetelor statelor membre. Deplânge, în special, lipsa de sensibilitate la nivel local și regional, atât în materie de diagnostic, cât și de formulare a unor recomandări pentru statele membre;

Răspunsul oportun al UE la provocările demografice

20. consideră că răspunsul UE la schimbările demografice ar trebui să se întemeieze pe o viziune largă, concertată și integratoare, dat fiind că este vorba de o temă interdisciplinară. Este necesară o strategie europeană privind provocările demografice, care să sporească receptivitatea tuturor politicilor europene față de această chestiune: în materie de coeziune, inovare, transporturi, sănătate, politici sociale și de ocupare a forței de muncă, TIC, dezvoltare rurală, migrație etc. Această strategie ar trebui să aibă ca bază solidă valorile comune ale UE, egalitatea de tratament și drepturile omului. O abordare strategică ar trebui să implice inclusiv o analiză a costurilor și estimări la nivel național, regional și local;

21. reamintește faptul că Parlamentul European, în Rezoluția sa din 9 septembrie 2015 referitoare la Raportul privind punerea în aplicare, rezultatele și evaluarea globală a Anului european al îmbătrânirii active și al solidarității între generații (2012) ([1]), invită Comisia „să adopte o strategie europeană privind schimbările demografice pentru a coordona acțiunea UE în diferite domenii, pentru a asigura sinergiile și a maximiza impactul lor pozitiv asupra cetățenilor europeni, a economiei și a creării de noi locuri de muncă în Europa, precum și pentru a proteja drepturile omului ale persoanelor în vârstă în toate domeniile de politică ale UE";

22. consideră că o astfel de strategie ar trebui să acorde prioritate creării de oportunități de sprijinire și încurajare a vieții, pentru a contribui la atragerea și menținerea tinerilor pe întreg teritoriul UE, pentru a promova un echilibru de creștere între zonele dens populate, zonele cu pierderi de populație și cele în care populația este foarte dispersată, înlesnind furnizarea unor servicii publice de înaltă calitate pentru toți cetățenii. Ar trebui, de asemenea, să contribuie la elaborarea de politici puse în slujba familiei, în special prin măsuri de înlăturare a piedicilor din calea celor care intenționează să devină părinți și de stimulare a creșterii ratei de natalitate, să includă o perspectivă de gen, să permită persoanelor în vârstă să își mențină controlul asupra propriei vieți, să crească speranța de viață sănătoasă și să reducă starea de dependență, să combată excluziunea socială cu care se confruntă unele categorii ale populației și să încurajeze eforturile suplimentare pentru recunoașterea activităților casnice neretribuite, precum și pentru consolidarea punerii în aplicare a politicilor de conciliere a vieții de familie cu cea profesională;

23. semnalează că o viitoare strategie europeană ar trebui să integreze și să implice întreaga societate și să acorde atenția cuvenită rolului administrațiilor locale și regionale în combaterea schimbărilor demografice, să promoveze schimbul de bune practici și să încurajeze abordări bazate pe prevenire și pe intervenție timpurie;

24. se angajează să pună în evidență importanța unui răspuns la nivel european la provocările demografice prin intermediul sistemului ESPAS, platforma de prospectivă politică între diferitele instituții și organisme comunitare. Platforma ar putea valorifica experiența a numeroase rețele de la nivelul UE care se ocupă cu aspecte legate de îmbătrânirea în condiții bune de sănătate, cum ar fi *WHO Healthy Ageing Task Force* (Grupul operativ al OMS pentru îmbătrânirea în condiții bune de sănătate), *Age-Friendly Cities Network* (Rețeaua orașelor pe măsura vârstei a treia), *European Covenant on Demographic Change* (Convenția europeană privind schimbările demografice), AFE-Innovnet, Platforma europeană AGE;

25. insistă asupra faptului că toate politicile și acțiunile UE ar trebui să ia în considerare provocările demografice și să prevadă mecanisme pentru a le face față. UE ar trebui să încerce să integreze considerentele demografice în toate domeniile de politică. UE ar trebui să ia în considerare acest lucru și la elaborarea viitoarelor cadre financiare multianuale, să includă în bugetul său rubrici care să permită dezvoltarea acestor politici și activități, precum și să creeze mecanisme de prioritate pentru regiunile în care consecințele schimbărilor demografice au un impact deosebit. Aceste considerații ar trebui să se bazeze pe clasificarea teritorială NUTS 3;

26. subliniază că schimbările demografice afectează mobilitatea în regiunile defavorizate din punct de vedere demografic, în special zonele rurale situate aproape de mari centre urbane care atrag populație, și își reiterează apelul la elaborarea unei Cărți verzi pe această temă ([2]);

27. consideră că UE ar trebui să sprijine politicile în domeniul imigrației din statele membre bazate în principal pe ocuparea forței de muncă, care pot atenua tendințele demografice negative menționate anterior, și subliniază necesitatea unei viziuni pe termen lung pentru integrarea imigranților, contribuind astfel la dezvoltarea unei societăți interculturale, care să respecte valorile fundamentale europene. În acest context, subliniază rolul important al autorităților locale și regionale, care trebuie să fie pe deplin capabile să pună în aplicare cu succes pe teren politicile de integrare, inclusiv în micile localități din zonele rurale;

([1]) 2014/2255(INI), punctul 41.
([2]) Avizul 1691/2014 al CoR – „Mobilitatea în regiunile defavorizate din punct de vedere geografic și demografic"

28. atrage atenția asupra faptului că îmbătrânirea demografică și presiunile combinate asupra finanțării publice vor impune autorităților locale să se pregătească pentru îmbătrânirea forței de muncă și pentru ieșirea la pensie a unui număr mare de persoane în următorii ani, și să se asigure că pot atrage un număr suficient de profesioniști tineri și calificați. Recrutarea și menținerea persoanelor tinere și a emigranților care se întorc și chestiunea persoanelor mai în vârstă necesită mai multă atenție la toate nivelurile de guvernare;

29. consideră că politica de coeziune trebuie să se orienteze ferm pentru a face față provocării demografice. Acest aspect trebuie scos în evidență în cadrul dezbaterilor privind viitorul politicii de coeziune după 2020, ceea ce ar trebui să aibă un impact asupra domeniului său de aplicare și a abordării sale, precum și asupra viitoarelor mecanisme de punere în aplicare, pentru a contribui la valorificarea punctelor forte ale fiecărui teritoriu și la depășirea obstacolelor, inclusiv a celor demografice, care împiedică dezvoltarea sa echilibrată. Regretă faptul că acest aspect nu a fost suficient dezvoltat până în prezent, în ciuda includerii dimensiunii teritoriale în această politică odată cu Tratatul de la Lisabona;

30. consideră că serviciile în materie de locuințe și planificare furnizate de autoritățile locale și regionale trebuie să ia în considerare și necesitățile în domeniu ale persoanelor în vârstă, respectând, pe cât posibil, dorința lor de a rămâne într-un mediu cât mai familiar și având un rol în ceea ce privește modificarea sau adaptarea structurilor de cazare existente, promovând dezvoltarea proiectării favorabile incluziunii pentru sectorul construcțiilor sau realizând proiecte în domeniul locuințelor sociale, în limita resurselor disponibile;

31. solicită instituțiilor europene o definiție precisă a termenului „handicapuri demografice grave și permanente" de la articolul 174 din TFUE și, de asemenea, ca UE să dispună de indicatori statistici la un nivel adecvat în susținerea acestei definiții;

32. reamintește că Avizul CoR pe tema „Indicatori pentru dezvoltarea teritorială – dincolo de PIB" ([3]) semnalează că PIB-ul nu măsoară cu precizie capacitatea unei societăți de a aborda problemele care o afectează cum ar fi, printre altele, schimbările demografice și solicită să se stabilească indici la scară internațională, națională, locală și regională care să măsoare progresul dincolo de PIB. În această privință, în cazul în care se ia decizia de a se ține seama și de alți indicatori, care vin în completarea PIB-ului, ar trebui analizată posibilitatea introducerii unor indicatori în măsură să evalueze situația demografică dintr-o anumită țară ori regiune sau dintr-un anumit teritoriu;

33. solicită, de asemenea, ca politica de coeziune să prevadă instrumente specifice pentru regiunile cele mai afectate de schimbările demografice, precum acordarea unei ponderi mai mari criteriilor demografice în cadrul metodei de alocare a fondurilor și o mai mare flexibilitate în alegerea obiectivelor tematice sau în ceea ce privește ratele de cofinanțare. Reiterează, în această privință, cele semnalate în avizul său pe tema „Viitorul demografic al Europei", și anume că sprijinirea regiunilor cu cele mai multe dificultăți oferă „posibilitatea dezvoltării instrumentelor adecvate realizării schimbărilor demografice în întreaga Europă" ([4]);

34. subliniază faptul că Fondul european de dezvoltare regională poate contribui la a face astfel încât zonele cu niveluri ridicate de îmbătrânire, ruralitate și emigrare a populației să își poată îmbunătăți infrastructura de transport, telecomunicații și turism, să-și reducă decalajul digital, să dispună de servicii publice mai bune și să sprijine adaptarea locuințelor și a instituțiilor rezidențiale, printre alte obiective;

35. consideră că Fondul social european (FSE) poate avea o activitate foarte importantă în ceea ce privește formarea tinerilor, stoparea exodului acestora și înlesnirea întoarcerii lor la locul de origine. Acesta poate contribui, de asemenea, la promovarea capacității de inserție profesională a femeilor, la stimularea unui echilibru mai bun între viața de familie și viața profesională și la combaterea excluziunii sociale a persoanelor în vârstă;

36. consideră că este necesar să se promoveze cooperarea între actorii de la nivel regional și local cu privire la aspectele legate de schimbările demografice. Prin urmare, sugerează ca programul european de cooperare teritorială să includă posibilitatea, atât la nivel transfrontalier, cât și la nivel transnațional și interregional, de a forma grupuri pentru a colabora la soluționarea provocărilor demografice;

37. subliniază, în ceea ce privește politica în domeniul transporturilor, importanța de a nu izola zonele mai puțin active din punct de vedere demografic, și nici pe cele cu handicapuri demografice și naturale grave, pentru a se evita excluderea și mai mare a acestor regiuni, care sunt adesea zone rurale, periferice, de munte și îndepărtate;

([3]) CdR-2015-04287.
([4]) CdR 341/2006 fin, punctul 26.

38. reamintește că în Avizul CoR pe tema „Mobilitatea în regiunile defavorizate din punct de vedere geografic și demografic” ([5]) se observă că regiunile defavorizate îndeplinesc un rol esențial în ce privește dezvoltarea echilibrată a UE, îndeosebi prin accesul la materii prime, agricultură, pescuit, protecția mediului, turism, relațiile transfrontaliere și posibilitățile de petrecere a timpului liber. Prin urmare, îmbunătățirea legăturilor de transport, atât în interiorul acestor regiuni, cât și cu restul UE, ar trebui să reprezinte o componentă esențială a politicii de coeziune a UE, dar și a politicilor europene de mobilitate, atât în ceea ce privește mobilitatea persoanelor, cât și cea a mărfurilor. Promovarea unei creșteri economice sporite în regiunile defavorizate ar contribui la funcționarea eficientă a pieței interne și la coeziunea teritorială a Uniunii în ansamblul său;

39. subliniază rolul esențial pe care îl pot juca tehnologiile informației și comunicațiilor și mediile inteligente în îmbunătățirea condițiilor de viață în zonele cele mai afectate de provocările demografice. În acest sens, invită UE să ia în considerare decalajul digital, care afectează mare parte din aceste zone;

40. îndeamnă instituțiile europene să recunoască, în contextul politicilor de mediu și de combatere a schimbărilor climatice, rolul esențial pe care îl îndeplinesc multe regiuni rurale și slab populate, precum și zonele cu o populație foarte dispersată, în conservarea zonelor rurale, a biodiversității și a peisajelor;

41. recomandă ca PAC să conțină în continuare măsuri menite să înlesnească reînnoirea generațiilor în zonele rurale, să promoveze ocuparea forței de muncă în rândul femeilor și să promoveze diversificarea economică; insistă asupra necesității de a redefini programul Leader, implicând mai mult actorii din mediul rural, precum și de a elabora și a pune în aplicare strategii de dezvoltare integrate;

42. solicită ca, în cadrul inițiativei pentru o mai bună legiferare, să fie inclus în evaluarea impactului înainte de prezentarea oricărei inițiative legislative europene impactul său posibil asupra demografiei;

43. consideră că Fondul european pentru investiții strategice (FEIS) are potențialul de a fi un instrument important de promovare a investițiilor în domeniile prioritare ale UE, cum ar fi energia, transporturile, logistica intermodală, turismul, cultura, tehnologiile informației și comunicațiilor, cercetarea și inovarea, IMM-urile, educația, sănătatea, eficiența de mediu, infrastructurile sociale și economia socială și a solidarității, astfel cum se menționează la articolul 9 din Regulamentul privind FEIS ([6]). Este de dorit și ca acest fond să poată aduce avantaje și regiunilor cu cel mai scăzut nivel de dinamică demografică, contribuind astfel la prevenirea fracturilor teritoriale;

44. recomandă ca Strategia Europa 2020 să țină mai mult seama de schimbările demografice la nivel local și regional, printr-o inițiativă emblematică privind demografia. Se angajează să includă în platforma de monitorizare a strategiei o mențiune specială privind tratarea aspectelor demografice;

45. subliniază legătura care trebuie să existe între schimbările demografice și semestrul european, subliniind necesitatea unei dimensiuni teritoriale a acestuia. Autoritățile locale și regionale ar trebui să fie actori importanți ai măsurilor luate în cadrul semestrului european, pentru a face față provocărilor demografice, și să fie luate în considerare în recomandările adresate statelor membre pentru a răspunde acestor provocări;

46. consideră că îmbătrânirea este, fără îndoială, o provocare, dar și o realizare în măsura în care progresele de toate tipurile pe care societatea europeană le-a înregistrat constituie o șansă în ceea ce privește coeziunea, ocuparea forței de muncă și progresul;

47. conchide că, în vreme ce UE se îndreaptă către o situație precum cea descrisă, este necesară sensibilizarea continuă a tuturor autorităților relevante cu privire la importanța provocărilor demografice și luarea de măsuri în direcția cea bună, pe baza instrumentelor existente.

Bruxelles, 16 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

([5]) A se vedea nota de subsol 2.

([6]) Regulamentul (UE) 2015/1017 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 iunie 2015 privind Fondul european pentru investiții strategice, Platforma europeană de consiliere în materie de investiții și Portalul european de proiecte de investiții și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1291/2013 și (UE) nr. 1316/2013 – Fondul european pentru investiții strategice (JO L 169, 1.7.2015, p. 1).

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

A 118-A SESIUNE PLENARĂ, 15 ȘI 16 IUNIE 2016

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Propuneri legislative de modificare a directivelor privind deșeurile

(2017/C 017/09)

Raportor:	domnul Domenico GAMBACORTA (IT-PPE), președintele Provinciei Avellino
Documente de referință:	Propuneri de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz, a Directivei 2006/66/CE privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și a Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice COM(2015) 593 final – 2015/0272 (COD) Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 1999/31/CE privind depozitarea deșeurilor COM(2015) 594 final – 2015/0274 (COD) Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD) Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje COM(2015) 596 final – 2015/0276 (COD)

RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz, a Directivei 2006/66/CE privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și a Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice – COM(2015) 593 final – 2015/0272 (COD)

Articolul 2

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
Modificarea Directivei 2006/66/CE	Modificarea Directivei 2006/66/CE
Directiva 2006/66/CE se modifică după cum urmează:	Directiva 2006/66/CE se modifică după cum urmează:

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
	1. la articolul 2 (domeniul de aplicare) se adaugă următorul alineat (3):
	„(3) Prezenta directivă nu se aplică bateriilor și acumulatorilor ale căror dispozitive de stocare a energiei nu conțin metale sau compuși ai acestora ca materiale active sau ca materiale de electrod și care în același timp nu conțin niciun fel de substanțe periculoase.”;
1. articolul 22 se elimină;	***2.*** articolul 22 se elimină;
2. articolul 23 se modifică după cum urmează:	***3.*** articolul 23 se modifică după cum urmează:
(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:	(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:
„Până cel târziu la sfârșitul anului 2016, Comisia elaborează un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive și impactul acesteia asupra mediului și a funcționării pieței interne.”;	„Până cel târziu la sfârșitul anului 2016, Comisia elaborează un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive și impactul acesteia asupra mediului și a funcționării pieței interne.”;
(b) la alineatul (2), teza introductivă se înlocuiește cu următorul text:	(b) la alineatul (2), teza introductivă se înlocuiește cu următorul text:
„Comisia include în raportul său o evaluare privind următoarele aspecte ale prezentei directive:”.	„Comisia include în raportul său o evaluare privind următoarele aspecte ale prezentei directive:”.

Expunere de motive

Principalul obiectiv al prezentei directive este de a reduce la minimum impactul negativ al bateriilor asupra mediului, prin evitarea eliberării de substanțe nocive (metale grele) în mediu. Ea stabilește norme privind introducerea pe piață a bateriilor și eliminarea lor prin procedee speciale.

Statele membre promovează cercetarea în domeniul metodelor de reciclare ecologice și rentabile pentru toate tipurile de baterii și acumulatori. Bateriile organice sunt o nouă generație de baterii care nu conțin materiale nocive. Activitățile de cercetare și inovare se desfășoară în toată Europa. Pe lângă componente care nu aduc prejudicii mediului, bateriile au un potențial economic enorm și o gamă largă de aplicații.

Fără modificarea propusă, bateriile organice vor fi supuse dispozițiilor speciale privind eliminarea bateriilor convenționale, deși sunt ecologice. Acest lucru ar constitui un obstacol în calea inovării tehnologice ce sprijină obiectivele legate de mediu și ar împiedica aceste soluții inovatoare să contribuie la creșterea economică și crearea de locuri de muncă în Europa. În consecință, bateriile organice ar trebui excluse din domeniul de aplicare al prezentei directive.

Amendamentul 2

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 1999/31/CE privind depozitarea deșeurilor – COM(2015) 594 final – 2015/0274 (COD)

Articolul 1 alineatul (6)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
6. articolul 15 se înlocuiește cu următorul text:	6. articolul 15 se înlocuiește cu următorul text:
„Articolul 15	*„Articolul 15*
Raportare	**Raportare**

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
(1) Statele membre raportează Comisiei datele cu privire la punerea în aplicare a articolului 5 alineatele (2) și (5), pentru fiecare an calendaristic. Aceste date sunt raportate pe cale electronică în termen de 18 luni de la sfârșitul anului de raportare pentru care sunt colectate datele. Datele se raportează în formatul stabilit de Comisie în conformitate cu alineatul (5). Primul exercițiu de raportare acoperă datele aferente perioadei cuprinse între 1 ianuarie [*a se introduce anul de transpunere a prezentei directive + 1 an*] și 31 decembrie [*a se introduce anul de transpunere a prezentei directive + 1 an*].	(1) Statele membre raportează Comisiei datele cu privire la punerea în aplicare a articolului 5 alineatele (2) și (5), pentru fiecare an calendaristic. Aceste date sunt raportate pe cale electronică în termen de 18 luni de la sfârșitul anului de raportare pentru care sunt colectate datele. Datele se raportează în formatul stabilit de Comisie în conformitate cu alineatul (5). Primul exercițiu de raportare acoperă datele aferente perioadei cuprinse între 1 ianuarie [*a se introduce anul de transpunere a prezentei directive + 1 an*] și 31 decembrie [*a se introduce anul de transpunere a prezentei directive + 1 an*].
(2) Statele membre raportează datele referitoare la punerea în aplicare a obiectivelor stabilite la articolul 5 alineatul (2) până la 1 ianuarie 2025.	(2) Statele membre raportează datele referitoare la punerea în aplicare a obiectivelor stabilite la articolul 5 alineatul (2) până la 1 ianuarie 2025.
(3) Datele raportate de statul membru în conformitate cu prezentul articol sunt însoțite de un raport de verificare a calității.	(3) Datele raportate de statul membru în conformitate cu prezentul articol sunt însoțite de un raport de verificare a calității.
(4) Comisia analizează datele raportate în conformitate cu prezentul articol și publică un raport cu privire la rezultatele acestei analize. Raportul cuprinde o evaluare a modului în care a fost organizată culegerea datelor, a surselor de date și a metodologiei utilizate în statele membre, precum și a caracterului complet, a fiabilității, a actualității și a coerenței datelor respective. Evaluarea poate include recomandări specifice de îmbunătățire. ***Raportul se întocmește o dată la trei ani.***	(4) Comisia analizează datele raportate în conformitate cu prezentul articol și publică un raport cu privire la rezultatele acestei analize. Raportul cuprinde o evaluare a modului în care a fost organizată culegerea datelor, a surselor de date și a metodologiei utilizate în statele membre, precum și a caracterului complet, a fiabilității, a actualității și a coerenței datelor respective. Evaluarea poate include recomandări specifice de îmbunătățire.
(5) Comisia adoptă acte de punere în aplicare de stabilire a formatului pentru raportarea datelor în conformitate cu alineatul (1). Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura menționată la articolul 17 alineatul (2) din prezenta directivă.”;	(5) Comisia adoptă acte de punere în aplicare de stabilire a formatului pentru raportarea datelor în conformitate cu alineatul (1). Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura menționată la articolul 17 alineatul (2) din prezenta directivă.
	(6) Ori de câte ori este posibil și în conformitate cu principiul mai bunei legiferări, orice obligație suplimentară de raportare decurgând din prezenta directivă va fi îndeplinită în primul rând prin aplicarea sau depășirea obligațiilor naționale de raportare existente, cu condiția asigurării omogenității informațiilor furnizate în ce privește deșeurile. Crearea de noi linii de raportare exclusiv în scopul respectării prezentei directive ar trebui să fie o soluție de ultimă instanță, mai ales în cazul autorităților locale și regionale. Statele membre și Comisia evaluează în comun nevoile suplimentare de raportare, înainte ca statele membre să introducă norme de punere în aplicare pentru a se conforma obligațiilor de raportare din prezenta directivă.”;

Expunere de motive

Propunerea este în conformitate cu pachetul UE privind o mai bună legiferare și cu recentul aviz al CoR privind îndeplinirea obligațiilor de mediu ale UE. Informațiile ar trebui să fie omogene, pentru a fi comparabile atunci când se adoptă măsuri de îmbunătățire a gestionării deșeurilor.

Amendamentul 3

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Articolul 1 alineatul (8)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
8. se introduce următorul articol 8a:	8. se introduce următorul articol 8a:
„Articolul 8a	*„Articolul 8a*
Cerințele generale privind schemele de răspundere extinsă a producătorilor	**Cerințele generale privind schemele de răspundere extinsă a producătorilor**
[…]	[…]
(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura faptul că deținătorii de deșeuri vizați de schemele de răspundere extinsă a producătorilor instituite în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) sunt informați cu privire la sistemele existente de colectare a deșeurilor și la prevenirea generării de deșeuri. Statele membre iau, de asemenea, măsuri menite să creeze stimulente pentru deținătorii de deșeuri în vederea participării la sisteme de colectare separată, în special prin intermediul stimulentelor economice sau al reglementărilor, după caz.	(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura faptul că deținătorii de deșeuri vizați de schemele de răspundere extinsă a producătorilor instituite în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) sunt informați cu privire la sistemele existente ***de preluare, la centrele de reutilizare recunoscute, la pregătirea autorizată pentru centrele de reutilizare și la sistemele*** de colectare a deșeurilor și ***cu privire*** la prevenirea generării de deșeuri ***mari și mici***. Statele membre iau, de asemenea, măsuri menite să creeze stimulente pentru deținătorii de deșeuri***, producători și comercianții cu amănuntul*** în vederea participării la sisteme de colectare separată, în special prin intermediul stimulentelor economice sau al reglementărilor, după caz.
(3) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura faptul că orice organizație înființată în scopul de a pune în aplicare obligațiile în materie de răspundere extinsă a producătorilor în numele unui producător de produse:	(3) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura faptul că orice organizație înființată în scopul de a pune în aplicare obligațiile în materie de răspundere extinsă a producătorilor în numele unui producător de produse:
(a) are un domeniu de aplicare clar definit în ceea ce privește sfera geografică, produsele și materialele vizate;	(a) are un domeniu de aplicare clar definit în ceea ce privește sfera geografică, produsele și materialele vizate;
(b) are mijloacele operaționale și financiare necesare pentru a-și îndeplini obligațiile în materie de răspundere extinsă a producătorilor;	(b) are mijloacele operaționale și financiare necesare pentru a-și îndeplini obligațiile în materie de răspundere extinsă a producătorilor;
(c) instituie un mecanism de autocontrol adecvat, susținut de audituri independente periodice pentru a evalua:	(c) instituie un mecanism de autocontrol adecvat ***și definește cerințele minime de evaluare a răspunderii extinse a producătorilor***, ***susținute*** de audituri independente periodice pentru a evalua:
— gestiunea financiară a organizației, inclusiv conformitatea cu cerințele prevăzute la alineatul 4 literele (a) și (b);	— gestiunea financiară a organizației, inclusiv conformitatea cu cerințele prevăzute la alineatul 4 literele (a) și (b);
— calitatea datelor colectate și raportate în conformitate cu alineatul (1) a treia liniuță și cu cerințele Regulamentului (CE) nr. 1013/2006;	— calitatea datelor colectate și raportate în conformitate cu alineatul (1) a treia liniuță și cu cerințele Regulamentului (CE) nr. 1013/2006;

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
(d) pune la dispoziția publicului informații cu privire la:	(d) pune la dispoziția publicului informații cu privire la:
— proprietari și membri;	— proprietari și membri;
— contribuțiile financiare plătite de producători;	— contribuțiile financiare plătite de producători;
— procedura de selecție a operatorilor care se ocupă de gestionarea deșeurilor.	— procedura de selecție a operatorilor care se ocupă de gestionarea deșeurilor.
(4) Statele membre iau măsurile necesare menite să asigure faptul că respectivele contribuții financiare plătite de producători pentru îndeplinirea obligațiilor care le revin în materie de răspundere extinsă:	(4) Statele membre iau măsurile necesare menite să asigure faptul că respectivele contribuții financiare plătite de producători pentru îndeplinirea obligațiilor care le revin în materie de răspundere extinsă:
(a) acoperă totalitatea costurilor de gestionare a deșeurilor pentru produsele pe care le introduc pe piața Uniunii, inclusiv toate elementele următoare:	(a) acoperă totalitatea costurilor de gestionare ***a produselor aflate la încheierea ciclului de viață și*** a deșeurilor pentru produsele pe care le introduc pe piața Uniunii, inclusiv toate elementele următoare:
— costurile aferente colectării separate, precum și operațiunilor de sortare și tratare necesare pentru îndeplinirea obiectivelor privind gestionarea deșeurilor prevăzute la alineatul (1) a doua liniuță, luându-se în considerare veniturile dobândite din reutilizare sau din vânzările de materii prime secundare obținute din produsele lor;	— ***costul sistemelor de preluare a produselor uzate;***
	— ***costul sistemelor de reutilizare;***
	— costurile aferente colectării separate ***și transportului la stațiile de sortare și tratare, inclusiv transportul din insule sau zone izolate, atunci când este posibil***, precum și operațiunilor de sortare și tratare necesare pentru îndeplinirea obiectivelor privind gestionarea deșeurilor prevăzute la alineatul (1) a doua liniuță, luându-se în considerare veniturile dobândite din reutilizare sau din vânzările de materii prime secundare obținute din produsele lor;
— costurile aferente furnizării de informații adecvate deținătorilor de deșeuri în conformitate cu alineatul (2);	— costurile aferente furnizării de informații adecvate deținătorilor de deșeuri în conformitate cu alineatul (2);
	— ***costurile aferente colectării și tratării deșeurilor amestecate, provenite de la produsele pe care le introduc pe piața Uniunii, care sunt colectate și tratate ca parte din fluxul de deșeuri reziduale sau care devin deșeuri și sunt colectate și tratate de autoritățile competente;***
	— ***toate cheltuielile auxiliare care trebuie acoperite de autoritățile municipale sau de alte autorități publice cărora le revine responsabilitatea finală în privința colectării deșeurilor, în special în cazul în care schemele de răspundere extinsă a producătorilor nu își îndeplinesc funcția;***
— costurile aferente colectării de date și obligațiilor de raportare în conformitate cu alineatul (1) a treia liniuță;	— costurile aferente colectării de date și obligațiilor de raportare în conformitate cu alineatul (1) a treia liniuță;

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
(b) sunt ajustate pe baza costurilor reale la încheierea ciclului de viață aferente produselor individuale sau grupurilor de produse similare, în special luând în considerare potențialul lor de reutilizare și reciclare;	(b) sunt ajustate pe baza costurilor reale la încheierea ciclului de viață aferente produselor individuale sau grupurilor de produse similare, în special luând în considerare potențialul lor de reutilizare și reciclare;
(c) se bazează pe costul optimizat al serviciilor furnizate în cazurile în care operatorii care se ocupă de gestionarea deșeurilor publice sunt responsabili de punerea în aplicare a sarcinilor operaționale în numele schemei de răspundere extinsă a producătorilor.	(c) se bazează pe costul optimizat al serviciilor furnizate în cazurile în care operatorii care se ocupă de gestionarea deșeurilor publice sunt responsabili de punerea în aplicare a sarcinilor operaționale în numele schemei de răspundere extinsă a producătorilor.
(5) Statele membre stabilesc un cadru adecvat de monitorizare și aplicare în vederea asigurării faptului că producătorii de produse pun în aplicare obligațiile care le revin în materie de răspundere extinsă, mijloacele financiare sunt corect utilizate și toți actorii implicați în punerea în aplicare a schemei raportează date fiabile.	(5) Statele membre stabilesc un cadru adecvat de monitorizare și aplicare în vederea asigurării faptului că producătorii de produse pun în aplicare obligațiile care le revin în materie de răspundere extinsă, mijloacele financiare sunt corect utilizate și toți actorii implicați în punerea în aplicare a schemei raportează date fiabile.
În cazul în care, pe teritoriul unui stat membru, mai multe organizații pun în aplicare obligațiile în materie de răspundere extinsă a producătorilor în numele acestora, statele membre instituie o autoritate independentă care să supravegheze punerea în aplicare a obligațiilor în materie de răspundere extinsă a producătorilor.	În cazul în care, pe teritoriul unui stat membru, mai multe organizații pun în aplicare obligațiile în materie de răspundere extinsă a producătorilor ***care fabrică același tip de produse*** în numele acestora, statele membre ***sau autoritățile subnaționale competente*** instituie o autoritate independentă ***(un mecanism de compensare)*** care să supravegheze punerea în aplicare a obligațiilor în materie de răspundere extinsă a producătorilor.
(6) Statele membre instituie o platformă pentru a asigura un dialog regulat între părțile interesate implicate în punerea în aplicare a răspunderii extinse a producătorilor, inclusiv între operatorii privați sau publici care se ocupă de deșeuri, autoritățile locale și, dacă este cazul, operatorii ***recunoscuți*** care se ocupă de pregătirea pentru reutilizare. […]";	***(6) Statele membre se asigură că schemele de răspundere extinsă a producătorilor contribuie la prevenirea generării de deșeuri și la colectarea lor și că sprijină inițiativele în domeniul curățeniei.***
	(7) Statele membre instituie o platformă pentru a asigura un dialog regulat între părțile interesate implicate în punerea în aplicare a răspunderii extinse a producătorilor, inclusiv între operatorii privați sau publici care se ocupă de deșeuri, autoritățile locale și, dacă este cazul, operatorii ***autorizați*** care se ocupă ***de reutilizare sau*** de pregătirea pentru reutilizare. […]";

Expunere de motive

Normele UE ar trebui să instituie responsabilitatea completă a producătorilor pentru deșeurile generate. Având în vedere dimensiunea europeană a pieței, acest lucru trebuie garantat prin criterii minime comune. Ținând cont de principiul subsidiarității, răspunderea extinsă a producătorilor ar trebui definită la nivel național/local.

Amendamentul 4

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Articolul 1 alineatul (9)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
9. articolul 9 se înlocuiește cu următorul text:	(9) Articolul 9 se înlocuiește cu următorul text:
„Articolul 9	*„Articolul 9*
Prevenirea generării de deșeuri	**Prevenirea generării de deșeuri**
(1) […]	(1) […]
(2) Statele membre monitorizează și evaluează punerea în aplicare a măsurilor de prevenire a generării de deșeuri. În acest scop, utilizează indicatori și obiective calitative sau cantitative corespunzătoare, în special în ceea ce privește cantitatea de deșeuri municipale pe cap de locuitor care sunt eliminate sau supuse valorificării energetice.	(2) Statele membre monitorizează și evaluează punerea în aplicare a măsurilor de prevenire a generării de deșeuri. În acest scop, utilizează indicatori și obiective calitative sau cantitative ***absolute și*** corespunzătoare, în special în ceea ce privește cantitatea de deșeuri municipale pe cap de locuitor care sunt eliminate sau supuse valorificării energetice.
[…]";	[…]";

Expunere de motive

Indicatorii ar trebui să se bazeze pe cantitatea de deșeuri produsă, ca, de exemplu, 100 kg de deșeuri pe cap de locuitor, pentru a crea un obiectiv reprezentativ și concret, inclusiv pentru țările cu economii mici și/sau care produc deja mai puține deșeuri.

Amendamentul 5

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Articolul 1 alineatul (10) litera (a)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
10. articolul 11 se modifică după cum urmează:	10. articolul 11 se modifică după cum urmează:
(a) la alineatul (1), primul și al doilea paragraf se înlocuiesc cu următorul text:	(a) la alineatul (1), primul și al doilea paragraf se înlocuiesc cu următorul text:
„(1) Statele membre iau măsuri, după caz, de promovare a activităților de pregătire pentru reutilizare, în special prin încurajarea instituirii și sprijinirea rețelelor de reutilizare și reparare, prin facilitarea accesului rețelelor respective la punctele de colectare a deșeurilor și prin promovarea utilizării instrumentelor economice, a criteriilor aplicabile achizițiilor publice, a obiectivelor cantitative sau a altor măsuri.	„(1) Statele membre iau măsuri, după caz, de promovare a activităților de pregătire pentru reutilizare, în special prin încurajarea instituirii și sprijinirea rețelelor de reutilizare și reparare, prin facilitarea accesului rețelelor respective la punctele de colectare a deșeurilor ***sau prin înființarea unor puncte destinate încă de la început colectării deșeurilor reutilizabile*** și prin promovarea utilizării instrumentelor economice, a criteriilor aplicabile achizițiilor publice, a obiectivelor cantitative sau a altor măsuri.

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
Statele membre iau măsuri de promovare a unei reciclări de înaltă calitate și, în acest scop, instituie sisteme de colectare separată a deșeurilor, în cazul în care este posibil din punct de vedere tehnic, ecologic și economic și este oportun pentru îndeplinirea standardelor de calitate necesare aplicabile sectoarelor de reciclare relevante și pentru realizarea obiectivelor stabilite la alineatul (2).”;	Statele membre iau măsuri de promovare a unei reciclări de înaltă calitate și, în acest scop, instituie sisteme de colectare separată a deșeurilor, în cazul în care este posibil din punct de vedere tehnic, ecologic și economic și este oportun pentru îndeplinirea standardelor de calitate necesare aplicabile sectoarelor de reciclare relevante și pentru realizarea obiectivelor stabilite la alineatul (2). ***În conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității și cu principiile UE privind o mai bună reglementare, statele membre trebuie să facă, pe baza evaluării de impact ce însoțește directiva, o evaluare a impactului obiectivelor propuse de prezenta directivă la nivel local și regional, mai ales atunci când aceste niveluri de guvernare sunt responsabile pentru gestionarea deșeurilor. Comisia va utiliza concluziile ca argument pentru introducerea indicatorilor de alertă timpurie și de flexibilitate în punerea în aplicare a acestei directive, în conformitate cu articolele 15 și 16 și cu capitolul V.***”;

Expunere de motive

Noua directivă prevede un set de mecanisme pentru abordarea problemei nerespectării (parțiale), dar și pentru încurajarea progreselor. Cu toate acestea, înțelegerea insuficientă la nivelul UE a competențelor regionale și locale în domeniul deșeurilor duce în majoritatea cazurilor la realizarea doar parțială a obiectivelor UE.

Amendamentul 6

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Articolul 1 alineatul (10) litera (c)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
(c) alineatul (2) litera (b) se înlocuiește cu următorul text:	(c) alineatul (2) litera (b) se înlocuiește cu următorul text:
„(b) până în 2020, pregătirea pentru reutilizare, reciclarea și rambleiajul deșeurilor nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din lista deșeurilor, se mărește la un nivel minim de 70 % din greutate;”;	„(b) până în 2020, pregătirea pentru reutilizare, reciclarea și rambleiajul deșeurilor nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din lista deșeurilor, se mărește la un nivel minim de 70 % din greutate. ***Comisia va evalua gestionarea acestui flux de deșeuri și oportunitatea stabilirii, până în 2020, a unor obiective în materie de reciclare pentru materiale de construcție specifice, având ca termene 2025 și 2030***;”;

Expunere de motive

Se consideră că măsurile propuse pentru deșeurile nepericuloase din construcții și demolări, care reprezintă o proporție însemnată din cantitatea totală de deșeuri, nu sunt suficient de ambițioase. În locul actualului obiectiv combinat privind pregătirea pentru reutilizare, reciclare și rambleiaj, se propune definirea – măcar la nivel programatic – a unor obiective specifice referitoare la reciclarea materialelor de construcție specifice, în vederea încurajării evoluțiilor către economia circulară.

Amendamentul 7

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Articolul 1 alineatul (10) litera (d)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
(d) la alineatul (2) se adaugă următoarele litere (c) și (d):	(d) la alineatul (2) se adaugă următoarele litere (c) și (d):
„(c) până în 2025, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale se mărește la un nivel minim de 60 % din greutate;	„(c) până în 2025, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale se mărește la un nivel minim de 60 % din greutate;
(d) până în 2030, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale se mărește la un nivel minim de ***65*** % din greutate.”;	(d) până în 2030, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale se mărește la un nivel minim de ***70*** % din greutate.”;

Expunere de motive

A nu menține obiectivul la 70 %, așa cum Comisia însăși a propus anul trecut, ar însemna să se piardă o bună ocazie, întrucât reciclarea creează noi locuri de muncă la nivel local și produce mai puține emisii decât depozitarea în gropi de gunoi sau incinerarea. CoR a avut oportunitatea să sublinieze că rezultatele pozitive înregistrate în unele state membre și regiuni demonstrează că pot fi îndeplinite obiective ambițioase sau se poate progresa în această direcție atunci când condițiile generale sunt favorabile, iar capacitatea administrativă este dezvoltată acolo unde i se simte lipsa ([1]).

Amendamentul 8

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Articolul 1 alineatul (13)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
Articolul 1 alineatul (13)	Articolul 1 alineatul (13)
13. articolul 22 se înlocuiește cu următorul text:	13. articolul 22 se înlocuiește cu următorul text:
„Statele membre asigură colectarea separată a deșeurilor biologice, ***în cazul*** în care este ***posibil*** din punct de vedere tehnic, ecologic și economic ***și este oportun*** pentru asigurarea standardelor de calitate relevante aplicabile compostului și pentru realizarea obiectivelor stabilite la articolul 11 alineatul (2) literele (a), (c) și (d) și la articolul 11 alineatul (3).	„Statele membre asigură colectarea separată a deșeurilor biologice, ***cu excepția cazului*** în care este ***imposibil*** din punct de vedere tehnic, ecologic și economic, pentru asigurarea standardelor de calitate relevante aplicabile compostului și pentru realizarea obiectivelor stabilite la articolul 11 alineatul (2) literele (a), (c) și (d) și la articolul 11 alineatul (3).

([1]) COM(2014) 397 final.

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
Statele membre iau măsuri, dacă este cazul și în conformitate cu articolele 4 și 13, pentru a încuraja următoarele:	Statele membre iau măsuri, dacă este cazul și în conformitate cu articolele 4 și 13, pentru a încuraja următoarele:
(a) reciclarea, inclusiv compostarea, și fermentarea deșeurilor biologice;	(a) reciclarea, inclusiv compostarea, și fermentarea deșeurilor biologice;
(b) tratarea deșeurilor biologice într-un mod care să asigure un nivel ridicat de protecție a mediului;	(b) tratarea deșeurilor biologice într-un mod care să asigure un nivel ridicat de protecție a mediului;
(c) utilizarea unor materiale sigure pentru mediu produse din deșeurile biologice."	(c) utilizarea unor materiale sigure pentru mediu produse din deșeurile biologice. ***Până în 2018, Comisia va analiza, împreună cu statele membre, oportunitatea stabilirii unor cerințe minime de calitate pentru compostul și digestatul produse din deșeuri biologice, în vederea garantării unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului.***"

Expunere de motive

Amendamentul propus urmărește să introducă obligativitatea colectării deșeurilor biologice. Se consideră potrivită îmbunătățirea conținutului textului de la litera (a), pentru a corela reciclarea deșeurilor biologice cu producerea unui compost și a unui digestat de calitate, pentru ca acestea să nu sfârșească la depozitele de deșeuri, în loc să fie reciclate.

Amendamentul 9

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Articolul 1 alineatul (17)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
17. articolul 29 se modifică după cum urmează:	17. articolul 29 se modifică după cum urmează:
(a) la alineatul (1), prima teză se înlocuiește cu următorul text: „(1) Statele membre instituie programe de prevenire a generării de deșeuri care prevăd măsuri de prevenire a generării de deșeuri, în conformitate cu articolele 1, 4 și 9.”;	(a) la alineatul (1), prima teză se înlocuiește cu următorul text: „(1) Statele membre instituie programe de prevenire a generării de deșeuri care prevăd măsuri de prevenire a generării de deșeuri, în conformitate cu articolele 1, 4 și 9***, în vederea atingerii obiectivelor de reducere cu 10 %, față de nivelurile înregistrate în 2015, a cantității de deșeuri municipale produse în 2025 și de reducere a deșeurilor alimentare cu cel puțin 30 % până în 2025 și cu 50 % până în 2030***.”;
(b) alineatele (3) și (4) se elimină;	(b) alineatele (3) și (4) se elimină;

Expunere de motive

Prevenirea producerii deșeurilor municipale este în conformitate cu obiectivele stabilite în cel de Al șaptelea program de acțiune pentru mediu și cu sarcinile încredințate Comisiei în temeiul articolului 9 litera (c) din Directiva-cadru. Diverse programe naționale de prevenire a generării de deșeuri conțin deja obiective cantitative.

Amendamentul 10

Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje – COM(2015) 596 final – 2015/0276 (COD)

Articolul 1 alineatul (3) litera (b)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
(b) la alineatul (1) se adaugă următoarele litere (f)-(i):	(b) la alineatul (1) se adaugă următoarele litere (f)-(i):
„(f) cel târziu până la 31 decembrie 2025, minimum 65 % din greutatea tuturor deșeurilor de ambalaje vor fi pregătite pentru reutilizare și reciclate;	„(f) cel târziu până la 31 decembrie 2025, minimum 65 % din greutatea tuturor deșeurilor de ambalaje vor fi pregătite pentru reutilizare și reciclate;
(g) cel târziu până la 31 decembrie 2025, se vor îndeplini următoarele obiective minime, stabilite ca procent din greutate, în ceea ce privește pregătirea pentru reutilizare și reciclarea următoarelor materiale specifice conținute în deșeurile de ambalaje:	(g) cel târziu până la 31 decembrie 2025, se vor îndeplini următoarele obiective minime, stabilite ca procent din greutate, în ceea ce privește pregătirea pentru reutilizare și reciclarea următoarelor materiale specifice conținute în deșeurile de ambalaje:
55 % pentru plastic;	55 % pentru plastic;
60 % pentru lemn;	60 % pentru lemn;
75 % pentru metale feroase;	75 % pentru metale feroase;
75 % pentru aluminiu;	75 % pentru aluminiu;
75 % pentru sticlă;	75 % pentru sticlă;
75 % pentru hârtie și carton;	75 % pentru hârtie și carton;
(h) cel târziu până la 31 decembrie 2030, minimum 75 % din greutatea tuturor deșeurilor de ambalaje vor fi pregătite pentru reutilizare și reciclate;	(h) cel târziu până la 31 decembrie 2030, minimum 75 % din greutatea tuturor deșeurilor de ambalaje vor fi pregătite pentru reutilizare și reciclate;
(i) cel târziu până la 31 decembrie 2030, se vor îndeplini următoarele obiective minime, stabilite ca procent din greutate, privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea următoarelor materiale specifice conținute în deșeurile de ambalaje:	(i) cel târziu până la 31 decembrie 2030, se vor îndeplini următoarele obiective minime, stabilite ca procent din greutate, privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea următoarelor materiale specifice conținute în deșeurile de ambalaje:
75 % pentru lemn;	75 % pentru lemn;
85 % pentru metale feroase;	85 % pentru metale feroase;
85 % pentru aluminiu;	85 % pentru aluminiu;
85 % pentru sticlă;	85 % pentru sticlă;
85 % pentru hârtie și carton.”;	85 % pentru hârtie și carton.
	Pe bază de dovezi științifice, Comisia va trebui să prezinte în termen de câțiva ani un nou obiectiv referitor la ambalajele din plastic, în cadrul strategiei privind economia circulară.”;

Expunere de motive

Nu există niciun obiectiv pentru 2030 privind pregătirea pentru reutilizare și reciclare a ambalajelor din plastic. Ar trebui să se prevadă cel puțin obligația Comisiei de a prezenta un astfel de obiectiv în termen de câțiva ani.

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

Observații generale

1. salută propunerile legislative de modificare a directivelor privind deșeurile din pachetul de măsuri referitoare la economia circulară și atrage atenția asupra beneficiilor ce decurg din aceste modificări pentru consumatori, întreprinderi, mediu și economia UE;

2. în acest context, subliniază că tranziția către o economie circulară va genera noi locuri de muncă, va spori competitivitatea întreprinderilor mici, medii și mari din UE, va încuraja dezvoltarea tehnologiilor ecologice și va reduce dependența Europei de importurile de materii prime și de energie;

Alinierea definițiilor

3. salută setul clar de definiții armonizate în diferitele directive privind deșeurile și invită Comisia Europeană să se asigure că toate definițiile sunt în conformitate cu Catalogul european al deșeurilor, că se evită ambiguitățile și că sunt disponibile date comparative privind progresele înregistrate de statele membre și de autoritățile locale și regionale;

4. recomandă colegiuitorilor să prevadă totuși o definiție a „aruncării de deșeuri mici în locurile publice";

Controale

5. recomandă consolidarea controalelor cu privire la transferurile ilicite de deșeuri care, printre altele, reduc în mod semnificativ disponibilitatea pe teritoriul UE a unei cantități suficiente de deșeuri cu care să fie alimentată economia circulară, bazată pe valoarea reciclării și a reutilizării;

Etichetarea

6. propune introducerea etichetării obligatorii a produselor de consum comercializate în UE, pentru a stabili clar modul de diferențiere a deșeurilor pe mari categorii de deșeuri colectate separat, în funcție de clasele pentru care există colectare selectivă consolidată. În cazul în care produsul generează deșeuri care intră în categorii diferite, trebuie indicat modul în care vor fi descompuse diversele componente în clase diferite de materiale atunci când consumatorul poate face singur și prin procedee simple aceste operații;

Răspunderea extinsă a producătorilor

7. subliniază faptul că propunerea de a armoniza cerințele minime este esențială pentru creșterea performanței sistemelor de responsabilitate extinsă a producătorilor în toate statele membre;

8. îndeamnă colegiuitorii să nu reducă aceste cerințe și să mențină dispoziții esențiale, cum ar fi cele menite să asigure transparența și acoperirea integrală de către producători a costurilor suportate de autoritățile locale și regionale în ceea ce privește colectarea, gestionarea și tratarea fluxurilor de deșeuri și informarea publicului. Una dintre cele mai importante modalități de prevenire a generării de deșeuri poate fi reprezentată de recumpărarea ambalajelor reutilizabile (recipiente din sticlă, PET-uri) de către marile lanțuri de magazine;

Prevenirea generării de deșeuri

9. subliniază necesitatea mai multor precizări privind „cerințele minime de calitate" pentru alimente și propune definirea unei „proceduri standard minime" de recuperare a alimentelor care să garanteze siguranța alimentară și să poată fi aplicată uniform de către statele membre;

10. invită autoritățile locale, regionale și naționale să lanseze campanii de comunicare și educare, pentru a-i sensibiliza pe cetățeni în legătură cu prevenirea generării de deșeuri;

Inițiativele în domeniul curățeniei *„Let's do it!"* și *„Clean-up-day"* („Să acționăm!" și „Ziua curățeniei")

11. invită Comisia, statele membre și autoritățile locale și regionale să ia parte la diferitele inițiative ale societății civile privind activități de curățenie la nivel local și național [de exemplu, campania *„Let's do it!"* sau ziua mondială a acțiunii intitulată *„Let's clean up the World in just one day!"* („Să facem curat în lume în numai o zi!")];

Reutilizarea și reciclarea

12. își reiterează solicitarea de a se stabili obiective suplimentare în materie de reutilizare, care să fie obligatorii, independente și să vizeze anumite fluxuri de deșeuri, în special mobilierul, textilele și deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE). Pregătirea pentru reutilizare este importantă pentru prevenirea generării deșeurilor și ocupă, ca și reciclarea, o poziție mai înaltă în ierarhia deșeurilor, prezentând un potențial sigur de dezvoltare a economiei circulare ([2]);

13. în acest context, invită Comisia să stabilească un obiectiv minim de 70 % din greutate în ceea ce privește pregătirea pentru reutilizare și reciclare a plasticului din deșeurile de ambalaje, obiectiv care să fie îndeplinit până în 2030;

14. subliniază că prevenirea și reutilizarea sunt legate de activități care implică substanțe și obiecte care în prezent nu sunt definite ca deșeuri, spre deosebire de procesele de reciclare și pregătire pentru reutilizare, care presupun materiale considerate a fi deșeuri. Date fiind consecințele juridice ale statutului de deșeu pentru întreprinderi și instituții, se recomandă clarificări suplimentare privind distincția dintre deșeuri și substanțele care nu sunt considerate ca atare;

15. propune definirea (de exemplu, în Catalogul European al Deșeurilor) a conceptului de reciclare și a celui de reutilizare, întrucât în acest moment acestea includ două grupuri de instalații diferite care necesită căi și nevoi speciale diferite: (a) deșeurile destinate reciclării ajung pe benzile de selectare ale stațiilor sistemului de sortare selectivă, unde vor fi grupate în funcție de cerințele industriei de profil; (b) în cazul deșeurilor destinate reutilizării există posibilitatea ca acestea să nu intre deloc în circuitul sistemului de gestionare a deșeurilor. Este nevoie să propunem marilor lanțuri de magazine posibilitatea de recumpărare, iar soarta deșeurilor să fie la latitudinea cumpărătorului;

16. îndeamnă colegiuitorii să recomande statelor membre introducerea în programele lor de prevenire a generării de deșeuri a unor stimulente financiare pentru procesele de producție cu mai puține deșeuri. Tot astfel, invită autoritățile locale și regionale să adopte măsuri de stimulare a reducerii cantității de deșeuri care nu sunt trimise la reciclare;

17. recomandă Comisiei Europene să ia în considerare includerea în Directiva-cadru a obligației statelor membre de a raporta cu privire la deșeurile industriale (nepericuloase), iar Agenției Europene de Mediu îi propune să monitorizeze și să colecteze datele respective; invită Comisia să analizeze situația până în 2020, evaluând obiectivele privind pregătirea pentru reutilizare și reciclare a acestui flux de deșeuri ([3]);

18. subliniază că trecerea de la obiective de reciclare la obiective combinate privind pregătirea pentru reutilizare și reciclare: (i) complică evaluarea separată a reciclării și a pregătirii pentru reutilizare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje; (ii) impune clarificări suplimentare;

19. consideră că sunt necesare stabilirea unor metode armonizate de calculare a ratei de reciclare la nivelul întregii UE și elaborarea unei reglementări pentru deșeurile alimentare și deșeurile inerte din construcții și demolări care să stabilească instrumentele și organismele însărcinate cu asigurarea monitorizării datelor privind reducerea deșeurilor de-a lungul întregului lanț de producție, transformare și consum;

20. propune Comisiei Europene să elaboreze indicatori pentru valoarea ecologică a diverselor tipuri de deșeuri. Legislația actuală și propunerea Comisiei nu țin seama de diferențele de valoare ecologică a diverselor tipuri de deșeuri. În acest mod, va deveni mai clar ce materiale trebuie să primească mai multă atenție, în vederea îmbunătățirii gestionării deșeurilor, astfel încât să devină mai ecologică;

Valorificarea energetică și depozitarea deșeurilor

21. ținând seama de ierarhia deșeurilor, solicită statelor membre să promoveze dezvoltarea energiei de înaltă eficiență din deșeuri, în cadrul inițiativei Comisiei Europene „Valorificarea energetică a deșeurilor”; observă că aceste instalații de transformare a deșeurilor în energie pot contribui la tranziția Uniunii către o dependență mai redusă de importurile de energie, astfel cum se prevede în contextul uniunii energetice;

([2]) CdR 1617/2013.
([3]) CdR 1617/2013.

22. recunoaște importanța introducerii progresive de restricții privind depozitarea și sprijină abordarea Comisiei ce vizează interzicerea stocării în depozite a deșeurilor colectate separat, inclusiv a biodeșeurilor, ținând seama de Comunicarea COM(2015) 614 privind economia circulară, care încurajează utilizarea în cascadă a resurselor biologice a căror reutilizare poate fi sursă de competitivitate ([4]);

23. recomandă să se acorde în continuare prioritate unei abordări calitative și mai ambițioase, vizând eliminarea depozitării deșeurilor reciclabile și biodegradabile;

24. invită Comisia Europeană să analizeze posibilitatea de a extinde pragul maxim de 10 % până în 2030 în ceea ce privește depozitarea deșeurilor municipale, aplicându-l la toate tipurile de deșeuri ([5]);

Derogările pentru anumite state membre privind obiectivele în materie de deșeuri municipale și depozitarea în gropi de gunoi

25. este de acord cu exceptările acordate celor 7 state membre care înregistrează cele mai mici niveluri de gestionare a deșeurilor, dar insistă asupra menținerii dispozițiilor care propun ca statele membre ce notifică o astfel de exceptare să trebuiască să prezinte planuri de punere în aplicare și calendare detaliate ale acțiunilor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor proprii;

Obligațiile de înregistrare a datelor și de comunicare

26. subliniază absența unei dispoziții, deja propusă de Comisia Europeană în 2014 în Directiva-cadru, potrivit căreia întreprinderile din industrie și comerț ar trebui să țină o evidență a deșeurilor nepericuloase pe care le prelucrează și să pună aceste informații la dispoziția autorităților competente, la cerere;

Acte delegate

27. este preocupat de competența extinsă pe care propunerile de directive o acordă Comisiei Europene pentru adoptarea de acte delegate și invită colegiuitorii să limiteze posibilitatea de a recurge la acestea, deoarece restrâng competențele de control ale respectivilor colegiuitori și eludează procesul democratic și legislativ ([6]);

Convenția primarilor și gestionarea deșeurilor

28. propune, având în vedere succesul remarcabil al Convenției primarilor privind schimbările climatice și energia, crearea unei structuri similare în domeniul gestionării deșeurilor; în acest context, subliniază rolul Comitetului Regiunilor, ca adunare a reprezentanților locali și regionali din Uniunea Europeană, în mobilizarea autorităților locale și regionale și în intensificarea eforturilor de sporire a eficienței resurselor, de reducere a deșeurilor și de creștere a gradului de reciclare, reutilizare și recuperare a deșeurilor în orașe;

Subsidiaritate și proporționalitate

29. observă că propunerea Comisiei Europene nu trezește îngrijorări privind respectarea principiului subsidiarității, dar generează preocupări în legătură cu respectarea principiului proporționalității ([7]).

Bruxelles, 15 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

([4]) COR-2014-04083, CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.
([5]) CdR 1617/2013.
([6]) COR-2014-04083; „Consultarea Grupului de experți în materie de subsidiaritate și examinarea deciziilor relevante ale parlamentelor naționale și ale adunărilor regionale în privința aspectelor legate de subsidiaritate și de proporționalitate ale pachetului privind economia circulară – rezumat și analiză", COR-2016-1521.
([7]) A se vedea, de asemenea, „Consultarea Grupului de experți în materie de subsidiaritate și examinarea deciziilor relevante ale parlamentelor naționale și ale adunărilor regionale în privința aspectelor legate de subsidiaritate și de proporționalitate ale pachetului privind economia circulară – rezumat și analiză", COR-2016-1521.

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Strategia de extindere a UE 2015-2016

(2017/C 017/10)

Raportor: doamna Anna MAGYAR (HU-PPE) vicepreședinta Consiliului Județean Csongrád

Document de referință: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia de extindere a UE, COM(2015) 611 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

Observații orizontale

1. își reafirmă angajamentul în ce privește procesul de extindere, care reprezintă o investiție în stabilitate și prosperitate; remarcă faptul că extinderile anterioare au ajutat la depășirea barierelor istorice din Europa, au sporit prosperitatea și au demonstrat că extinderea este cel mai puternic instrument de politică externă al UE;

2. observă că Comisia Europeană nu se așteaptă la extinderi suplimentare în perioada mandatului său actual, fapt care nu ar trebui să ducă însă la înghețarea procesului; recunoaște că pregătirile necesită timp, dar subliniază că este esențial ca acest timp să fie utilizat cu folos, astfel încât să se realizeze progrese în ce privește procesul de extindere, printr-o condiționalitate riguroasă și echitabilă, printr-un progres constant în ce privește sarcinile care trebuie îndeplinite în acest scop și printr-o perspectivă europeană credibilă și realistă, pentru a se evita pierderea angajamentului și motivației țărilor candidate și potențial candidate, având în vedere că reformele și progresul din țările implicate în procesul de aderare sunt în interesul fiecărui stat candidat și potențial candidat și al tuturor statelor membre ale UE;

3. Accentuează primordialitatea păstrării configurației existente a Uniunii prin politici transparente și adecvate, care să asigure și să mențină o coeziune politică, economică și teritorială puternică. Asigurarea bunăstării și dezvoltării statelor membre, precum și securitatea europeană în fața diferitelor amenințări, reprezintă primul pas spre o Uniune Europeană îmbogățită numeric.

4. consideră că pachetul privind extinderea prezentat de către Comisie în comunicările și rapoartele sale de țară pe 2015 oferă, în general, o evaluare precisă și în ansamblu pozitivă, având în vedere că s-au înregistrat progrese vizibile la nivelul fiecărui stat candidat sau potențial candidat în ce privește anumite teme, chiar dacă persistă unele lacune (sau, în unele cazuri, s-au înregistrat regrese), și este de părere că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a obține rezultate durabile;

5. invită statele membre, țările candidate și potențial candidate și instituțiile UE să garanteze succesul procesului de extindere; reamintește țărilor candidate și potențial candidate responsabilitatea și angajamentul de care trebuie să facă dovadă în acest sens;

6. subliniază că procesul de extindere ar trebui să constituie un exercițiu favorabil incluziunii, în care să fie implicată întreaga societate; insistă asupra rolului esențial al nivelului local și regional, dat fiind că acesta se află cel mai aproape de cetățeni în termeni de subsidiaritate, comunicare, democrație participativă, diversitate și identitate; acestuia îi revine, de asemenea, un rol important în ce privește dezvoltarea economică, cooperarea transfrontalieră, absorbția fondurilor UE și punerea în aplicare a legislației EU;

7. salută faptul că Comisia face referire la rolul esențial al autorităților locale și regionale (ALR); subliniază, însă, așa cum a făcut în numeroase rânduri, că, în comunicările și rapoartele viitoare, este necesar să se pună un accent mai puternic și mai amănunțit pe guvernanța locală și regională, chiar dacă nu există un capitol specific în cadrul *acquis-ului* sau un model stabilit, în UE, pe tema descentralizării și a guvernanței pe mai multe niveluri; consideră că asigurarea unei guvernanțe locale și regionale puternice, democratice și eficace constituie un element esențial pentru pregătirea etapei de preaderare, având în vedere că punerea în aplicare a reformelor și elaborarea unui bilanț coerent și credibil au loc, adesea, la nivel local, și subliniază importanța subsidiarității ca principiu fundamental al UE înscris în tratate;

8. Accentuează rolul autorităților locale atât în demonstrarea beneficiilor apartenenței la UE, cât și în încurajarea cetățenilor europeni să utilizeze instrumentele oferite de UE. Dreptul de a beneficia de cetățenia europeană oferă multe șanse constructive la nivel individual, tocmai din acest motiv este necesară o promovare a Uniunii nu doar din punctul de vedere al beneficiilor colective, ci și al celor individuale.

9. subliniază că implicarea autorităților locale și regionale este, de asemenea, esențială în comunicarea pe tema extinderii, ele având misiunea să le demonstreze cetățenilor, pentru a câștiga sprijinul acestora, care sunt beneficiile acestui proces; evidențiază, de asemenea, importanța cooperării cu societatea civilă în această privință;

10. consideră că noua abordare, care implică o strategie de extindere cu o durată de patru ani, oferă o perspectivă mai fiabilă, însoțită de o condiționalitate coerentă; salută metodologia mai clară, modalitățile armonizate și mai buna identificare a sarcinilor, dat fiind că acestea oferă posibilitatea unei mai bune comparabilități, și sprijină măsurile prin care se acordă o atenție mărită situației actuale din fiecare țară, progreselor înregistrate în diferite domenii și măsurilor identificate ca fiind necesare pentru realizarea de progrese suplimentare;

11. consideră că, în general, domeniile de intervenție fundamentale și prioritare sunt identificate cu precizie în comunicările și rapoartele Comisiei; invită Comisia să aibă în vedere concentrarea și pe alte chestiuni relevante orizontale, care prezintă importanță pentru fiecare țară candidată și potențial candidată, înscriindu-se în domeniile sale prioritare (cum ar fi politica socială, grupurile vulnerabile sau defavorizate și minoritățile);

12. subliniază că trebuie depuse eforturi astfel încât, în fiecare țară implicată în procesul de aderare, autoritățile locale și regionale să dispună de resurse și capacități pe măsura responsabilităților lor, și solicită ca acestea să fie implicate în elaborarea politicilor, pentru a se garanta punerea în aplicare efectivă a acestora;

Statul de drept și drepturile fundamentale

13. recunoaște importanța realizării de progrese în continuare în privința statului de drept și a drepturilor fundamentale, inclusiv a protecției minorităților, și faptul că această chestiune reprezintă o provocare pentru fiecare țară candidată și potențial candidată; consideră, de asemenea, că această constatare confirmă validitatea „noii abordări" aplicate extinderii, care are la bază acordarea unei atenții sporite aspectelor privind sistemul judiciar și drepturile fundamentale și celor privind justiția, libertatea și securitatea; subliniază importanța cooperării în cadrul Consiliului Europei (CoE) și cu acesta, precum și cu Congresul Autorităților Locale și Regionale în ce privește drepturile fundamentale, statul de drept și democrația locală;

14. salută punerea accentului pe libertatea de exprimare, însă subliniază că este tot atât de important să se insiste ferm și asupra problematicii grupurilor vulnerabile și defavorizate și minorităților, care privește, de asemenea, fiecare țară candidată și potențial candidată (inclusiv a minorităților naționale, etnice și religioase și a romilor, ca grup frecvent dezavantajat din multiple motive, și asupra prevenirii discriminării pe motive de orientare sexuală sau de identitate de gen sau a discriminării împotriva persoanelor cu handicap, minorilor și persoanelor vârstnice și persoanelor strămutate în interiorul țării și refugiaților), și insistă asupra faptului că sensibilizarea, responsabilizarea și, în special, punerea în aplicare adecvată și credibilă a politicilor și obținerea de rezultate sunt tot atât de necesare la nivel local și regional; în acest sens, situația din aceste țări trebuie monitorizată cu atenție, în special în ceea ce privește grupurile vulnerabile;

15. solicită ca în fiecare țară candidată și potențial candidată să se facă eforturi suplimentare pentru a depolitiza administrația publică și a mări gradul de transparență, dat fiind că nivelul ridicat de interferență politică este în continuare o provocare și împiedică cooperarea între diferitele niveluri de guvernare;

16. scoate în evidență importanța combaterii corupției din sfera publică și privată, la toate nivelurile de guvernare și ale societății, subliniind că obținerea de rezultate credibile în acest domeniu necesită, de obicei, înregistrarea de progrese și la nivel local;

17. subliniază necesitatea combaterii radicalizării, extremismului, terorismului și a fenomenului luptătorilor străini, în special prin prevenirea radicalizării tinerilor, astfel încât potențialul lor să nu fie irosit, ci, dimpotrivă, aceștia să dispună de perspective credibile în materie de ocupare a forței de muncă, educație, consolidare a comunităților locale cu caracter divers și protecție și respect față de identitatea lor și de patrimoniul lor cultural și religios, cu cultivarea, în același timp, și a valorilor centrale ale Europei, înrădăcinate în cultura ei creștină; invită, așadar, comunitățile locale să sprijine educația în spiritul toleranței și al reconcilierii și solicită guvernelor să le acorde sprijin în acest sens;

18. condamnă atacurile teroriste și orice formă de violență, inclusiv amenințarea cu violența; subliniază că violența este inacceptabilă în orice dezbatere politică;

Dezvoltarea economică și conectivitatea

19. subliniază că dezvoltarea economică reprezintă un factor esențial în garantarea stabilității (de exemplu prin oportunități de locuri de muncă și incluziune socială); salută programele de ajustare macroeconomică și consolidarea cooperării și coordonării sub forma unei întâlniri în scopul unui dialog economic și financiar între UE, Balcanii de Vest și Turcia;

20. solicită gestionarea și alocarea mai eficientă și mai transparentă a fondurilor de preaderare acordate de UE în țările candidate și potențial candidate, inclusiv la nivel local, pentru a se evita pierderea de resurse din lipsă de planificare politică, formare, coordonare și de capacități de absorbție eficiente la nivel local; de asemenea, subliniază importanța implicării orașelor, atât mai mari, cât și mai mici, în programele de formare și promovare;

21. aprobă accentul pus de UE pe agenda privind conectivitatea și salută inițiativele regionale, care ar trebui să fie mai incluzive (Procesul de la Berlin etc.), subliniind necesitatea atragerii în mai mare măsură a autorităților locale, regionale și naționale, atât din țările candidate și potențial candidate, cât și din statele membre, și încurajează realizarea de investiții suplimentare (în transporturi, energie, telecomunicațiile digitale, educație, tineret etc.);

22. subliniază necesitatea adaptării procesului de eliminare a deșeurilor la nivelurile din UE și a reducerii fenomenului de abandonare a acestora sub cerul liber;

23. încurajează și salută activitatea desfășurată de comitetele naționale pentru investiții la nivelul beneficiarilor din Balcanii de Vest, cu scopul de a crea o serie unică de proiecte, și solicită coordonarea instrumentelor structurale;

24. subliniază rolul fundamental al democrației locale și regionale în consolidarea instituțiilor democratice și a capacității lor administrative; evidențiază importanța adunărilor alese politic la nivel local și regional ca foruri de dialog și de dezvoltare a societății civile în contextul relației dintre factorii de decizie și părțile interesate; reamintește că autorităților locale și regionale le revine sarcina fundamentală de a consulta opinia publică cu privire la politica și integrarea europeană. Subliniază, de asemenea, că prin consolidarea guvernanței locale și regionale se sprijină punerea în aplicare a reformelor administrative și se îmbunătățește furnizarea serviciilor către cetățeni;

Cooperarea regională între țările implicate în procesul de aderare

25. își exprimă din nou convingerea că relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională sunt elemente esențiale ale procesului de extindere, alături de procesul de stabilizare și de asociere; salută și încurajează evoluțiile în general pozitive din fiecare țară candidată și potențial candidată și apreciază eforturile depuse, însă solicită să se realizeze progrese concrete cu privire la probleme nesoluționate încă și dorește ca rezultatele să fie durabile; invită comunitățile locale și regionale să contribuie la acest proces;

26. invită, totodată, toți actorii implicați să continue această dinamică pozitivă, promovând, printre altele, reconcilierea la nivel local și în interiorul comunităților și sprijinind dialogul interetnic, interreligios și intercultural;

27. încurajează țările candidate și potențial candidate să utilizeze programele de înfrățire sau TAIEX existente;

28. subliniază că Comitetul Regiunilor și grupurile sale de lucru și comitetele sale consultative mixte reprezintă un forum adecvat pentru stabilirea de contacte și schimbul de bune practici între ALR, și salută rezultatul pozitiv al ședințelor recente ale GL și CCM, inclusiv al ședinței inaugurale a CCM cu Serbia; în plus, așteaptă cu interes rezultatele Zilei Extinderii, care va reuni toate aceste organisme, în scopul examinării unor probleme de natură orizontală și tematică care le preocupă;

Migrația

29. își exprimă satisfacția cu privire la faptul că Comisia acordă o atenție deosebită temei migrației, dat fiind că situația actuală, fără precedent, a refugiaților și migranților economici afectează întreaga regiune (în special Turcia, dar și fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și Serbia) și statele membre de pe ruta de migrație și că nu se poate găsi o soluție fără eforturi comune, solidaritate și fără îndeplinirea reciprocă a angajamentelor; solicită punerea în aplicare a recomandărilor conferinței privind ruta est-mediteraneeană și a Balcanilor de Vest, a declarațiilor comune UE-Turcia din 29 noiembrie 2015 și 18 martie 2016, precum și a Planului comun de acțiune;

30. salută eforturile depuse de statele membre și, în special, de țările candidate pentru a gestiona criza, precum și resursele pe care acestea le pun la dispoziție, inclusiv cele aferente provocărilor de pe ruta de migrație din Serbia și fosta Republică iugoslavă a Macedoniei și celor ridicate de grupul cel mai mare de migranți și refugiați din lume, găzduiți în prezent de Turcia; subliniază necesitatea ca UE să continue să ofere asistență care să fie în beneficiul autorităților locale și regionale și necesitatea de a spori investițiile în această regiune, pentru a crea oportunități de locuri de muncă, astfel încât potențialul social și economic al migranților să nu se piardă;

31. subliniază rolul esențial al comunităților locale, mai ales al celor situate de-a lungul rutei de migrație, care sunt primele afectate de afluxul de migranți și refugiați; remarcă, însă, caracterul limitat și inegal al capacităților lor, ceea ce înseamnă că este nevoie de asistență suplimentară la nivel local și de implicarea autorităților locale și regionale, și evidențiază faptul că trebuie să se acorde o atenție specială necesităților, preocupărilor și securității comunităților locale afectate de fluxurile de migrație mixte și provocărilor cu care se confruntă acestea. Încurajează parteneriatele dintre comunitățile locale de-a lungul rutei de migrație pentru a face schimb de informații, bune practici și expertiză, inclusiv în ce privește integrarea, formarea, educația, ocuparea forței de muncă, returnarea și azilul și combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane;

32. făcând referire la prioritățile și măsurile prezentate în recentele concluzii ale Consiliului European, subliniază că sunt necesare măsuri de prevenție în regiunile aflate în situație de criză, care să includă o politică de dezvoltare eficientă și concentrarea eforturilor asupra acelor refugiați care au în mod legitim nevoie de protecție internațională; prin urmare, scoate în evidență necesitatea de a asigura prelucrarea atentă și rapidă a solicitărilor de azil și de a înlesni returnarea efectivă, în conformitate cu standardele comune ale UE privind persoanele ale căror solicitări sunt respinse, și sprijină propunerea de elaborare a unei liste a UE de țări de origine sigure;

33. subliniază că trebuie revizuită și, eventual, modificată abordarea tradițională a ajutorului, contribuind astfel la eliminarea cauzelor migrației economice; totodată, subliniază necesitatea de a implica autoritățile locale și regionale atât din statele membre ale UE, cât și din țările candidate în deciziile strategice referitoare la politica de dezvoltare, ce vizează, la rândul lor, eradicarea foametei și a sărăciei și înlăturarea cauzelor migrației economice;

34. subliniază, de asemenea, necesitatea unei mai mari implicări a UE în inițiative și politici axate pe țările și regiunile de origine ale migranților, prin prisma obiectivului de a reduce drastic fluxul de refugiați care se văd obligați să își părăsească țara și de migranți economici care întreprind călătorii periculoase pentru a ajunge în spațiul european; totodată, insistă asupra necesității de a intensifica intervențiile diplomatice în favoarea păcii, în țările aflate în conflict;

Turcia

35. subliniază parteneriatul esențial și interdependența dintre UE și Turcia, și sprijină cooperarea consolidată cu privire la interesele comune; salută angajamentul Turciei în ce privește reformele și aderarea la UE și solicită menținerea acestei dinamici reînnoite în cadrul concluziilor relevante ale Consiliului European și ale Consiliului și în cel al declarațiilor comune UE-Turcia; solicită punerea în aplicare deplină a foii de parcurs privind liberalizarea vizelor în toate statele membre;

36. recunoaște faptul că negocierile de aderare au primit un nou impuls în urma recentelor concluzii ale Consiliului, ale Consiliului European și ale summiturilor UE-Turcia și încurajează realizarea de progrese în continuare, în conformitate cu cadrul de negociere și cu Concluziile relevante ale Consiliului; remarcă faptul că nivelul bun de pregătire în anumite sectoare trebuie susținut prin remedierea lacunelor sau, uneori, a problemelor grave, în altele;

37. consideră că progresele în ce privește temele legate de statul de drept și drepturile fundamentale constituie un pas esențial înainte, și, prin urmare, solicită Turciei să colaboreze cu Comisia în desfășurarea lucrărilor pregătitoare pentru capitolele 23 și 24, fără ca aceasta să aducă atingere poziției statelor membre; subliniază că sunt necesare mai multe eforturi în aceste domenii, în special în ceea ce privește libertatea de exprimare și de gândire, libertatea presei, libertatea de conștiință și de religie și libertatea de întrunire și de asociere, coroborate cu respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor minorităților, cu egalitatea de gen și cu combaterea corupției; subliniază că este esențial să se obțină rezultate semnificative și să se elaboreze un bilanț credibil în acest sens, și solicită consolidarea eforturilor, angajamentului și responsabilizării în ce privește alinierea la acquis-ul UE pe aceste teme, inclusiv la nivel local; din această perspectivă, subliniază importanța deosebită a dialogului interreligios și intercultural la toate nivelurile în consolidarea societății civile și a parteneriatelor internaționale;

38. salută adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltare regională, care implică agenții de dezvoltare regională, un mecanism de coordonare și planuri de acțiune; solicită ca aceasta să fie pusă în aplicare și susține atenuarea decalajelor regionale; solicită ca toate părțile interesate să facă eforturi pentru a înlesni procesul de pace și reconciliere în ce privește problema kurdă;

39. subliniază necesitatea de a combate terorismul, condamnă recentele atacuri teroriste și își exprimă solidaritatea cu victimele; totodată, solicită să se ia măsuri pentru a aborda problema radicalizării, inclusiv prin promovarea integrării la nivel local;

40. ia notă de faptul că descentralizarea fiscală și resursele la nivel local și regional sunt încă limitate, și subliniază necesitatea de a se merge dincolo de amendamentele la legea din 2012 privind comunele;

41. încurajează, sprijină și solicită o soluție echitabilă, cuprinzătoare și viabilă la problema Ciprului, pe baza rezoluțiilor relevante ale CSONU, a dreptului internațional și a valorilor și principiilor ce stau la temelia UE; salută impulsul pozitiv și angajamentul liderilor ciprioți greci și ciprioți turci pe calea găsirii unei soluții reciproc acceptabile și solicită Turciei să sprijine activ eforturile depuse în acest scop;

42. solicită punerea în aplicare integrală și nediscriminatorie a Protocolului adițional la Acordul de asociere UE-Turcia în toate statele membre, inclusiv Republica Cipru; solicită Turciei să mențină relații de bună vecinătate cu toți vecinii săi, o condiție prealabilă esențială în cadrul procesului de aderare; afirmă necesitatea de a respecta suveranitatea și drepturile suverane ale tuturor statelor membre, în conformitate cu principiile UE, rezoluțiile ONU și dreptul internațional; cere Turciei să înceapă să își retragă trupele din Cipru și să transfere către ONU portul Famagusta, actualmente închis, în conformitate cu Rezoluția 550 (1984) a Consiliului de Securitate al ONU; subliniază că astfel de măsuri de consolidare a încrederii ar reprezenta o șansă de creștere economică, socială și regională pentru ambele comunități; ia act de faptul că dialogul dintre localități și dintre societățile civile ale comunităților locale poate veni în sprijinul acordului;

43. solicită eforturi suplimentare pentru a transforma Grupul de lucru CoR-Turcia într-un comitet consultativ mixt;

44. consideră esențială o mai mare implicare a societății civile din statele membre pe parcursul întregului proces;

Muntenegru

45. salută angajamentul demonstrat de Muntenegru în parcursul său spre aderarea la UE și oportunitatea de a-și consolida stabilitatea care i s-a oferit prin invitația de a adera la NATO;

46. solicită tuturor părților interesate să-și intensifice dialogul politic între partide și solicită tuturor nivelurilor de guvernare să se asigure că următoarele alegeri au loc cu respectarea celor mai înalte standarde democratice, pe baza noii legislații electorale;

47. subliniază necesitatea unor rezultate credibile în ceea ce privește statul de drept și drepturile fundamentale, inclusiv la nivel local; în acest sens, salută planurile de acțiune locale pentru prevenirea corupției elaborate de un număr mare de comune, alături de programele locale de incluziune socială, și solicită ca acestea să fie puse în aplicare și monitorizate în mod adecvat;

48. salută eforturile depuse în ce privește dezvoltarea profesională a funcționarilor locali, însă subliniază necesitatea unor eforturi suplimentare (de exemplu, acțiuni de formare și proceduri de recrutare mai transparente, bazate pe merit); salută amendamentele adoptate cu privire la legea privind finanțarea autonomiei locale și încurajează continuarea eforturilor pentru a face ca administrația locală să devină autonomă din punct de vedere financiar;

49. salută programele Ministerului Economiei menite să sprijine comunele defavorizate și să promoveze exporturile realizate de către întreprinderile locale și regionale;

Serbia

50. salută angajamentul de care a dat dovadă Serbia în procesul de aderare la UE, care a dat deja rezultate în ce privește încheierea la timp a procedurii de verificare și deschiderea primelor capitole de negociere, și încurajează Serbia să continue pe această cale (de exemplu, prin finalizarea diverselor documente strategice), respectându-și angajamentele; în special, solicită autorităților să imprime acțiunilor lor de combatere a corupției o orientare durabilă și sustenabilă;

51. salută prezentarea planurilor de acțiune pentru capitolele 23 și 24 și își exprimă satisfacția cu privire la faptul că s-a creat un context legislativ care să garanteze drepturile fundamentale, însă subliniază necesitatea de a asigura o punere în aplicare efectivă și coerentă în întreaga țară;

52. salută adoptarea de către guvern a planului de acțiune specific privind minoritățile naționale și solicită ca acesta să fie pus în aplicare în mod adecvat și face referire la avizele comitetului consultativ al Consiliului Europei pe această temă; apreciază nivelul ridicat de protecție a minorităților naționale și etnice în Voivodina și solicită ca aceste drepturi să fie garantate și la nivel local (în ce privește, de exemplu, educația, accesul la mijloace de informare și la servicii religioase, utilizarea limbilor minoritare, inclusiv pentru procedurile administrative și registrul civil, și reprezentarea proporțională în sectorul public); salută relațiile în general bune dintre diferitele etnii și încurajează realizarea de progrese în continuare; salută retorica favorabilă minorităților etnice și altor minorități care predomină în discursurile celor mai înalți reprezentanți ai guvernului;

53. consideră că Consiliile Naționale ale Minorităților reprezintă un bun exemplu și subliniază necesitatea de a se asigura compatibilitatea dintre legea privind consiliile naționale și legislația sectorială, păstrându-se, în același timp, nivelul de drepturi și competențe deja dobândit;

54. subliniază faptul că, adesea, capacitățile locale sunt slabe și inegale și solicită să se pună la dispoziție resursele adecvate la nivel descentralizat pentru îndeplinirea sarcinilor atribuite, ținându-se cont de legăturile dintre cheltuielile publice și veniturile rezultate; scoate în evidență faptul că legea privind finanțarea Voivodinei trebuie încă adoptată;

55. salută strategia de reformă a administrației publice și strategia de formare a autonomiei locale și solicită punerea în aplicare adecvată a acesteia și adoptarea unei legi privind funcția publică destinată angajaților care lucrează pentru autoritățile locale; consideră că activitatea Convenției naționale privind integrarea europeană și consultările locale reprezintă exemple pozitive;

56. solicită punerea în aplicare a recomandărilor OSCE/ODIHR privind alegerile municipale;

57. salută și sprijină evoluțiile pozitive în ce privește procesul de normalizare și dialogul Belgrad-Pristina, care le permit cetățenilor să observe rezultate concrete, și încurajează realizarea de progrese ulterioare prin respectarea angajamentelor și punerea în aplicare a acordurilor, consolidând, astfel, cooperarea și încrederea; îndeamnă autoritățile să promoveze activ normalizarea situației;

fosta Republică iugoslavă a Macedoniei

58. subliniază că această țară a fost prima care a semnat un Acord de stabilizare și de asociere (ASA) și, prin urmare, își exprimă îngrijorarea în legătură cu blocajele existente în privința procesului de integrare, a respectării angajamentelor și a realizării reformelor. Solicită acestei țări să dea dovadă de o voință politică reînnoită, iar Uniunii Europene să confirme perspectiva sa europeană credibilă, pentru a încuraja îndeplinirea angajamentelor asumate de această țară;

59. solicită tuturor părților interesate să își îndeplinească responsabilitățile în ce privește punerea în aplicare deplină și constructivă a acordului politic din iunie/iulie 2015 și implementarea reformelor prioritare urgente; subliniază necesitatea de a se aborda regresul înregistrat în domeniul libertății de exprimare, în special din perspectiva statului de drept, inclusiv a sistemului judiciar, și al încrederii în sistemul politic; încurajează realizarea de progrese suplimentare (pornind de la rezultatele obținute anterior privind obținerea unui nivel relativ bun de conformitate cu *acquis*-ul), pe baza unor rezultate credibile, inclusiv la nivel local;

60. pe baza celor afirmate mai sus, speră că Comisia va fi în măsură să își extindă recomandarea de a deschide negocierile de aderare, în conformitate cu Concluziile Consiliului și condițiile convenite;

61. subliniază că implementarea în continuare a agendei privind descentralizarea este esențială; în această privință, salută programul strategic pentru perioada 2015-2020 și solicită punerea în aplicare a celei de-a doua etape a descentralizării fiscale;

62. subliniază că bunele relații de vecinătate, inclusiv identificarea unei soluții negociate și reciproc acceptabile cu privire la diferendul legat de numele țării, sub auspiciile ONU, rămân esențiale, și că autoritățile locale și regionale joacă un rol constructiv în acest sens, în conformitate cu angajamentele asumate de liderii principalelor partide politice în cadrul acordului politic din iunie-iulie 2015; în acest sens, ar trebui să se evite acțiunile și declarațiile care subminează bunele relații de vecinătate;

Albania

63. salută atenția cuvenită acordată de Albania principalelor reforme prioritare și progresele constante înregistrate în acest domeniu, în special în ce privește sistemul judiciar, și încurajează Albania să intensifice ritmul reformelor, în special în domeniile care constituie priorități-cheie, acordând o atenție specială statului de drept, depolitizării administrației publice, precum și protecției efective a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților de pe întreg teritoriul Albaniei, să pună în aplicare drepturile de proprietate și să îmbunătățească în continuare mediul de afaceri și de investiții, precum și să abordeze problemele legate de amploarea fenomenului economiei subterane, în vederea inițierii negocierilor de aderare; reamintește că trebuie asigurată o implementare susținută, globală și incluzivă a priorităților-cheie; salută, mai ales, noua legislație privind excluderea persoanelor condamnate din Parlament, subliniind în același timp necesitatea unor rezultate corespunzătoare; de asemenea, salută strategia și planul de acțiune în materie de combatere a corupției; invită la realizarea de progrese suplimentare în ce privește adoptarea și aplicarea corespunzătoare a măsurilor de natură politică și legislativă;

64. își exprimă mulțumirea că alegerile locale din 2015 s-au desfășurat fără incidente majore, însă solicită un nivel sporit de imparțialitate și profesionalism; totodată, salută comitetul ad-hoc înființat de Parlament pentru reforma electorală și reamintește recomandările OSCE/ODIHR în această privință, precum și cele ale de misiunii de observare a alegerilor a Congresului Consiliului Europei și a CoR, prin care se solicită depolitizarea administrației publice și asigurarea imparțialității;

65. solicită ca procesul de reforme să fie deosebit de favorabil incluziunii, implicând toți factorii relevanți de natură politică și civilă, inclusiv opoziția și părțile interesate relevante, și salută activitatea Consiliului Național pentru Integrare Europeană în această privință, ca pe un exemplu demn de urmat;

66. salută strategia națională de descentralizare, care prevede priorități definite în mod adecvat, și alocarea unui fond tranzitoriu; solicită să se realizeze în continuare progrese în ce privește reforma administrației teritoriale într-un mod incluziv, prin dialog permanent și strâns cu toate părțile interesate, inclusiv cu minoritățile; salută noua lege organică privind autonomia locală, care identifică mai precis responsabilitățile și îmbunătățește cooperarea instituțională între diferitele niveluri de guvernare, subliniind în același timp că este important ca aceasta să fie pusă efectiv în aplicare;

Bosnia și Herțegovina

67. își exprimă mulțumirea că Bosnia și Herțegovina a reluat procesul integrării, considerând că o perspectivă europeană reprezintă un stimulent esențial pentru această țară, și încurajează obținerea de rezultate suplimentare în ce privește programul de reforme, subliniind că intrarea în vigoare a ASA demonstrează cât de important este angajamentul pentru obținerea de rezultate;

68. în consecință, își exprimă satisfacția că Bosnia și Herțegovina și-a prezentat cererea de aderare la UE la 15 februarie 2016; acest lucru reprezintă o încurajare atât pentru țară, cât și pentru procesul de extindere; prin urmare, subliniază necesitatea de a menține acest ritm, pentru a putea realiza progresul semnificativ ce constă în punerea în aplicare programului de reforme, necesar înaintării pe această cale;

69. solicită ca acordul de stabilizare și de asociere (ASA) să fie adaptat pe deplin în urma aderării Croației și recomandă adoptarea unor măsuri care să garanteze că Constituția respectă hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO);

70. solicită o mai bună coordonare între nivelurile de guvernare, pentru a se elimina obstacolele din calea unei țări funcționale, a punerii în aplicare efective a programului de reforme, a mobilității, a investițiilor și a conexiunilor în diverse domenii politice și a creării unui spațiu economic unic. Subliniază că descentralizarea nu înseamnă fragmentare și că este nevoie și de strategii-cadru coordonate, având în vedere că trebuie să se înregistreze progrese la toate nivelurile în ce privește reformele; încurajează dezvoltarea de obiective comune care să fie compatibile, dar să depășească interesele individuale;

71. în această privință, va fi necesară funcționarea fără asperități a unui mecanism de coordonare eficace pe teme legate de UE, pentru ca țara să poată face față provocărilor viitoare pe calea aderării la Uniune; totodată, progresele înregistrate vor crea condițiile ca Bosnia și Herțegovina să beneficieze pe deplin de fondurile UE disponibile;

72. observă că legislația privind entitățile este, în general, conformă Cartei europene a autonomiei locale, însă solicită o distribuire mai eficientă a responsabilităților între entități, cantoane și localități;

Kosovo ([1])

73. salută semnarea și ratificarea ASA și intrarea sa în vigoare la 1 aprilie 2016, care ar putea însemna deschiderea unui nou capitol în relațiile dintre Kosovo și UE; invită Kosovo să continue realizarea reformelor legate de UE (de exemplu, adoptarea pachetului legislativ privind drepturile omului) și să lanseze alte inițiative pozitive (de exemplu, crearea de secțiuni specializate sau realizarea unui proces de normalizare);

74. subliniază că încercarea de a obstrucționa dezbaterea politică prin măsuri violente este inacceptabilă și solicită tuturor părților interesate să revină la dialog și să reia procedurile normale;

75. salută rezultatele obținute în ce privește liberalizarea vizelor, subliniază importanța îndeplinirii tuturor condițiilor relevante stabilite și încurajează obținerea de progrese în continuare;

76. subliniază necesitatea de a se continua eforturile în ce privește protecția patrimoniului cultural și religios, în special la nivel local;

77. salută și sprijină evoluțiile pozitive în ce privește procesul de normalizare și dialogul Belgrad-Pristina, care le permit cetățenilor să observe rezultate concrete, și încurajează realizarea de progrese ulterioare prin respectarea angajamentelor și punerea în aplicare a acordurilor, consolidând, astfel, cooperarea și încrederea; îndeamnă autoritățile să promoveze activ normalizarea situației.

Bruxelles, 16 iunie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

([1]) Această denumire nu aduce atingere poziției privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/99 și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO